

پاسخ‌گویی به هر دو دفترچه شماره «۱» و «۲» برای تمامی داوطلبان اجباری است.

دفترچه شماره ۱

آزمون ۲۳ دی - سال ۱۴۰۱

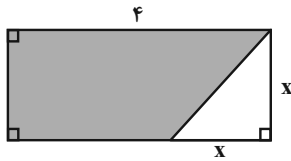
گروه آزمایشی علوم انسانی

تعداد سؤال: ۸۵

مدت پاسخ‌گویی: ۸۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	زمان پاسخ‌گویی
۱	ریاضی	۲۰	۱	۲۰	۲۵
۲	اقتصاد	۱۵	۲۱	۳۵	۱۰
۳	زبان و ادبیات فارسی	۳۰	۳۶	۶۵	۳۰
۴	علوم اجتماعی	۲۰	۶۶	۸۵	۱۵

۱- در شکل مقابل، مساحت قسمت رنگی، برابر ۶ است. مساحت مثلث کدام است؟ (طول مستطیل ۴ است.)

- (۱) ۱   (۲) ۲   (۳) ۳   (۴) ۴

۲- ریشه‌های معادله $(m-1)x^2 + 3x - 2m = 0$ قرینه معکوس هم‌اند، مجموع ریشه‌ها کدام است؟

- (۱) $1/5$ (۲) $2/5$ (۳) صفر   (۴) ۳

۳- در یک تابع خطی $f(-1) = 1$ و $f(3) = 3$ است. نمودار تابع خطی مورد نظر محور x ها را در نقطه‌ای با کدام طول قطع می‌کند؟

- (۱) -۳   (۲) $-\frac{5}{2}$ (۳) -۲   (۴) $-\frac{3}{2}$

۴- میانگین، میانه و مد منحصر به فرد داده‌های $11, 10, a, 4, 8, 17$ برابرند. چارک سوم داده‌ها کدام است؟

- (۱) ۱۰   (۲) ۱۱   (۳) ۸   (۴) ۹

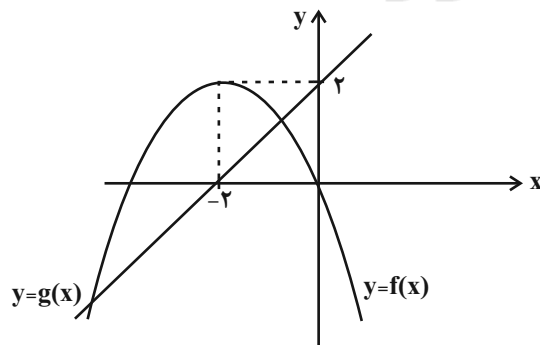
۵- برای داده‌های $19, 18, 13, 13, 12, 10, 8, 7, 4, 3, 2, 1, 1, 2$ نمودار جعبه‌ای رسم می‌کنیم. حاصل کسر $\frac{\text{طول سیبیل راست} + \text{طول سیبیل چپ}}{\text{دامنه میان چارکی}}$ کدام است؟

- (۱) $\frac{7}{11}$ (۲) $\frac{7}{8}$ (۳) $\frac{13}{11}$ (۴) $\frac{9}{8}$

۶- در یک نمودار جابجایی، متغیر سوم، جرم افراد برحسب کیلوگرم است. اگر شعاع دایره مربوط به محسن برابر ۳ باشد، کدام گزینه الزاماً درست است؟

- (۱) جرم محسن برابر با 9π است.   (۲) جرم محسن متناسب با عدد ۹ است.
(۳) متغیر سوم، برابر با عدد ۳ است.   (۴) متغیر سوم برابر با ۲۷ است.

۷- نمودار تابع با ضابطه سهمی $y = f(x)$ و خط راست $y = g(x)$ در صفحه مختصات مطابق شکل زیر داده شده است. مجموع جواب‌های معادله

کدام است $f(x) = g^2(x)$ ؟

- (۱) ۴   (۲) $-\frac{3}{4}$ (۳) $\frac{3}{4}$ (۴) -۴

۸- اگر $f(x) = \begin{cases} [2x]-1, & x \geq 1 \\ \text{sign}(-x), & x < 1 \end{cases}$ باشد، آنگاه مقدار $2f(\sqrt{3}) + f(\frac{1}{\sqrt{3}})$ کدام است؟ ([ ] نماد جزء صحیح است.)

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۹- $g(x)$ تابعی ثابت با دامنه $\mathbb{R}$ است و رابطه $\frac{2g(3)-4}{g(0)} + \frac{4g(5)-4}{g(2)+2} = 6$ برقرار است. حاصل $3g(x+1) + g^2(0)$ کدام است؟

- (۱) -۲ (۲) $-\frac{5}{4}$ (۳) $-\frac{3}{2}$ (۴) $-\frac{7}{4}$

۱۰- در یک شهر، نرخ بیکاری نصف و جمعیت فعال ۳ برابر شده است. تعداد بیکاران جدید چند برابر تعداد بیکاران اولیه است؟

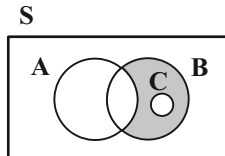
- (۱) $\frac{1}{5}$ (۲) $\frac{0}{5}$ (۳) $\frac{2}{5}$ (۴) ۲

۱۱- دبیرستانی ۶ کلاس دارد. برای انتخابات شورای مدرسه، از هر کلاس ۳ نفر داوطلب شده‌اند. به چند طریق می‌توان ۴ عضو شورای مدرسه را از بین

داوطلبان انتخاب کرد، طوری که هیچ دو عضو شورا، هم‌کلاس نباشند؟

- (۱) ۱۰۸۰ (۲) ۱۲۱۵ (۳) ۲۱۶۰ (۴) ۳۰۰۰

۱۲- اگر A و B و C سه پیشامد از فضای نمونه S باشند، کدام گزینه برای قسمت رنگ شده صحیح است؟

(۱) $(A-B) \cap C$ (۲) $(A-B) \cap C'$

(۳) $(B-A) \cap C$ (۴) $(B-A) \cap C'$

۱۳- اگر $P(A \cap B) = \frac{1}{4} P(A \cup B)$ ، $P(B-A) = \frac{0}{2}$ و $P(A) = P(B) + \frac{0}{2}$ باشد، آنگاه $P(B)$ کدام است؟

- (۱) $\frac{0}{1}$ (۲) $\frac{0}{2}$ (۳) $\frac{0}{3}$ (۴) $\frac{0}{4}$

۱۴- بین دو عدد ۱۸ و ۶۲ ده واسطه حسابی درج می‌کنیم تا یک دنباله حسابی با ۱۲ جمله حاصل شود. مجموع سه جمله سوم این دنباله چند برابر

مجموع سه جمله دوم آن است؟ (دنباله افزایشی است.)

- (۱) $\frac{69}{20}$ (۲) $\frac{23}{17}$ (۳) $\frac{29}{23}$ (۴) $\frac{29}{17}$

۱۵- مجموع ۸ جمله اول یک دنباله هندسی، ۷ برابر مجموع ۴ جمله اول آن است. نسبت مشترک مثبت این دنباله کدام است؟

(۱) $\sqrt{6}$ (۲) $\sqrt[4]{2}$ (۳) $\sqrt[4]{6}$ (۴) $\sqrt[4]{3}$

۱۶- جمله ششم دنباله بازگشتی $a_{n+1} = \frac{5}{2+a_n}$ و $a_1 = 3$ کدام است؟

(۱) $\frac{55}{27}$ (۲) $\frac{47}{94}$ (۳) $\frac{37}{129}$ (۴) $\frac{185}{129}$

۱۷- اگر $x = \frac{4}{3-2}$ باشد، حاصل عبارت $A = x \times \sqrt{x} \times \sqrt[3]{x}$ کدام است؟

(۱) $\frac{37}{29}$ (۲) $\frac{65}{29}$ (۳) $\frac{55}{29}$ (۴) $\frac{49}{29}$

۱۸- میانگین و واریانس داده‌های یک جامعه به ترتیب ۱۷۱ و ۶۴ است. تقریباً ۹۹/۹ درصد داده‌ها در کدام فاصله قرار می‌گیرند؟

(۱) (۱۵۵, ۱۸۷) (۲) (۱۴۷, ۱۹۵) (۳) (۱۶۳, ۱۷۹) (۴) (۱۵۹, ۱۸۳)

۱۹- اگر گزاره‌های $(p \Rightarrow \sim q) \wedge (\sim q \Rightarrow p)$ و $(\sim p \Rightarrow F)$ درست باشند، ارزش گزاره $(\sim p \wedge \sim q)$ چگونه است؟ (F به معنای گزاره همواره

نادرست است.)

(۱) همواره درست است.

(۲) همواره نادرست است.

(۳) گاهی درست و گاهی نادرست است.

(۴) قابل ارزش‌گذاری نیست.

۲۰- چند تا از هم‌ارزی‌های زیر همواره صحیح است؟

الف) $p \equiv p \wedge (p \vee q)$

ب) $(q \Rightarrow p) \equiv (\sim p \vee q)$

ج) $p \vee (p \wedge q) \equiv p$

د) $(p \Leftrightarrow q) \equiv (\sim p \Leftrightarrow \sim q)$

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۲۱- یک تولیدکننده قطعات یدکی خودرو سالانه ۱۵۰ قطعه به قیمت میانگین هر قطعه ۲,۰۰۰ تومان تولید می‌کند. با توجه به هزینه‌های تولید که در

جدول زیر آمده است:

مبلغ به تومان	هزینه‌ها	
۳۵,۰۰۰	حقوق و دستمزد سالانه مجموع کارگران	۱
۵,۰۰۰	خرید مواد اولیه مورد نیاز سالانه	۲
۵,۰۰۰	هزینه استهلاک ماشین‌آلات	۳
۱۵,۰۰۰	مالیات پرداختی سالانه	۴
۲۰,۰۰۰	اجاره پرداختی سالانه	۵

الف) سود این بنگاه تولیدی چند تومان است؟

ب) اگر این تولیدکننده تلاش کند با صرفه‌جویی در مصرف انرژی و مواد اولیه،

هزینه‌های تولید خود را ۱۰,۰۰۰ تومان کاهش دهد و با تبلیغات و بازاریابی

بیشتر، درآمدش را ۳۰,۰۰۰ تومان افزایش دهد، سود بنگاه چه تغییری پیدا

می‌کند؟

۱) الف) ۲۲۰,۰۰۰ ب) ۲۰,۰۰۰ تومان افزایش می‌یابد.

۲) الف) ۲۴۰,۰۰۰ ب) ۴۰,۰۰۰ تومان افزایش می‌یابد.

۳) الف) ۲۴۰,۰۰۰ ب) ۲۰,۰۰۰ تومان کاهش می‌یابد.

۴) الف) ۲۲۰,۰۰۰ ب) ۴۰,۰۰۰ تومان افزایش می‌یابد.

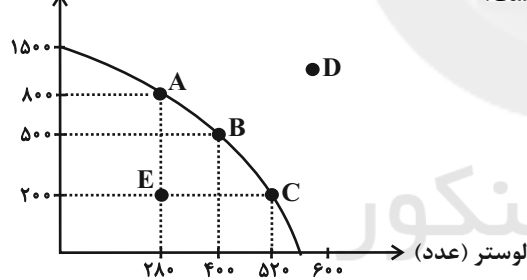
۲۲- کارخانه‌ای در استان یزد به تولید دو محصول لوستر و چراغ‌خواب می‌پردازد و با توجه به آمار منتشر شده منحنی مرز امکانات تولید این کارخانه به

شکل زیر است، در این صورت:

الف) کارخانه در حال حاضر ۸۰۰ عدد چراغ‌خواب تولید می‌کند، در صورت هدف‌گذاری برای تولید ۵۲۰ عدد لوستر، هزینه فرصت این انتخاب چه

خواهد بود؟

چراغ خواب (عدد)

ب) عبارت کدام گزینه در خصوص منحنی مرز امکانات این کارخانه صحیح است؟

ج) کدام گزینه در خصوص تولید در نقطه E صحیح است؟

۱) ۸۰۰ عدد چراغ‌خوابی که کمتر تولید می‌شود. - اگر این شرکت همه

منابع کمیاب را فقط برای تولید کالای چراغ‌خواب به کار گیرد، حداکثر

۸۰۰ عدد می‌تواند تولید کند. - هر فرصتی را برای استفاده از منابع به کار

می‌گیرد بدون اینکه وضع دیگران بدتر شود.

۲) ۶۰۰ عدد چراغ‌خوابی که کمتر تولید می‌شود. - اگر این شرکت همه منابع کمیاب را فقط برای تولید کالای لوستر به کار گیرد، حداکثر ۵۲۰ عدد

می‌تواند تولید کند. - امکان تولید مقدار بیشتری از یک کالا وجود دارد بدون آن‌که از تولید کالای دیگر کاسته شود.

۳) ۶۰۰ عدد چراغ‌خوابی که کمتر تولید می‌شود. - در نقطه C بیشتر منابع به تولید کالای لوستر اختصاص یافته و در نقطه A بیشتر صرف تولید

کالای چراغ‌خواب شده است. - امکان تولید مقدار بیشتری از یک کالا وجود دارد بدون آن‌که از تولید کالای دیگر کاسته شود.

۴) ۸۰۰ عدد چراغ‌خوابی که کمتر تولید می‌شود. - نقاط خارج از مرز (مانند نقطه D) غیرقابل دستیابی هستند و منابع کافی برای تولید آن‌ها وجود

ندارد. - هر فرصتی را برای استفاده از منابع به کار می‌گیرد بدون اینکه وضع دیگران بدتر شود.

محل انجام محاسبات

۲۳- جدول زیر بیانگر قیمت سه نوع کالا در یک سال معین است. چنانچه درصد تورم در قیمت این کالاها برابر باشد، قیمت کالای B و A به ترتیب در ابتدای سال و انتهای سال چند ریال است؟

کالا	قیمت	ابتدای سال (به ریال)	انتهای سال (به ریال)
A		۶,۵۰۵,۲۰۰	؟
B		؟	۸,۶۴۴,۸۰۶
C		۱,۱۲۰,۲۰۰	۱,۷۱۳,۹۰۶

$$(۲) \quad ۹,۳۱۲,۷۱۰ - ۶,۶۵۰,۳۰۰$$

$$(۱) \quad ۹,۵۵۰,۹۲۶ - ۵,۶۵۰,۲۰۰$$

$$(۴) \quad ۹,۹۵۲,۹۵۶ - ۵,۶۵۰,۳۰۰$$

$$(۳) \quad ۹,۹۵۲,۹۵۶ - ۶,۶۵۰,۳۰۰$$

۲۴- پاسخ سؤالات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

(الف) هدف اصلی از اخذ مالیات کدام است؟

(ب) کدام فرمول در ارتباط با نرخ بیکاری نادرست است؟

(ج) در هنگام تورم، بانک مرکزی برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها کدام سیاست را اعمال می‌کند؟

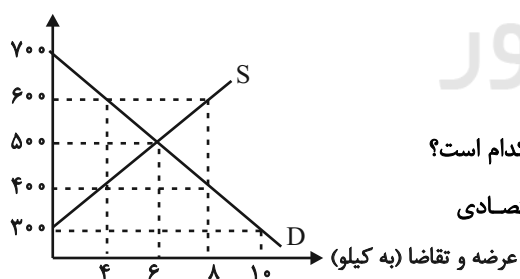
(۱) (الف) فعالیت‌های نامناسب را کاهش و رفتارهای مطلوب را افزایش دهد. (ب) جمعیت غیرفعال - افراد ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت فعال (ج) سیاست پولی انبساطی

(۲) (الف) درآمد دولت را تا حدی بالا ببرد که عملکرد دولت مؤثر واقع شود. (ب) افراد شاغل - جمعیت فعال = افراد بیکار (ج) سیاست پولی انقباضی

(۳) (الف) فعالیت‌های نامناسب را کاهش و رفتارهای مطلوب را افزایش دهد. (ب) افراد شاغل + افراد بیکار = جمعیت فعال (ج) سیاست پولی انقباضی

(۴) (الف) درآمد دولت را تا حدی بالا ببرد که عملکرد دولت مؤثر واقع شود. (ب) جمعیت فعال - کل جمعیت = جمعیت غیرفعال (ج) سیاست پولی انقباضی

قیمت (به تومان)

۲۵- نمودار زیر، بیانگر مقادیر عرضه و تقاضای یک کالا در قیمت‌های مختلف است، با توجه به آن:

(الف) تفاضل مقدار تقاضای تعادلی و میزان تقاضا در قیمت ۷۰۰ تومان، چند کیلو است؟

(ب) در قیمت ۶۰۰ تومان و ۳۰۰ تومان، به ترتیب بازار با چه وضعیتی روبرو است؟

(ج) در کدام سطح از قیمت و مقدار، دریافتی تولیدکننده به حداکثر می‌رسد و مقدار آن کدام است؟

(د) کدام عامل موجب از بین رفتن فاصله بین عرضه و تقاضا و هماهنگی رفتار اقتصادی

تولیدکننده و مصرف‌کننده در سطح قیمت ۴۰۰ تومان می‌شود؟

(۱) (الف) ۶، (ب) کمبود عرضه‌ای معادل ۴ کیلو - مازاد عرضه‌ای معادل ۱۰ کیلو، (ج) ۶ و ۸ - ۴۲۰۰، (د) ۱۰۰ تومان افزایش قیمت

(۲) (الف) ۴، (ب) کمبود تقاضایی معادل ۴ کیلو - مازاد تقاضایی معادل ۱۰ کیلو، (ج) ۶ و ۸ - ۴۲۰۰، (د) ۱۰۰ تومان کاهش قیمت

(۳) (الف) ۶، (ب) مازاد عرضه‌ای معادل ۴ کیلو - کمبود عرضه‌ای معادل ۱۰ کیلو، (ج) ۵۰۰ و ۶ - ۳۰۰۰، (د) ۱۰۰ تومان افزایش قیمت

(۴) (الف) ۴، (ب) کمبود عرضه‌ای معادل ۴ کیلو - مازاد عرضه‌ای معادل ۱۰ کیلو، (ج) ۵۰۰ و ۶ - ۳۰۰۰، (د) ۱۰۰ تومان کاهش قیمت

۲۶- اطلاعات زیر در مورد جامعه‌ای فرضی با ۵۰ میلیون نفر جمعیت در طول یک سال موجود است. اگر تولید خالص داخلی سرانه این جامعه ۳/۲ ریال باشد: الف) تولید خالص داخلی آن چند میلیون ریال است؟ ب) تولید ناخالص داخلی آن چند میلیون ریال است؟ ج) در این جامعه ارزش ماشین‌آلات

چند میلیون ریال است؟	A	ارزش ماشین‌آلات	؟
۱) الف) ۲۰۰، ب) ۲۲۰، ج) ۹۶	B	ارزش مواد غذایی	۶۰ میلیون ریال
۲) الف) ۱۶۰، ب) ۱۸۰، ج) ۹۶	C	ارزش خدمات ارائه شده	$\frac{1}{4}$ ارزش ماشین‌آلات
۳) الف) ۲۰۰، ب) ۲۲۰، ج) ۷۶	D	هزینه استهلاک	$\frac{1}{3}$ ارزش مواد غذایی
۴) الف) ۱۶۰، ب) ۱۸۰، ج) ۷۶	E	ارزش کالاهای واسطه‌ای به کار رفته در تولید ماشین‌آلات	۲۵ میلیون ریال

۲۷- عبارات کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) کدام گزینه در ارتباط با «اقتصاد ایران در دوران پهلوی» نادرست است؟

ب) کدام گزینه در ارتباط با «وظایف پول» درست است؟

ج) کشورهای ... و ... در سال ۱۹۹۲، پیمان تجارت آزاد، مشهور به ... را امضا کردند.

۱) الف) در این دوره دولت به‌عنوان کارفرمای بزرگ در عرصه اقتصاد مطرح شد. ب) نقش اصلی پول در مبادلات، آسان‌سازی مبادله است. ج) آمریکا - کانادا - مکزیک - پیمان نفتا

۲) الف) در دوران پهلوی، تلاش حکومت صرف تحکیم پایه‌های خود، اعطای امتیازات به وابستگان و خادمان خود، سفرهای خارجی و تجملات می‌شد. ب) اینکه واحد پولی ایران، ریال (تومان) و واحد پولی در آمریکا دلار است به وظیفه پول به‌عنوان «وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش» اشاره دارد. ج) آلمان - اروپای شرقی - ایالات متحده - پیمان جهانی سازمان ملل

۳) الف) در این دوران، نظام نوینی در مالیات‌ستانی و بودجه‌بندی کشور پدید آمد و برخی شاخص‌های اقتصادی، اجتماعی و انسانی بهبود یافت. ب) اینکه با پول می‌توان ارزش کالاها را مشخص کرد و سپس ارزش نسبی آن‌ها را با هم سنجید، به وظیفه پول به‌عنوان «وسیله پس‌انداز» اشاره دارد. ج) آلمان - اروپای شرقی - ایالات متحده - پیمان جهانی سازمان ملل

۴) الف) ویژگی عمده این دوره، کاهش قدرت اقتصادی دولت و ضعف ساختاری و هویتی در اقتصاد ایران بود. ب) چنانچه پول بتواند حفظ ارزش کند، می‌تواند وسیله مناسبی برای پرداخت آینده نیز باشد. ج) آمریکا - کانادا - مکزیک - پیمان نفتا

۲۸- در فرایند تولید یک صندلی چوبی، پیمانکار تهیه چوب از درختان، هر واحد چوب را به قیمت ۷۵,۲۰۰ تومان به کارگاه فرآوری و آماده‌سازی چوب می‌فروشد. این کارگاه قیمت فروش خود را برای هر واحد چوب، ۹۶,۰۰۰ تومان تعیین می‌کند و چوب‌های آماده شده را به کارگاه تولید میز و صندلی می‌فروشد. کارگاه نیز هر عدد صندلی را با قیمت ۱۶۴,۰۰۰ تومان، در معرض فروش عمومی قرار می‌دهد:

الف) با کدام نرخ مالیات بر ارزش افزوده، مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده، ۱۸,۰۴۰ تومان خواهد بود؟

ب) با احتساب نرخ ۹ درصدی مالیات بر ارزش افزوده، قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده در مرحله دوم و همچنین مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در مرحله سوم کدام است؟

- ۱) ۱۱ درصد - ۱۰۴,۶۴۰ تومان - ۶۱۲۰ تومان
 ۲) ۱۲ درصد - ۱۰۲,۶۴۰ تومان - ۶۳۲۰ تومان
 ۳) ۱۲ درصد - ۱۰۴,۶۴۰ تومان - ۶۳۲۰ تومان
 ۴) ۱۱ درصد - ۱۰۲,۶۴۰ تومان - ۶۱۲۰ تومان

۲۹- با توجه به اطلاعات موجود در جدول زیر، به ترتیب: (سال ۱۴۰۰ سال پایه است).

سال ۱۴۰۱		سال ۱۴۰۰		کالا
مقدار	قیمت	مقدار	قیمت	
۷۵	۲۰۰	۶۰	۱۵۰	A
۴۰۰	۱۰۰	۳۰۰	۹۵	B

الف) «تولید ناخالص داخلی واقعی» در سال ۱۴۰۱؛

ب) «تولید ناخالص داخلی اسمی» در سال ۱۴۰۱ کدام است؟

(۱) الف) ۴۹,۲۵۰ ب) ۵۵,۰۰۰

(۲) الف) ۴۹,۲۵۰ ب) ۶۵,۰۰۰

(۳) الف) ۴۲,۹۵۰ ب) ۵۵,۰۰۰

(۴) الف) ۴۲,۹۵۰ ب) ۶۵,۰۰۰

۳۰- با توجه به جدول زیر که آمار اشتغال کشور «الف» را نشان می‌دهد:

جمعیت بالای ۱۵ سال	$\frac{1}{3}$ جمعیت کل کشور
جمعیت فعال	$\frac{2}{3}$ جمعیت بالای ۱۵ سال
جمعیت غیرفعال	۴,۴۰۰,۰۰۰ نفر
جمعیت شاغل	۶,۱۶۰,۰۰۰ نفر

الف) نرخ بیکاری در این کشور چند درصد است؟

ب) جمعیت کل کشور چند میلیون نفر است؟

(۱) ۳۰ - ۴ / ۲۶

(۲) ۳۲ - ۴ / ۲۴

(۳) ۳۲ - ۴ / ۲۶

(۴) ۳۰ - ۴ / ۲۴

۳۱- درست «د» یا غلط «غ» بودن هریک از عبارتهای زیر، به ترتیب چگونه است؟

- تولید ناخالص ملی یا GDP ارزش پولی همه کالاها و خدمات تولیدشده در داخل مرزهای یک کشور در طول یک سال است.
- مبلمان دست دوم خریداری شده توسط یک خانواده، به دلیل اینکه اطلاعات دقیق از آن در دسترس نیست، در تولید ناخالص داخلی محاسبه نمی‌شود.

- نروژ با شاخص توسعه انسانی ۰/۹۵۴، دارای رتبه ۱ و جزء کشورهای با توسعه انسانی بسیار بالا می‌باشد.
- نرخ بیکاری از مقدار واقعی‌اش فاصله زیادی دارد و لذا سنجه مناسبی برای مشخص شدن وضعیت بیکاری در جامعه نمی‌باشد.
- عبارت «پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند.» به ویژگی «پرانگیزه بودن» از ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق اشاره دارد.

(۴) د - غ - د - د - غ - د

(۳) د - د - غ - غ - د - د

(۲) غ - غ - د - د - غ - غ

(۱) غ - د - غ - د - د - غ

محل انجام محاسبات

کشور A	
سهم دهک اول	۲ درصد
سهم دهک دوم	۳ درصد
سهم دهک سوم	۴ درصد
سهم دهک چهارم	۶ درصد
سهم دهک پنجم	۸ درصد
سهم دهک ششم	۱۰ درصد
سهم دهک هفتم	۱۲ درصد
سهم دهک هشتم	؟
سهم دهک نهم	۱۸ درصد
سهم دهک دهم	؟
۱۰۰ درصد جمعیت کشور	۱۰۰ درصد درآمد ملی

۳۲- جدول زیر وضعیت توزیع درآمد در کشور فرضی A با جمعیت ۷ میلیون نفر را در سال ۲۰۱۰ نشان می‌دهد. چنانچه شاخص وضعیت توزیع درآمد در این کشور برابر با ۱۱ و درآمد ملی آن برابر با ۴۰ میلیارد دلار باشد؛ آنگاه:

الف) سهم دهک هشتم و دهم چند درصد است؟

ب) سهم ۳۰ درصد پایین جامعه از درآمد ملی چند میلیارد دلار است؟

ج) جمعیت دهک ششم در این کشور چند نفر است؟

د) کدام گزینه در خصوص وضعیت توزیع درآمد در کشور A صحیح است؟

(۱) الف) ۱۶ - ۲۱/۵، ب) ۹، ج) ۷۵۰ هزار نفر، د) ۴۵ درصد از درآمد ملی این کشور به ۲۰ درصد پر درآمد جامعه تعلق دارد.

(۲) الف) ۱۵ - ۲۲، ب) ۳/۶، ج) ۷۵۰ هزار نفر، د) ۱۵ درصد از درآمد ملی این کشور به ۴۰ درصد پایین جامعه تعلق دارد.

(۳) الف) ۱۵ - ۲۲، ب) ۳/۶، ج) ۷۰۰ هزار نفر، د) ۲۳ درصد از درآمد ملی به ۵۰ درصد کم درآمد جامعه تعلق دارد.

(۴) الف) ۱۶ - ۲۱/۵، ب) ۹، ج) ۷۰۰ هزار نفر، د) ۵۵ درصد از درآمد ملی به ۳۰ درصد بالای جامعه تعلق دارد.

۳۳- سه کشور ژاپن، کره جنوبی و استرالیا هر سه توانایی تولید رایانه و خودرو را دارند، کدام رابطه تجاری بین این سه کشور توجیه اقتصادی دارد؟ و چرا؟

کشورها	منابع لازم برای تولید یک دستگاه رایانه	منابع لازم برای تولید یک دستگاه خودرو
ژاپن	۲ واحد	۱۰ واحد
کره جنوبی	۸ واحد	۲ واحد
استرالیا	۷ واحد	۴ واحد

(۱) ژاپن باید به تولید رایانه بپردازد و خودرو را از کره وارد کند؛ زیرا ژاپن در تولید رایانه «مزیت مطلق» دارد. - کره جنوبی باید به تولید خودرو بپردازد و رایانه را از ژاپن وارد کند؛ زیرا کره جنوبی در تولید خودرو «مزیت مطلق» دارد. - استرالیا باید به تولید خودرو بپردازد و رایانه را از ژاپن وارد کند؛ زیرا استرالیا در تولید خودرو «مزیت نسبی» دارد.

(۲) ژاپن باید به تولید رایانه بپردازد؛ زیرا در تولید آن «مزیت نسبی» دارد و خودرو را از استرالیا وارد کند. - کره جنوبی باید به تولید خودرو بپردازد و رایانه را از ژاپن وارد کند؛ زیرا کره جنوبی در تولید خودرو «مزیت نسبی» دارد. - استرالیا باید به تولید رایانه بپردازد و خودرو را از کره جنوبی وارد کند؛ زیرا استرالیا در تولید رایانه «مزیت مطلق» دارد.

(۳) ژاپن باید منابع خود را به تولید رایانه و خودرو اختصاص دهد و صادر کند؛ زیرا در تولید هر دو مزیت مطلق دارد. - کره جنوبی باید به تولید رایانه بپردازد و خودرو را از ژاپن وارد کند؛ زیرا در تولید رایانه «مزیت مطلق» دارد. - استرالیا باید به تولید رایانه بپردازد و خودرو را از ژاپن وارد کند؛ زیرا استرالیا در تولید رایانه «مزیت نسبی» دارد.

(۴) ژاپن باید به تولید رایانه بپردازد و خودرو را از استرالیا وارد کند؛ زیرا ژاپن در تولید رایانه «مزیت مطلق» دارد. - کره جنوبی باید به تولید خودرو بپردازد؛ زیرا در تولید آن «مزیت نسبی» دارد و رایانه را نیز از ژاپن وارد کند. - استرالیا باید به تولید خودرو بپردازد و رایانه را از ژاپن وارد کند؛ زیرا استرالیا در تولید خودرو «مزیت نسبی» دارد.

۳۴- کدام گزینه، دربردارنده پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است؟

الف) در معاملاتی که با چک انجام می‌شود جابه‌جایی پول چگونه است؟

ب) چرا اقتصاددانان به اهمیت خودکفایی در برخی از تولیدات داخلی و عدم وابستگی برای تأمین آن‌ها از خارج تأکید می‌کنند؟

ج) مطلب زیر مربوط به چیست؟

«بر آموزه‌هایی همچون اقتصاد مردمی، نفی سلطه بیگانگان و استقلال اقتصادی، حقوق اقتصادی شهروندان و عدالت اقتصادی تأکید شده است.»

۱) الف) در واقع پول نقد بین افراد رد و بدل می‌شود و مشتری با مراجعه به بانک می‌تواند مبلغ قید شده را به فردی که چک را در اختیار دارد پرداخت کند. ب) وابستگی در تأمین کالاهای راهبردی و ضروری مثل دارو، ج) مقدمه قانون اساسی

۲) الف) پول نقد بین افراد رد و بدل نمی‌شود بلکه بانک، موجودی حسابی را کاهش و موجودی حساب دیگری را افزایش می‌دهد. ب) جنگ‌ها و تحریم‌های اقتصادی و رفتار خودخواهانه برخی کشورها، ج) بخش اقتصادی قانون اساسی

۳) الف) پول نقد بین افراد رد و بدل نمی‌شود بلکه بانک، موجودی حسابی را کاهش و موجودی حساب دیگری را افزایش می‌دهد. ب) امکان تاب‌آوری و انعطاف‌پذیری در مقابل مشکلات و تکانه‌ها، ج) اصل ۴۳ قانون اساسی

۴) الف) پول نقد بین افراد رد و بدل نمی‌شود و بانک مبلغ درج شده بر روی چک را از محل خزانه بانک مرکزی پرداخت می‌کند. ب) جنگ‌ها و تحریم‌های اقتصادی و رفتار خودخواهانه برخی کشورها، ج) بخش اقتصادی قانون اساسی

۳۵- موارد کدام گزینه، تکمیل‌کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

الف) در محاسبه نسبت دهک دهم گروه جمعیتی به دهک اول آن، چنان‌چه این نسبت بیشتر باشد، نشانه این است که ...

ب) اقتصاددانان با اصطلاحاتی مانند ...، ...، ... و ... بر مقاومت‌سازی اقتصادی تأکید می‌کنند.

ج) زمانی که قیمت یک کالا افزایش می‌یابد، تقاضا برای آن کاهش و تقاضا برای کالای ... افزایش می‌یابد. و افزایش قیمت یکی از کالاهای ... باعث کاهش در میزان تقاضا برای کالاهای دیگر خواهد شد و برعکس.

د) به بیکاری‌ای که ناشی از عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت‌هاست، بیکاری ... می‌گویند.

ه) افزایش نقدینگی معمولاً ناشی از ... است.

۱) الف) توزیع درآمد در آن جامعه نامناسب‌تر است. ب) افزایش در نرخ‌های مالیاتی - ریاضت اقتصادی - ثبات بازار - تک‌محصولی، ج) جانشین، مکمل،

د) دوره‌ای، ه) میزان تورم در جامعه

۲) الف) توزیع درآمد در آن جامعه مناسب است. ب) کاهش فاصله‌های درآمدی - تک‌محصولی - افزایش اتکای تجاری به درآمدهای نفتی - محدود کردن منابع درآمدی کشور، ج) مکمل، جانشین، د) ساختاری، ه) میزان تورم در جامعه

۳) الف) امکان کسب درآمد متوسط برای آحاد جمعیت وجود دارد. ب) ثبات اقتصادی - استحکام اقتصادی - تاب‌آوری اقتصاد - پایداری، ج) مکمل، جانشین، د) دوره‌ای، ه) عملکرد بانک‌ها

۴) الف) توزیع درآمد در آن جامعه نامناسب‌تر است. ب) ثبات اقتصادی - استحکام اقتصادی - تاب‌آوری اقتصاد - پایداری، ج) جانشین، مکمل،

د) ساختاری، ه) عملکرد بانک‌ها

د) ساختاری، ه) عملکرد بانک‌ها

د) ساختاری، ه) عملکرد بانک‌ها

محل انجام محاسبات

۳۶- مورد ذکر شده در کدام گزینه، دربارهٔ اتفاقات ادبی، شاعران و نویسندگان قرن نهم صحیح نیست؟

(۱) در این دوره، ادبیات رونقی تازه و بنیادی گرفت و کسانی مانند جامی و دولتشاه کتاب‌های ارزشمندی نوشتند.

(۲) کتاب‌های تحقیقی این دوره عمدتاً سطحی و ادبیات دوره نیز تقلیدی و فاقد نوآوری بود.

(۳) جامی در کتاب نفحات‌الانس خود شیوهٔ تذکره‌الاولیای عطار را در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان به کار برد.

(۴) در زمان بایسنقر میرزا هنرمندان، قرآن کریم و شاهنامهٔ فردوسی را به خط خوش نگاهداشتند و با تصاویری زیبا آراستند.

۳۷- کدام دولت پس از اسلام رسم‌ها و سنت‌های فرهنگی کهن ایرانی را رواج داد و عمده‌ترین مرکز فرهنگی این دوره کدام شهر بود؟

(۱) سامانیان - خراسان (۲) سامانیان - بخارا (۳) طاهریان - خراسان (۴) طاهریان - بخارا

۳۸- کدام دو عبارت به ترتیب مربوط به تاریخ ادبیات در قرن هفتم و یازدهم می‌باشند؟

الف) بازماندگان تیمور، مثل بازماندگان چنگیز، کمابیش متمدن شدند و از فرهنگ ایرانی تأثیر پذیرفتند.

ب) به سبب آشنایی با اروپا، مراکز تجمعی مثل قهوه‌خانه‌ها دایر شد که شاعران در آنجا به مناظره و مشاعره می‌پرداختند.

ج) به دلیل بی‌اعتقادی برخی ایلخانان مغول و بی‌تعصبی برخی دیگر فرصتی برای ابراز عقاید مذاهب مختلف به وجود آمد.

د) شعر این عصر نرم و دلنشین است و اکثر شاعران از حاکمان روی برتافتند.

ه) به دلیل شاعرانویزی و ادب‌گرایی سلاطین هند، شاعران به دربارهای هند روی آوردند.

(۱) ج - د (۲) الف - ه (۳) ه - ب (۴) د - ب

۳۹- چند مورد از عبارات زیر صحیح می‌باشند؟

الف) ابهام و معنی‌گریزی در شعر معاصر پسندیده است و زبان شعر پیچیده و دشوار می‌باشد.

ب) توصیف پدیده‌ها و شخصیت‌ها در نثر دورهٔ معاصر کوتاه، عینی و مشخص می‌باشد.

ج) زبان و واژگان شعر در قصاید دورهٔ انقلاب به سبک عراقی نزدیک است.

د) روی آوردن به مفاهیم انتزاعی و آشنایی‌زدایی از زبان، از مشخصه‌های شعر دورهٔ انقلاب است.

ه) تفکر انسان‌گرایانه (اومانیزم) که در آثار پیش از انقلاب دیده می‌شد، بعد از انقلاب به‌طور کامل از بین رفت.

و) اندیشه‌های حاکم بر داستان‌های دورهٔ انقلاب در دههٔ اول، ابتدا اجتماعی و بعد سیاسی می‌باشد.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۴۰- ویژگی‌های نوشته‌شده در مقابل کدام زبان، درست نیست؟

(۱) فارسی دری: پیدایش ادبیات فارسی دری در زمان طاهریان - پذیرش الفبای عربی - رواج اولیهٔ آن در شرق و شمال شرقی ایران

(۲) پارتی: تعلق اصل «یادگار زریران» به این زبان - رواج آن در شمال و شمال شرقی - رواج بیشتر در دورهٔ اشکانیان

(۳) فارسی باستان: استفاده از خط میخی - رواج در دورهٔ هخامنشی - استفادهٔ شاهان از آن، برای نامه‌ها و فرمان‌ها

(۴) پهلوی: به کتابت درنیامدن آثار - قرارگرفتن در مرحله‌ای میان فارسی باستان و فارسی میانه - تعلیمی بودن اشعار باقی‌مانده

۴۱- همه موارد از دیدگاه سبک‌شناسی، «کاملاً» درست‌اند؛ به‌جز:

- (۱) قالب عمده اشعار سبک خراسانی، قصیده است و شکل‌گیری قالب‌های مثنوی و ترجیع‌بند، مربوط به این دوره است.
- (۲) مضمون عمده اشعار سبک خراسانی، حماسه و مدح و اندرز است و محتوای نثر دوره سامانی نیز، بیشتر حماسی است.
- (۳) شعر سبک خراسانی، واقع‌گراست و توصیفات عمدتاً طبیعی و عینی است که برای این توصیف‌ها، بیشتر از تشبیه حسی استفاده می‌شود.
- (۴) کیمیای سعادت و تاریخ بیهقی، مربوط به دوره‌ای هستند که حذف افعال به قرینه و اطناب، از ویژگی‌های آن دوره محسوب می‌شود.

۴۲- با توجه به ویژگی‌های شعر و نثر سبک هندی، کدام موارد نادرست‌اند؟

- (الف) شاعران در این دوره از ردیف‌های خوش‌آهنگ و طولانی استفاده می‌کردند.
- (ب) شاعرانی از قبیل صائب به زبان قدیم شعر می‌سرودند، چراکه شعر از بازار به مدرسه آمده بود.
- (ج) زبان سبک هندی را باید زبانی تخیل‌آمیز قلمداد کرد؛ زیرا زبان حقیقی مردم آن دوره نبوده است.
- (د) در سبک هندی تبدیل موضوعات کهن به مضامین تازه و بازسازی اندرزها و تمثیل‌های کهن به شیوه‌های نو در میان شاعران رواج یافت.
- (ه) از نمونه‌های معروف نثر بینابین در دوره صفویه، شرفنامه بدلیسی و عیار دانش را می‌توان نام برد.

(۱) د - ج - ب (۲) ب - ج - ه (۳) الف - د - ب (۴) ج - ه - الف

۴۳- با توجه به ویژگی‌های سبک‌شناسی کاربردی شعر، کدام ابیات متعلق به سبک هندی نیستند؟

- (الف) مرا گر خنده‌ای چون غنچه در سالی شود روزی
  - (ب) دو کون امروز دگانی است کُخال شریعت را
  - (ج) عقل اگر در کشتزار خاک آدم ده کیاست
  - (د) گفت و گوی کفر و دین آخر به یک جا می‌کشد
  - (ه) غضب و غنم تو چون کرده تصوّر دد و دام
- به لب تا از ته دل می‌رسد خمیازه می‌گردد
که خود کُحل الجواهر یافتند انصار و اعوانش (کحل: سرمه)
ما چنان کز عقل بیزاریم از آدم فارغیم
خواب یک خواب است و باشد مختلف تعبیرها
مانده در سلسله خوف و رجا خرس و خروس

(۱) ج - الف - ب (۲) ب - ه - د (۳) ه - د - الف (۴) ب - ج - ه

۴۴- در کدام بیت، جدانویسی نشانه منفی‌ساز فعل دیده نمی‌شود؟

- (۱) اگر نه جُست رضای تو زود کیفر برد
  - (۲) مرا در بیضه بود ار بود فارغ‌بالی‌ای کان‌جا
  - (۳) به سرای سپنج مهمان را
  - (۴) چرا به نوع بشر می‌دهد حیات ابد
- وگر رضات نجوید دگر برد کیفر
نه جست‌وجوی آب و نه سراغ دانه بایستی
دل‌نهادن همیشگی نه رواست
اگر نه گفت ادیبانش آب حیوان است

۴۵- کدام بیت دارای تشبیه و فاقد استعاره است؟

- (۱) تو سایه خدایی از آن روی چشم عقل
  - (۲) کاش از مادر آن ترک بپرسند که تو
  - (۳) به رنگ و بوی جهانی نه بلکه بهتر از آنی
  - (۴) دارم نگار سنگدل سیم‌سینه‌ای
- نه دیده ابتدای تو نه انتهای تو
گر نی‌ای از پریان از چه پری می‌زایی؟
به حکم آن که جهان پیر گشته و تو جوانی
کز فرط مهر او به دلم نیست کینه‌ای

۴۶- کدام بیت، فاقد جناس است؟

- (۱) گر دمد از کهگل من یاسمن
 (۲) به تماشای من آنی قدمی نه و بین
 (۳) کام دل و آرزوی من دیدن توست
 (۴) حق نخفته است بنگری روزی
- کی رود از این دل من یاس من؟
 چون فرشته جهنم به جهنم آنی
 جز دیدن روی تو دگر کامم نیست
 که حق تو تمام بگزارد

۴۷- هر کدام از آرایه‌های «لف و نشر، تشبیه، ایهام و حسن تعلیل» به ترتیب در کدام ابیات یافت می‌شود؟

- (الف) به بوی زلف تو از نو جوان شوم هر بار
 (ب) کدام دانه فرورفت در زمین که نرسد
 (ج) ذره را تا نبود همت عالی حافظ
 (د) ربوده است و گرفته‌ست و برده است به عنف
- هزار بار تنم گر ز غصه پیر شود
 چرا به دانه انسانت این گمان باشد؟
 طالب چشمه خورشید درخشان نشود
 ز لاله تاج و ز گل یاره از سمن دستار

- (۱) د - ب - ج - الف (۲) د - ب - الف - ج (۳) الف - ج - ب - د (۴) الف - ب - د - ج

۴۸- آرایه‌های مربوط به همه ابیات درست ذکر شده است؛ به جز:

- (۱) زلفی به تابرفته و ابرو گره‌زده
 (۲) بشنو حدیث حافظ شیرین سخن، حزین
 (۳) حلال است آب و نان این جهان بر عاقبت‌بینی
 (۴) باز زی تو بنگرد شاطرتر از شاهین شود
- بیچاره آن که صید کمان و کمند توست (لف و نشر - کنایه)
 دور فلک درنگ ندارد شتاب کن (تضاد - تضمین)
 که منظورش بود چون ماه نو کاهش ز بالیدن (متناقض‌نما - مجاز)
 زاغ زی تو بگذرد نیکوتر از عنقا شود (موازنه - جناس)

۴۹- در ابیات گزینه ... حداقل دو تشبیه و یک استعاره مصرحه مشهود است.

- (الف) از باده لعل لب تو مست مدامم
 (ب) سرو چمان را به ناز سوی چمن برده‌ای
 (ج) بی تابش مهر رخت ای ماه دل‌افروز
 (د) چه کیمیاست غمت کز خواص او خیزد
- وز نرگس مخمور تو در عین خمارم
 قامت شمشاد را در شکن آورده‌ای
 یاقوت‌صفت قسمت ما خون‌جگری بود
 زرم ز چه‌ره و سیم مذابم از دیده

- (۱) د - ج (۲) د - الف (۳) الف - ج (۴) ب - د

۵۰- کدام بیت دارای ایهام و فاقد ایهام تناسب است؟

- (۱) به هیچ دور نخواهند یافت هشیارش
 (۲) ای که گویی که تو را دینی و آیینی نیست
 (۳) آن که مدام شیشه‌ام از پی عیش داده است
 (۴) اگر روزی به دست آرم سر زلف نگارم را
- چنین که حافظ ما مست باده ازل است
 عاشقی دین من و مهر بتان آیین است
 شیشه‌ام از چه می‌برد پیش طیب هر زمان
 شمارم موبه‌مو شرح غم شب‌های تارم را

۵۱- آرایه‌های مشترک ابیات زیر کدام‌اند؟

«زان چنین در دانه‌های خال او دل بسته‌ام
کاندرین دام بلا بی‌دانه نتوانم نشست»
«ز بس فغان و شیونم چنگی است خم گشته تنم
اشک آمده تا دامنم از هر مژه چون تارها»

(۱) ایهام‌تناسب - تضاد (۲) تناسب - اسلوب‌معادله (۳) جناس - کنایه (۴) تشبیه - حسن‌تعلیل

۵۲- وزن بیت زیر، کدام است؟

«به نوک خار جفا خستیم نیازدم
چو برگ گل سخنی گفتمت بیازردی»

(۱) مفعول مفاعیلن مفاعیلن (۲) مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلن

(۳) مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلن (۴) فعلاتن مفاعیلن فعلن

۵۳- کدام بیت فاقد اختیار زبانی است؟

(۱) نگاه من به تو و دیگران به خود مشغول
معاشران ز می و عارفان ز ساقی مست
(۲) هر دو سر انگشت بر دو چشم نه
هیچ بینی از جهان انصاف ده
(۳) بهار روی تو بازار مشتری بشکست
فریب چشم تو ناموس سامری بشکست
(۴) ز مهره‌بازی اختر کجا شود ایمن
کسی که روی نهد پیش رای او جیپور

۵۴- کدام بیت قابلیت دسته‌بندی هجایی دوگانه را دارد؟

(۱) تا نرود قوت بازوی تو
نشکند ایام ترازوی تو
(۲) چو کارگر شده‌ای مزد سعی و رنج تو چیست
به وقت کار ضروری است کار سنجیدن
(۳) چون پیرهن عمل بیوشیدم
بگرفت قضای بد گریبانم
(۴) بلبل عاشق تو عمر خواه که آخر
باغ شود سبز و شاخ گل به برآید

۵۵- وزن کدام بیت در مقابل آن نادرست آمده است؟

(۱) دل دادمش به مژده و خجلت همی‌برم
زین نقد قلب خویش که کردم نثار دوست (مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلن)
(۲) دلم ز پرده برون شد کجایی ای مطرب
بنال، هان که از این پرده کار ما به نواست (مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلن)
(۳) بی جرم بکش که بنده مملوک
بی شرع ببر که خانه یغماسست (مفعول مفاعیلن مفاعیلن)
(۴) روز بازار جوانی پنج روزی بیش نیست
نقد را باش ای پسر کافت بود تأخیر را (فاعلاتن فعلاتن مفاعیلن فاعلن)

۵۶- کدام بیت دارای سه اختیار وزنی و اختیار زبانی حذف همزه است؟

- (۱) مطلب طاعت و پیمان و صلاح از من مست
که به پیمانہ کشی شهره شدم روز الست
- (۲) من همان دم که وضو ساختم از چشمه عشق
چارتکبیر زدم یکسره بر هر چه که هست
- (۳) می بده تا دهمت آگهی از سر قضا
که به روی که شدم عاشق و از بوی که مست
- (۴) کمر کوه کم است از کمر مور این جا
نامید از در رحمت مشو ای باده پرست

۵۷- نام بحر عروضی کدام مصراع در مقابل آن، درست آمده است؟

- (۱) تو خود ز بهر آزمون شوخی کنی کین سو مبین: (رجز مسدّس سالم)
- (۲) بسا رزمگه کز دلبران جنگی: (مقارب مثنیٰ محذوف)
- (۳) مغزی از هر استخوانی می کنم: (رمل مسدّس محذوف)
- (۴) چه کردم چون نسازد طبع تو با من: (هزج مسدّس محذوف)

۵۸- وزن کدام یک از اشعار نیمایی زیر نادرست ذکر شده است؟

- (۱) هر برگ شقایق / آیینۀ جوبار و بهاری شد و برخاست: (مفعول فعولن / مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن)
- (۲) گوشه چشمی هم / بر فراموشی این دخمه نینداخته است: (فاعلاتن فعولن / فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعولن)
- (۳) در این خراب ریخته / که رنگ عافیت از او گریخته: (مفعول فاعلاتن فع / مفعول فاعلاتن فعولن)
- (۴) در میان اشکها پرسیدمش / خوش ترین لبخند چیست: (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن / فاعلاتن فاعلن)

۵۹- قاعده قافیۀ کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) دادی از تیر مه بشارتها
باز رستیم از آن حرارتها
- (۲) بادهای تو میغها دارند
میغهای تو تیغها دارند
- (۳) سلسله موی دوست، حلقه دام بلاست
هر که در این حلقه نیست، فارغ از این ماجراست
- (۴) در دل چو خیره خیره کند عشق خارخار
با رنج دیر دیر کند صبر داردار

۶۰- الگوی ساخت قافیه در کدام بیت، با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) آن یار که در سینه جنون دارم از او
در هر مژه صد قطره خون دارم از او
- (۲) به دستت گر می امید دادند
مگو کز ساغر خورشید دادند
- (۳) حرف و صوت و گفتم را بر هم زدم
تا که بی این هر سه با تو دم زدم
- (۴) بدیشان نبذ ز آتش مهر تیو
به یک ره برآمد ز هر دو غریو

۶۱- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟

- (۱) یک مرغ گرفتار در این گلشن ویران
 (۲) در این معنی مجال دم زدن نیست
 (۳) هم‌رهان رفتند اما داغشان از دل نرفت
 (۴) ما بار اقامت به چه امید گشاییم
- تنها به قفس ماند و هزاران همه رفتند
 همه رفتند و کس را آمدن نیست
 آتشی بر جای ماند کاروان چون بگذرد
 بستند رفیقان چو از این مرحله محمل

۶۲- مفهوم بیت کدام گزینه با عبارت زیر قرابت معنایی ندارد؟

«بزرگان گفته‌اند: دولت نه به کوشیدن است؛ چاره کم جوشیدن است.»

- (۱) بی‌کوشی گر طفل از پستان تواند خورد شیر
 (۲) کردیم بسی کوشش تا دوست به دست آید
 (۳) به رحمت سر زلف تو واثقم ورنه
 (۴) ز آسمان آید این بخت نه از عالم خاک
- می‌شود بی‌جهد و کوشش هم میسر رزق ما
 چون بخت مدد نکند چه سود ز کوشیدن
 کوشش چو نبود از آن سو چه سود کوشیدن
 کار اقبال و ستاره است نه کار بازو

۶۳- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) رضای دوست گزیدم به خود چو دانستم
 (۲) مرا به بند تو دوران چرخ راضی کرد
 (۳) هوای خود چو نهادم، رضای او چو گزیدم
 (۴) صائب، مقیم گلشن فردوس گشته‌ام
- که هر چه دوست پسندد همان نکوست مرا
 ولی چه سود که سررشته در رضای تو بست
 جهان و هرچه در او جز به کام خویش ندیدم
 تا محو کرده‌ام به رضایش رضای خویش

۶۴- مفهوم روبه‌روی کدام بیت نادرست آمده است؟

- (۱) بگشود گره ز زلف زرتبار
 (۲) از آن مرد دانا دهان دوخته است
 (۳) پای استدالیان چوبین بود
 (۴) راستی آموز بسی جوفروش
- محبوبه نیلگون عماری (بیان زیبایی معشوق)
 که بیند که شمع از زبان سوخته است (دعوت به خاموشی)
 پای چوبین سخت بی‌تمکین بود (محدودیت علم)
 هست در این شهر که گندمنماست (نکوهش تزویر)

۶۵- مفهوم کدام گزینه با بیت «چون جام شفق موج زند خون به دل من/ با این همه دور از تو مرا چهره زردی است» تقابل معنایی دارد؟

- (۱) چون گل رعناست می را زردرویی در قفا
 (۲) به آسانی به روی زرد ما کی رنگ می‌آید؟
 (۳) با روی زرد و اشک روان خوشدل‌م که شد
 (۴) از خمار باده دایم زردرویی می‌کشد
- سرخ‌رو باشند دایم خون دل نوشیدگان
 به دور ما می‌لعلی برون از سنگ می‌آید
 مُلک غمت مسخر از این گنج لشکر
 هر که در ساغر ز خون دل شرابی نیستش

۶۶- تمامی عبارات کدام گزینه در ارتباط با «کنش اجتماعی و پدیده‌های اجتماعی» درست است؟

- (۱) در کنش اجتماعی آگاهی و اراده کنشگر ناظر به دیگران، ویژگی‌ها و اعمال آن‌هاست. - کسانی که کنشگران با توجه به آن‌ها دست به کنش می‌زنند، متفاوت‌اند. - پوشش پدیده‌های اجتماعی و زبان پدیده‌های فردی است.
- (۲) وقتی فردی در کلاس درس حضور دارد ولی بی‌توجه به دیگران در ذهن خود رودخانه‌ای خروشان را تخیل می‌کند، کنش اجتماعی انجام داده است. - ما در پوشیدن لباس، دیگران را در نظر می‌گیریم و با در نظر گرفتن دیگران، کنش فردی ما به یک کنش اجتماعی تبدیل می‌شود. - پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها همانند پدیده‌های طبیعی خلق می‌کنند.
- (۳) پدیده‌های اجتماعی به مرور از انسان‌هایی که آن‌ها را به‌وجود آورده‌اند، مستقل می‌شوند. - برای شناخت عمیق‌تر کنش اجتماعی لازم است کمی بیشتر به واژه دیگران بیندیشیم. - رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی در نیمه‌شب و به دور از چشم دیگران و حتی دوربین مخفی، کنش اجتماعی است.
- (۴) اگر کنش اجتماعی نباشد، هیچ هنجاری شکل نمی‌گیرد و هیچ‌یک از ارزش‌های اجتماعی مانند عدالت، امنیت و آزادی محقق نمی‌شوند. - عبارت «در هر جامعه‌ای احوالپرسی از دیگران، شیوه‌های معینی دارد»، به ارزش‌های اجتماعی اشاره دارد که مورد توجه و پذیرش هستند. - کنش اجتماعی، خردترین پدیده اجتماعی است و سایر پدیده‌های اجتماعی، آثار و پیامدهای آن هستند.

۶۷- هر یک از موارد زیر به ترتیب با کدام موضوع ارتباط دارند؟

- معیار ارزیابی جهان‌های اجتماعی مختلف
  - از دست رفتن دانش اهداف و ارزش‌ها
  - ناپسند بودن اسراف و تبذیر در جامعه ما
  - دور از دسترس ساختن استفاده معقول از طبیعت با طرد دانش ابزاری
- (۱) آرمان‌ها و ارزش‌های آن‌ها - گسترش دانش وسایل - واقعیت درون قلمرو آرمانی - جهان معنوی
- (۲) آرمان‌ها و ارزش‌های آن‌ها - زوال عقلانیت ابزاری - واقعیت بیرون از قلمرو آرمانی - جهان سکولار
- (۳) فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که به دنبال می‌آورند. - زوال عقلانیت ذاتی - آرمان بیرون از قلمرو واقعی - جهان اساطیری
- (۴) فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که به دنبال می‌آورند. - زوال معنا - آرمان درون قلمرو واقعی - جهان سکولار

۶۸- پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- علت ارزیابی گروه‌های دیگر توسط طبقه سوم در جوامع فئودال چه بود؟
  - به چه علت در سال ۱۹۹۱ میلادی، حاکمیت اسلامی در الجزایر اجرا نشد؟
  - زمانی که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد، با چه موضوعی روبه‌روست؟
  - علت درونی شکل‌گیری تحولات فرهنگی چیست؟
- (۱) طرد گروه‌های غیرمفید - کودتای نظامی - تزلزل فرهنگی - کاستی‌ها و بن‌بست‌های موجود در هویت فرهنگی جهان اجتماعی
- (۲) کسب اعتبار برای خود - نظام غالب سکولار - بحران هویت - از خودبیگانگی فرهنگی
- (۳) طرد گروه‌های غیرمفید - نظام غالب سکولار - تزلزل فرهنگی - از خودبیگانگی فرهنگی
- (۴) کسب اعتبار برای خود - کودتای نظامی - بحران هویت - ابداعات و نوآوری‌های مثبت و منفی افراد

۶۹- به ترتیب، علت هر یک از موارد زیر چیست؟

- اقتدار غیرمشروع

- مشروعیت حقیقی

- حفظ اقتدار نظام سیاسی توسط نظام فرهنگی

۱) قدرت برخلاف حکم و قانون الهی و تبعیت با رضایت - قدرت موافق حکم و قانون و اراده تشریحی خداوند - عملکرد نظام سیاسی در جهت عقاید و ارزش‌های فرهنگی جامعه

۲) قدرت مطابق ایدئولوژی‌های ساختگی بشر - احساس رضایت افراد نسبت به آنچه انجام می‌دهند. - عملکرد نظام سیاسی در جهت عقاید و ارزش‌های فرهنگی جامعه

۳) قدرت مطابق ایدئولوژی‌های ساختگی بشر - احساس رضایت افراد نسبت به آنچه انجام می‌دهند. - عدول نظام سیاسی از اصول و ارزش‌های فرهنگی خود

۴) قدرت برخلاف حکم و قانون الهی و تبعیت با رضایت - قدرت موافق حکم و قانون و اراده تشریحی خداوند - عدول نظام سیاسی از اصول و ارزش‌های فرهنگی خود

۷۰- هر یک از موارد زیر با کدام موضوع ارتباط دارند؟

- فراهم آوردن زمینه‌های عبور از اقتصاد ارباب - رعیتی

- رویکرد لیبرالیسم اولیه

- مشکل اساسی جوامع سوسیالیستی

- ریشه انقلاب فرانسه

۱) رشد تجارت - سیاسی و اقتصادی - پیدایش طبقه جدید بر مدار قدرت - فرهنگ قرون وسطی

۲) مواجهه اروپاییان با مسلمانان - سیاسی و اقتصادی - شکل‌گیری چالش فقر و غنا - اندیشه‌های فلسفی روشنگری

۳) بالاگرفتن تب طلا - فردی و اقتصادی - از بین رفتن آزادی افراد - تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی

۴) مواجهه اروپاییان با مسلمانان - فردی و اقتصادی - پیدایش طبقه جدید بر مدار ثروت - فرهنگ قرون وسطی

۷۱- در پدید آمدن هر یک از موارد زیر کدام عامل نقش داشته است؟

- زیر سؤال رفتن علم مدرن در نیمه دوم قرن بیستم

- پیوند بحران اقتصادی با چالش فقر و غنا و افزایش دامنه آن

- گسترش انواع آسیب‌های زیست‌محیطی

۱) روشن شدن اینکه علم تجربی دارای مبانی غیرتجربی است. - انتقال فشار بحران اقتصادی به اقشار ضعیف و تولیدکنندگان خرد توسط سرمایه‌داران با استفاده از ابزارهایی که دارند. - گسترش زندگی مدرن

۲) روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی - انتقال فشار بحران اقتصادی به اقشار ضعیف و تولیدکنندگان خرد توسط سرمایه‌داران با استفاده از ابزارهایی که دارند. - پیشرفت در علم تجربی

۳) روشن شدن اینکه علم تجربی دارای مبانی غیرتجربی است. - شکل‌گیری اقتصاد جهانی - گسترش زندگی مدرن در جهان

۴) روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی - شکل‌گیری اقتصاد جهانی - پیشرفت در علم تجربی

۷۲- به ترتیب هر عبارت پیامد، علت و پیامد کدام گزینه است؟

- مشروعیت قرارداد کمپ دیوید در باور مسلمانان مخدوش شد.

- کشورهای اسلامی همچنان در جایگاه کشورهای پیرامونی و استعمارزده باقی ماندند.

- هراسی که پس از جنگ جهانی دوم نسبت به بلوک شرق وجود داشت، متوجه جهان اسلام شد.

(۱) مطرح شدن مسئله اسرائیل به عنوان مسئله جهان اسلام - اعتراض نسل اول روشنفکران به عملکرد نسل دوم روشنفکران - طرح نظریه

جنگ تمدن‌ها و پذیرش شکل‌گیری قطب‌بندی جدید فرهنگی

(۲) بازگشت به اسلام با شکل‌گیری انقلاب اسلامی - اعتراض نسل دوم روشنفکران به عملکرد روشنفکران نسل اول - طرح نظریه جنگ تمدن‌ها

و توجیه رویکرد خصمانه جهان غرب به جنبش‌های اسلامی

(۳) بازگشت به اسلام با شکل‌گیری انقلاب اسلامی - اعتراض روشنفکران چپ به عملکرد روشنفکران نسل اول - شکل‌گیری نظم نوین جهانی بر

مدار یک قطب واحد

(۴) شکل‌گیری الگوی نوین مبارزه در برابر امت اسلامی - اعتراض نسل دوم روشنفکران به عملکرد نظام‌های لیبرالیستی و سرمایه‌داری - طرح

نظریه جنگ تمدن‌ها و توجیه رویکرد خصمانه جنبش‌های اسلامی به جهان غرب

۷۳- هر عبارت نشانگر کدام مفهوم است؟

- مهم‌ترین عامل ادغام جوامع غیرغربی در نظام جهانی جدید است.

- مستقل از پذیرش یا عدم پذیرش جهان‌های اجتماعی‌اند.

- فرهنگ سلطه، جامعه جهانی را به بخش‌های مرکز و پیرامون تقسیم می‌کند.

- نظام معیار جهان اجتماعی است که بسیاری کم و بیش به آن عمل می‌کنند و برخی هم آن را مراعات نمی‌کنند.

(۱) پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار - عقاید علمی صحیح و مطابق فطرت انسان - چالش‌های درون فرهنگی - واقعیت و قلمرو واقعی

(۲) استعمار - عقیده به توحید و ارزش‌های توحیدی - چالش‌های درون فرهنگی - آرمان‌ها و قلمرو آرمانی

(۳) استعمار - دفاع از عدالت و حقوق انسان‌ها و حمایت از مستضعفان و مظلومان - چالش‌های بین تمدنی - آرمان‌ها و قلمرو آرمانی

(۴) به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری - عقیده به توحید و ارزش‌های توحیدی - چالش‌های درون فرهنگی - قلمرو

آرمانی و قلمرو واقعی

۷۴- به ترتیب، علت هر یک موارد زیر چیست؟

- شکل‌گیری و پیشرفت دانش علمی

- فراهم شدن فرصت موضع‌گیری مناسب و صحیح برای دانشمندان

- پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف

(۱) حل مسائل و مشکلات زندگی - ظرفیت دآوری علوم اجتماعی درباره علوم طبیعی - خرده‌فرهنگ‌ها و گروه‌های مختلف

(۲) غنی‌تر شدن دانش عمومی - دآوری علوم اجتماعی درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی - خرده‌فرهنگ‌ها و گروه‌های مختلف

(۳) تأمل و اندیشه در دانش عمومی - ظرفیت دآوری علوم اجتماعی درباره علوم طبیعی - خلاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی

(۴) حل مسائل و مشکلات زندگی - دآوری علوم اجتماعی درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها - خلاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید

معانی

۷۵- به ترتیب، هر یک از موارد زیر با کدام گزینه ارتباط دارد؟

- اشتراک جامعه‌شناسی انتقادی و جامعه‌شناسی تفسیری

- پیامد تأکید بر تنوع و تکثر هویت‌ها

- اشتراک رویکردهای تبیینی و تفسیری

(۱) تأکید بر توانایی و خلاقیت افراد در ساختن جهان اجتماعی - تولید نظریه‌های متناسب با هویت‌هایی که در زمینه فرهنگی و تاریخی دیگری شکل گرفته‌اند. - محافظه‌کارند و هیچ راهکاری برای بهتر ساختن وضعیت موجود ندارند.

(۲) تمام معانی و ارزش‌ها ساخته و پرداخته اراده‌های افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌هاست. - تأکید بر فرصت گفت‌وگو و معارفه انسان‌ها و فرهنگ‌ها - انسان‌ها را در برابر وضعیت موجود منفعل و مجبور می‌سازند.

(۳) هر فرد، گروه و فرهنگی اراده خاص خود را دارد و معانی و ارزش‌های ویژه خود را خلق می‌کند. - فرصت گفت‌وگو و معارفه انسان‌ها و فرهنگ‌ها را ایجاد می‌کند. - یافتن راهی برای داوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی به‌ویژه در عرصه سیاست و قدرت را ضروری می‌دانند.

(۴) تأکید بر توانایی و خلاقیت افراد در ساختن جهان اجتماعی - انکار اشتراک و وحدت انسان‌ها - نمی‌توانند ملاک و معیاری برای ارزیابی و داوری علمی درباره قدرت و سیاست و ارزش‌های سیاسی پشت سر آن‌ها به‌دست آورند.

۷۶- به ترتیب، کدام گزینه در ارتباط با «اشتراک قدرت تنبیهی و قدرت تشویقی»، «مطالعه سیاست و قدرت براساس رویکرد جامعه‌شناسی

تفسیری» و «ویژگی نظام سیاسی لیبرال دموکراسی» درست است؟

(۱) پیروی‌کننده، برای پیروی خود محاسبه سود و زیان خود را نمی‌کند. - یافتن راهی برای داوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی به ویژه در عرصه سیاست و قدرت را ضروری می‌دانند. - مهم‌ترین ارزش اجتماعی آن آزادی است و ثبات، رفاه و سلطه بر جمعیت از دیگر ارزش‌های مهم آن به‌شمار می‌روند.

(۲) فرد تابع به دلیل اجبار و پاداش پیروی می‌کند. - با معنزدایی و ارزش‌زدایی از سیاست و قدرت و فروکاستن آن‌ها به پدیده‌های مادی و فاقد معنا از شناخت واقعی آن‌ها باز می‌ماند. - با خواست و اراده اکثریت مردم شکل می‌گیرند و هیچ حقیقت و فضیلتی را که مستقل از خواست مردم باشد، به رسمیت نمی‌شناسند.

(۳) پیروی‌کننده نسبت به تبعیت و پیروی خود آگاهی دارد. - سیاست و قدرت خارج از ذهن مردم و مستقل از ادراک آن‌ها و جوهی محسوس و واقعی دارد و رویکرد تفسیری به علت تمرکز بر ذهنیت‌ها، توان مطالعه و بررسی آن را ندارد. - فقط می‌توان از مقبولیت قدرت حرف زد و نمی‌توان از مشروعیت حقیقی سخن گفت.

(۴) پیروی‌کننده متوجه تبعیت و پیروی خود می‌شود. - سیاست و قدرت را پدیده‌های معنادار و ارزشی می‌داند اما صرفاً به توصیف ارزش‌های سیاسی مختلف بسنده می‌کند. - ارزش‌های سیاسی و قوانین و مقررات اجتماعی با عقل و وحی شناخته و معین می‌شوند و مردم نیز مسئولیت شناخت و اجرای آن‌ها را به عهده دارند.

۷۷- هر عبارت با کدام قسمت جدول مرتبط است؟

- عقل انتقادی

- در سخن گفتن با دیگری از زبان خود برای ترغیب او به انجام کاری که ما می‌پسندیم، استفاده می‌کنیم.

- عالمان و عموم مردم به ترتیب در دانش علمی و دانش عمومی از آن بهره می‌برند.

- عقل تفسیری

عقل عام	عقل تجربی	ب	د
الف	ج	برای انسجام بخشی به زندگی اجتماعی از این عقل مدد گرفته می شود.	ارزیابی درباره مناسبات و ارتباطات انسانی

(۱) د - الف - ب - ج (۲) ب - د - الف - ج (۳) د - ج - الف - ب (۴) د - ب - ج - الف

۷۸- در مطالعه پدیده اجتماعی هواداری از یک تیم ورزشی، به ترتیب «هدف جامعه‌شناسی انتقادی»، «روش جامعه‌شناسی تبیینی» و «موضوع

جامعه‌شناسی تفسیری» چیست؟

(۱) آموزش و تبلیغ راه‌های مطلوب هواداری از یک تیم ورزشی - با شناخت عواملی مانند پرخاشگری و وضعیت خواب و وضعیت تأهل می‌توان

علت هواداری از یک تیم ورزشی را یافت. - در مطالعه هواداری از یک تیم ورزشی باید به ظاهر آن توجه کرد تا به نقد و اصلاح آن پرداخت.

(۲) انتقاد از کنش‌های ناپسند فردی و اجتماعی در هواداری از یک تیم ورزشی - معانی و انگیزه‌های هواداری از یک تیم ورزشی، عوامل اصلی

حضور آنان در ورزشگاه است. - فهم هواداری از یک تیم ورزشی با دسترسی به معنای ذهنی و معنای فرهنگی نهفته در آن

(۳) نفی و سرکوب کنش‌های ناپسند در هواداری از یک تیم ورزشی - توجه به تفسیر هواداران تیم ورزشی از موقعیت خاص خود - توجه به

معنای هواداری از یک تیم ورزشی

(۴) نقد شعارهای ناپسند و رفتارهای نامطلوب در هواداری از یک تیم ورزشی - میان هواداری از یک تیم ورزشی و خواب و پرخاشگری و وضعیت

تحصیلات و هیجان رابطه وجود دارد. - مطالعه پدیده اجتماعی هواداری از یک تیم ورزشی با توجه به معنای آن

۷۹- کدام گزینه درباره «تنازع هویت‌ها» صحیح و در مورد «تعارف هویت‌ها» غلط است؟

(۱) سیاست هویت، محصول دوران پسامدرن است و بر یکسان‌سازی گروه‌های مختلف تأکید دارد. - بر وحدت و کثرت هویت‌ها تأکید می‌کند.

(۲) همانندسازی و تکثرگرایی دو مدل از سیاست‌گذاری مربوط به تنازع هویت‌هاست. - الگوی تعارف به دلیل اینکه با الگوی قرآنی تفاوت دارد،

الگوی مطلوبی محسوب نمی‌شود.

(۳) در مدل تکثرگرایی تفاوت‌های میان گروه‌های قومی و زبانی حفظ و حتی تشدید می‌شود و نیازی به یک ساختار مشترک سیاسی و اقتصادی

نیست. - الگوی تعارف در مقابل الگوی تنازع قرار دارد.

(۴) سیاست هویت بر تفاوت‌ها و هویت‌های خاص و محلی تأکید می‌کند و گروه‌های اجتماعی مختلف در مورد مسائل سیاسی، اقتصادی و

اجتماعی براساس علاقه‌های فرهنگی و هویتی خود عمل می‌کنند. - الگوی تعارف در مقابل الگوی تنازع قرار دارد.

۸۰- کدام گزینه به ترتیب به سوالات زیر به درستی پاسخ می‌دهد؟

- ویژگی عقلانیت مورد استفاده در جهان اسلام چیست؟

- موضع رهبران دینی پس از شکست در مشروطه چه بود؟

- تبیین نظام مشروطه از سوی میرزای نائینی و طرح مسئله ولایت فقیه از سوی امام خمینی (ره)، به ترتیب پیامد چیست؟

(۱) همه عرصه‌های علمی را به تنهایی سامان نمی‌دهد. - از موضع فعالیت رقابت‌آمیز به موضع مقاومت منفی بازگشتند. - واقعیت‌های اجتماعی ایران، شرایط اجتماعی پایان قرن بیستم

(۲) با هنجارها و ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگی، اجتماعی و تاریخی پیرامون خود تعامل فعال دارد. - از موضع فعالیت رقابت‌آمیز به موضع مقاومت منفی بازگشتند. - مقبولیت و مرجعیت علم فقه، رابطه مردم با قدرت‌های داخلی و خارجی

(۳) ارزش‌ها و اعتبار روشنگرانه خود را از متن فرهنگ و کنش‌های عاملان نمی‌گیرد. - از موضع مقاومت منفی به موضع فعالیت رقابت‌آمیز بازگشتند. - واقعیت‌های اجتماعی ایران، شرایط اجتماعی پایان قرن بیستم

(۴) از داده‌های حسی و تجربی استفاده می‌کند و فرهنگ‌ها و جوامع را مورد ارزیابی تجربی قرار می‌دهد. - از موضع فعالیت رقابت‌آمیز به موضع انقلاب اجتماعی بازگشتند. - شرایط اجتماعی پایان قرن بیستم، واقعیت‌های اجتماعی ایران

۸۱- هر یک از موارد زیر به ترتیب، به کدام جریان‌ها یا افراد اشاره دارند؟

- حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی که با حمایت قدرت‌های محلی توانستند بخشی از اروپای مسیحی را از تسلط کلیسا خارج سازند.

- پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره، طی قرن بیستم به وجود آمد.

- روش او در علوم اجتماعی مشابه روشی است که کنت در جامعه‌شناسی تبیینی به کار گرفت.

- به بازسازی و خلق هویت شرقی از منظر جهان غرب می‌پردازند.

(۱) پروتستان‌های مخالف جریان دنیاگرایی - استعمار نو - ابوریحان بیرونی - نظریه پردازان غربی

(۲) دولت ملت‌ها - استعمار فرانو - ابن‌خلدون - مردم‌شناسان

(۳) پروتستان‌های مخالف قدرت پاپ - استعمار نو - ابن‌خلدون - مستشرقان

(۴) نهضت‌های دینی نوین - استعمار فرانو - ابوریحان بیرونی - اندیشمندان غربی

۸۲- درست یا غلط بودن هر یک از عبارات زیر، به ترتیب چگونه است؟

- بررسی روابط میان اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی سبب شکل‌گیری نهادهای اجتماعی می‌شود.

- تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی سبب شده است که بیشتر مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده ما محدود شوند.

- ضریب هوشی و تحصیلات از جمله تفاوت‌های رتبه‌ای است که می‌توان افراد را براساس این تفاوت‌ها بر یکدیگر برتری داد.

- در سده‌های پیشین، نظریه استعمار به معنای بهره‌کشی به ناحق از دیگران و دسترنج آن‌ها بوده است.

- دورکیم با نگاه طولی به تاریخ بشر معتقد است در جوامع ارگانیک، تقسیم کار اجتماعی شکل نگرفته است اما در جوامع مکانیکی تقسیم کار گسترده‌ای وجود دارد.

(۲) ص - غ - ص - ص - ص

(۱) غ - ص - غ - غ - ص

(۴) ص - غ - ص - غ - غ

(۳) غ - ص - غ - ص - غ

۸۳- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- هویت فرهنگی جهان اجتماعی بر چه اساس شکل می‌گیرد؟

- به ترتیب، غرب برای مدیریت فرهنگ عمومی و نخبگان کشورهای غیرغربی چه تدابیری دارد؟

- «به‌کارگیری روش تجربی توسط گالیله در زمان قرون وسطی» به کدام موضوع اشاره دارد؟

(۱) هویت اجتماعی جهان اجتماعی - رسانه، علوم انسانی راهبردی - در نظر گرفتن انسان به مثابه آگاهی و معنا

(۲) هویت اجتماعی جهان اجتماعی - آموزش علوم پیش‌نیاز، توزیع هدفمند علوم طبیعی و انسانی - تأکید افراطی بر آنچه مشاهده می‌شود.

(۳) عقاید و ارزش‌های اجتماعی - رسانه، ترویج علوم انسانی غربی - فراتر رفتن از نظم موجود در جامعه

(۴) عقاید و ارزش‌های اجتماعی - سازمان‌های فراماسونری، تثبیت مرجعیت علمی غرب - توجه به انسان به مثابه شیء

۸۴- هر یک از موارد زیر به کدام موضوع اشاره دارند؟

- سرمایه‌داری، به عنوان عامل اصلی هویت‌یابی این جوامع

- شناسایی نظم در کنار بی‌نظمی

- توجه به ابعاد فرهنگی در کنار ابعاد اقتصادی چالش فقر و غنا

- فراهم آوردن امکان مشارکت ما در زندگی اجتماعی

(۱) جوامع غربی - هویت‌زدایی - اصطلاح جهان اول و دوم و سوم - نظم اجتماعی

(۲) جوامع سکولار - آشنایی‌زدایی - اصطلاح کشورهای استعمارگر و استعمارزده - نظم اجتماعی

(۳) جوامع غربی - آشنایی‌زدایی - اصطلاح کشورهای استعمارگر و استعمارزده - قواعد اجتماعی

(۴) جوامع لیبرال - عادت‌زدایی - اصطلاح کشورهای توسعه‌یافته و عقب‌مانده - قواعد اجتماعی

۸۵- به ترتیب، هر یک از موارد زیر به کدام موضوع اشاره دارد؟

- عرصه مهم‌ترین منازعه هویتی

- تأکید هنر بر بُعد جسمانی و زیبایی‌های بدنی

- باورها و اعمال مانع شناخت انسان از حقیقت خویش و جهان هستی

- تعیین قرار گرفتن هر پدیده در جای خود

(۱) رسانه‌ها و فضای مجازی - اومانیسیم - اغلال و سلاسل - قواعد اجتماعی

(۲) غرب‌زدگی - اومانیسیم - از خودبیگانگی فطری - قواعد اجتماعی

(۳) خودباختگی فرهنگی - اصالت انسان دنیوی - از خودبیگانگی حقیقی - نظم اجتماعی

(۴) رسانه‌ها و فضای مجازی - فرهنگ معاصر غرب - اغلال و سلاسل - نظم اجتماعی

پاسخ گویی به هر دو دفترچه شماره «۱» و «۲» برای تمامی داوطلبان اجباری است.

دفترچه شماره ۲

آزمون ۲۳ دی - سال ۱۴۰۱

گروه آزمایشی علوم انسانی

مدت پاسخ گویی: ۸۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۹۰

عنوان مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	زمان پاسخ گویی
۱	زبان عربی	۲۰	۸۶	۱۰۵	۲۰
۲	تاریخ	۱۵	۱۰۶	۱۲۰	۲۵
۳	جغرافیا	۱۵	۱۲۱	۱۳۵	
۴	فلسفه و منطق	۲۰	۱۳۶	۱۵۵	۲۰
۵	روان شناسی	۲۰	۱۵۶	۱۷۵	۱۵

■ ■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٨٦ - ٩٤)

۸۶- ﴿مَنْ بَعَثْنَا مِنْ مَرْقَدْنَا هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَ صَدَقَ الْمُرْسَلُونَ﴾:

- ۱) کسی که ما را از آرامگاهمان بیرون آورد، این را به ما وعده داده بود و فرستادگان الهی راست گفتند!
- ۲) از خوابگاهمان چه کسی ما را برانگیخت، همان چیزی که خدای بخشاینده به ما وعده داد و پیامبران نیز راست گفتند!
- ۳) چه کسی ما را از آرامگاهمان برانگیخت، این همان چیزی است که خدای رحمان وعده داد و فرستادگان راست گفتند!
- ۴) کیست که ما را از مرقدمان برمی‌انگیزد، این همان چیزی است که خداوند رحمان وعده داده و سخن پیامبران راست بوده است!

۸۷- «أَحَبُّ أَنْ أَسْمَعَ أَكْثَرَ أَشْعَارًا قَدْ أُشْدَّتْ مَمَزُوجَةً بِالْعَرَبِيَّةِ وَالْفَارِسِيَّةِ!»:

- ۱) بیشتر دوست می‌دارم که اشعاری را که به عربی و فارسی سروده شده، بشنوم!
  - ۲) دوست دارم که اشعاری را که آمیخته به عربی و فارسی سروده شده‌اند، بیشتر بشنوم!
  - ۳) دوست دارم به شعرهایی که بیشتر آمیخته به عربی و فارسی سروده شده، گوش فرا دهم!
  - ۴) خیلی دوست دارم شعرهایی را گوش بدهم که در آمیخته به عربی و فارسی سروده می‌شوند!
- ۸۸- «لَا يَسْتَفِيدُ النَّاسُ مِنْ مُكَيِّفِ الْهَوَاءِ فِي الْفَصْلِ الرَّابِعِ مِنَ الْعَامِ لَكِنْ بَعْدَ أَنْ يُصْبِحَ الْجَوُّ حَارًّا يُشْغَلُونَ مُكَيِّفِ الْهَوَاءِ!»:

- ۱) مردم در چهار فصل سال از کولر استفاده نمی‌کنند و بعد از گرم شدن هوا، کولر را روشن می‌کنند!
- ۲) مردم از کولر در فصل چهارم سال استفاده نمی‌کنند اما بعد از اینکه هوا گرم شود، کولر را روشن می‌کنند!
- ۳) مردم نباید از تهویه هوا در فصول چهارگانه سال استفاده کنند اما پس از اینکه هوا گرم شد، آن را روشن می‌کنند!
- ۴) مردم از کولر در چهارمین فصل سال استفاده نکردند اما بعد از اینکه هوا گرم شد، کولرشان را روشن خواهند کرد!

۸۹- «شَبَّهَ الشَّاعِرُ الدَّمُوعَ عَلَى وَجْهِ الْبِنْتِ بِقَطْرَاتِ الْمَطَرِ عَلَى الْوَرْدَةِ وَ أَسْنَانَهَا بِالذَّرْرِ الْبَيْضَاءِ!»:

- ۱) تشبیه کرد شاعر اشک‌های دختر بر روی صورتش را به قطره‌های باران بر روی گل و دندان‌هایش را به مرواریدهای سفید!
- ۲) شاعر اشک‌های روی صورت دختر را به قطره‌های باران بر روی گل و دندان‌هایش را به مرواریدهای سفید تشبیه کرد!
- ۳) شاعر اشک‌های روی چهره دختر را به قطره‌های باران بر روی گل تشبیه کرد و دندان‌هایش مانند مرواریدهای سفید هستند!
- ۴) اشک‌های روی گونه دختر را شاعر به قطره‌های باران بر روی گل‌ها و دندان‌هایش را به مرواریدهای سفیدتر تشبیه کرد!

۹۰- «إِنَّ التَّقَدُّمَ لَا يَحْصُلُ إِلَّا بِالصَّبْرِ وَ تَحْمُلُ الصُّعُوبَاتِ فَعَلَيْنَا أَنْ نَصْبِرَ فِي شِدَائِدِ الدَّهْرِ صَبْرًا كَثِيرًا!»:

(۱) بی شک پیشرفت حاصل نمی‌شود مگر با شکیبایی و تحمل سختی‌ها پس ما باید در دشواری‌های روزمره بیشتر صبر کنیم!

(۲) همانا پیشرفتی به دست آورده نمی‌شود بجز با صبر و تاب آوردن سختی‌ها پس بر ماست که در سختی‌های زمانه صبر بسیاری داشته باشیم!

(۳) کسب پیشرفت فقط با شکیبایی و تحمل کردن سختی‌هاست پس بر ما لازم است که در دشواری‌های روزگار صبر پیشه کنیم، صبری بسیار!

(۴) تنها با صبر کردن و تاب آوردن سختی‌ها پیشرفت کسب می‌شود پس باید ما در سختی‌های روزگار بسیار صبر پیشه کنیم!

۹۱- عَيْنُ الْخَطَا:

(۱) أُرْسِلَتِ الْمُشْتَقَّاتُ النَّفْطِيَّةُ بِوَسْطَةِ نَاقِلَاتِ النَّفْطِ إِلَى مَحْطَّاتِ الْوُقُودِ! فَرَأَوْرَدَهُائِ نَفْتِي بِه وَسَيْلَةُ نَفْتِ كَشِّهَا، بِه اِيَسْتِغَاهِائِ سُوخْتِ فَرَسْتَادَه شَدْنْدَا!

(۲) هَذَا طَالِبٌ إِسْتِطَاعَ أَنْ يَحْصُلَ عَلَى الدَّرَجَاتِ الْعَالِيَةِ بِمُسَاعَدَةِ مُعَلِّمِهِ! اِيِن دَانَشْ أَمُوزِي اَسْتِ كِه بِه كَمَكِ مَعْلَمَشْ تَوَانَسْتِ بِه دَرَجَاتِ وَالَا دَسْتِ يَابْدَا!

(۳) عَلَّمْنَا مُعَلِّمُنَا الْمُشْفَقَ مِنْ تَجَارِبِهِ الْقِيَمَةَ دَرُوسًا نَافِعَةً! مَعْلَمٌ دَلْسُوزْمَانِ اَز تَجَارِبِ اَرزَشْمَنْدَشْ، دَرَسْهَائِ مَفِيدِي بِه مَا يَاد دَادَا!

(۴) كَانَ الْعُلَمَاءُ يَبْسُؤُوا مِنْ مَعْرِفَةِ سِرِّ هَذِهِ الظَّوَاهِرِ الْعَجِيبَةِ! دَانَشْمَنْدَانِ اَز شَنَاخْتِ رَا اِيِن پَدِيدَهْهَائِ عَجِيبِ نَاامِيدِ مِي شَدْنْدَا!

۹۲- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

(۱) هُوَ سَبٌّ وَ أَسْخَطَ الرَّجُلَ الَّذِي جَادَلَهُ! اُو نَاسْرَا كَفْتِ وَ مَرْدِي كِه بَا اُو بَحْثِ مِي كَرْدِ عَصْبَانِي شَدَا!

(۲) يُقَدِّمُ الْقُرْآنَ مَوَاعِظَ قِيَمَةٍ لِيَهْتَدِيَ النَّاسُ! قُرْآنِ، پَنْدَهَائِ اَرزَشْمَنْدِي مِي دَهْدِ تَا مَرْدِمِ رَا هَدَايْتِ كَنْدَا!

(۳) يُحِبُّ الأَوْلَادَ رُؤْيَةَ وَالِدِيهِمْ فِي أَحْسَنِ حَالٍ! بَجَهْهَا دُوسْتِ دَارَنْدِ پَدْرِ وَ مَادْرَشَانِ رَا دَرِ بَهْتَرِيْنِ حَالْتِ بِيْنِنْدَا!

(۴) غَلَبَ الرَّجُلُ غَضْبَهُ وَ عَوْقَبَ الشَّاتِمَ بِالصَّمْتِ! مَرْدِ بَرِ خَشْمِ خُودِ چِيرَه شَدِ وَ دَشْنَامْگُو رَا بَا سَكُوتِ كِيْفَرِ دَادَا!

٩٣- «ای کاش بازیکنان غیور ما از مسابقات جام جهانی با پیروزی و شادی برمی گشتند!»:

(١) ليت لاعبيننا المتحمسون يرجعون من مباريات الكأس الدوليّ فائزين و مسرورين!

(٢) ليت لاعبيننا المتحمسين يرجعون من مسابقات الكأس الدوليّ فائزين و فرحين!

(٣) ليت لاعبيننا المتحمسين رجعوا من مباريات الكأس الدوليّ فائزين و فرحين!

(٤) ليت لاعبيننا المتحمسون رجعوا من مباراة الكأس الدوليّ فائزين و مسرورين!

٩٤- عین عبارة يختلف مفهومها:

(١) كما تُعاملُ تُعامل! (٢) لا يُحيط المكر السيئ إلا بأهله!

(٣) استقبح من نفسك ما تستقبحه من غيرك! (٤) أحبب للناس ما تحب لنفسك!

■ ■ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (٩٥-٩٧)

٩٥- ﴿ كان الناس أمة واحدة فبعث الله النبيين مبشرين ﴾

(١) أمة: اسم - مؤنث - نكرة - معرب / مفعول (أو مفعول به) و منصوب بعلامة الفتحة

(٢) بعث: فعل ماضٍ - للغائب - مجرد ثلاثي - متعدّد - معلوم / فعل و فاعله: «الله»؛ الجملة فعلية

(٣) كان: فعل ماضٍ - للمفرد المذكر الغائب - مجرد ثلاثي / فعل من الأفعال الناقصة، بمعنى «بود»

(٤) مبشرين: جمع سالم للمذكر - اسم فاعل من مزيد ثلاثي (مصدره: تبشير) - نكرة / حال و منصوب بالياء

٩٦- «يا أولادي؛ تَوَاضَعُوا لِمَنْ تَتَعَلَّمُونَ مِنْهُ وَ لِمَنْ تَعَلَّمُونَهُ»

(١) أولاد: اسم - جمع تكسير (مفرد: ولد؛ مذكر) - معرب / مُنادى، و مضاف إلى ضمير الياء

(٢) تَوَاضَعُوا: فعل أمر - للجمع - مزيد ثلاثي، له حرفان زائدان - معلوم / فعل و فاعل؛ الجملة فعلية

(٣) تتعلمون: فعل مضارع - للمخاطبين - مزيد ثلاثي (اسم فاعله: مُعَلِّم) - معلوم / فعل، و الجملة فعلية

(٤) تُعَلَّمُونَ: مضارع - مزيد ثلاثي (ماضيه للمفرد المذكر الغائب: عَلَّمَ) - متعدّد / فعل و فاعل؛ مفعوله: ضمير

«ه» المُتَّصِل

٩٧- «الدَّالِّفِينَ حَيَوَانَاتٍ ذَكِيَّةٍ تُحِبُّ أَنْ تُسَاعِدَ الْإِنْسَانَ»

(١) الإنسان: اسم - مفرد مذكر - معرّف بأل - معرب / مفعول و منصوب بعلامة الفتحة

(٢) الدالّفين: اسم - جمع تكسير (مفرد: دلفين؛ مذكر) - معرب - معرفة / مبتدأ و مرفوع بالضمّة

(٣) حيوانات: جمع سالم للمؤنث - نكرة - معرب / خبر للجملة الاسميّة و مرفوع (علامة رفعه: الضمّة)

(٤) تُسَاعِدُ: فعل مضارع - للمفرد المؤنث - مزيد ثلاثي (ماضيه للمذكر: ساعد) - مجهول / فعل و نائب فاعل

■ ■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (٩٨ - ١٠٥)

٩٨- عین الصّحيح في ضبط حركات الحروف:

- (١) الطَّالِبَاتُ لَا يُفَصِّرْنَ فِي مُسَاعِدَةِ أُخَوَاتِهِنَّ! (٢) قَطَرَاتُ الْمَاءِ تَسَاقَطَتْ مِنَ الْأَعْلَى عَلَى رَأْسِي!
(٣) لَا يَكْتَشِفُ الْإِنْسَانُ أَسْرَارَ الْعَالَمِ إِلَّا قَلِيلاً مِنْهَا! (٤) الْيَوْمَ حَاولُوا لِتَطْهِيرِ أَنْفُسِكُمْ مِنَ الدُّنْيَا!

٩٩- عین الخطأ: (عن توضيح المفردات)

- (١) الخُضْرَاوَاتُ: يُقَالُ لِأَشْجَارٍ تَتَمَوُّ فِي الْحَدَائِقِ وَالسَّهُولِ الصَّالِحَةِ لِلزَّرْعَةِ!
(٢) أضمَر: مَا أَظْهَرَ شَيْئاً بَلْ أَخْفَاهُ حَتَّى يَكُونَ بَعِيداً عَنِ الْأَنْظَارِ!
(٣) التَّلّ: إِنَّهُ يَقَعُ فَوْقَ سَطْحِ الْأَرْضِ وَهُوَ أَصْغَرُ مِنَ الْجَبَلِ!
(٤) الْمُتَنَفِّذُ: مَنْ يَنْجُو الْآخِرَ مِنَ الْخَطَرِ الَّذِي أَصَابَ بِهِ!

١٠٠- عین الصّحيح للفراغات:

«بُنَيْتِي إِبْحَثِي عَنِ آيَةِ . . . . فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ وَحَدِيثٍ . . . . فِي . . . . كِتَابِ دِينِيَّةٍ!»

- (١) واحد / واحدة / خامس
(٢) واحدة / واحد / خامس
(٣) واحدة / واحد / خمسة
(٤) واحد / واحدة / خمسة

١٠١- عین الفعل المجهول:

- (١) بَعْدَ تِلْكَ الْحَرْبِ لَمْ يُعْتَقِ الْأَسْرَاءَ إِلَّا نَبِيُّنَا الْكَرِيمِ (ص)!
(٢) بَعْدَ نَقْصِ الْأَفْرَاحِ يُفَكِّرُ الْمُزَارِعُ فِي سَبَبِ ذَلِكَ لَيْلاً وَنَهَاراً!
(٣) بَعْدَ إِعْصَارِ شَدِيدِ تِلْكَ الْأَشْجَارِ وَالْأَعْمِدَةِ سَقَطَتْ عَلَى الْأَرْضِ!
(٤) بَعْدَ إِفْجَارِ وَ قَتْلِ أَخِيهِ الْأَصْغَرَ لَمْ يُضَعِّفْ عَزْمَهُ عَلَى مُوَاصَلَةِ الْعَمَلِ!

١٠٢- عین «من» يختلف عن الباقي:

- (١) مَنْ يُعَلِّمُنِي طَرِيقَ حَلِّ هَذِهِ الْمَسَائِلِ فَهُوَ عَالِمٌ جَدّاً!
(٢) مَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فِي عَمَلِهِ حِينَ يَحْتَاجُ إِلَى النَّاسِ!
(٣) مَنْ سَعَى فِي كَسْبِ الثَّرْوَةِ الَّتِي يَحْتَاجُ إِلَيْهَا يُصْبِحُ نَاجِحاً!
(٤) مَنْ أَرَادَ أَنْ يُنْقِذَ نَفْسَهُ مِنَ الْكِذْبِ فَلْيَتَّبِعِ الْمَوَاعِظَ الْأَخْلَاقِيَّةَ!

١٠٣- عین الوصف جملة:

- (١) بعد يومٍ شاهد الناس نزول الأمطار الشديدة!
- (٢) إنّه شخص مذموم فلا يحبّه أيّ أحد من أقربائنا!
- (٣) بحثتُ عن أشياء في الغرفة كنت بحاجة إليها جدّاً!
- (٤) رأينا عليّاً في الشارع يمشي و يضحك بصوت عالٍ!

١٠٤- عین ما فيه الـ«واو» الحاليّة:

- (١) عليكم أن تكونوا مُشتاقين إلى هذه الأعمال الصالحة و ناهين عن المنكر!
- (٢) كاظم أفضل عامل في مصنعنا و هو أعلم من زملائه بنوعيّات الملابس!
- (٣) ذهب اللاعبون الإيرانيّون إلى الملعب مسرورين و رجعوا منه محزونين!
- (٤) إننا نستمع إلى كلام معلّم الكيمياء ونحن مُشتاقون إلى هذا الدرس!

١٠٥- عین المستثنى منه ليس محذوفاً:

- (١) حلّ هذه المسائل كلّها سهل لزملائنا إلاّ مسألتين!
- (٢) ما تكلمّ أمام الضيوف إلاّ أشخاص غير معروفين!
- (٣) لا يحفر التراب الجافّ لصيد السمك إلاّ الصيادون!
- (٤) ما كان الطّبيب يأمل أن يعيش المريض إلاّ عشرين عاماً!

۱۰۶- کدامیک از گزینه‌های زیر، در ارتباط با تاریخچه گاه‌شماری در جهان صحیح می‌باشد؟

- (۱) برای رفع اختلاف سال قمری و سال خورشیدی در تقویم خورشیدی - قمری بابلی، هر چهار سال یک روز به سال می‌افزودند.
- (۲) برای محاسبه یک چهارم شبانه‌روز اضافی در گاه‌شماری مصری، هر سه سال یک ماه به سال می‌افزودند.
- (۳) در گاه‌شماری مصری، سال به دوازده ماه سی روزه تقسیم می‌شد و پنج روز اضافی، به آخر ماه دوازدهم افزوده می‌گردید.
- (۴) در گاه‌شماری اوستایی، بعد از هر ۱۲۰ سال، پنج روز اضافی را به نام اندرگاه به آخر ماه دوازدهم اضافه می‌کردند.

۱۰۷- شی‌هوانگ‌تی به منظور تسلط بیشتر حکومت مرکزی بر سرزمین چین، کدامیک از اقدامات زیر را انجام داد؟

- (۱) مقیاس وزن‌ها و اندازه‌ها و عیار سکه‌ها را یکسان کرد. (۲) دیوار بزرگ چین را تکمیل کرد.
- (۳) تشکیلات اداری و مالیاتی را نوسازی کرد. (۴) با پیروزی بر حاکمان محلی به تجزیه سیاسی چین پایان داد.

۱۰۸- کدامیک از پادشاهان هخامنشی به منظور دفع حملات قبایل صحراگرد سکایی، به مناطق شمالی دریای سیاه لشکر کشید؟

- (۱) کمبوجیه (۲) کوروش دوم (۳) خشایارشا (۴) داریوش یکم

۱۰۹- کدامیک از اقدامات زیر، به دوران پادشاهی مهرداد یکم اشکانی منتسب است؟

- (۱) در زمان پادشاهی او، روابط تجاری میان ایران و چین توسعه پیدا کرد.
- (۲) در دوران همین پادشاه بود که اشکانیان با امپراتوری روم همسایه شدند.
- (۳) نبرد مشهور حران میان ایران و روم، در زمان پادشاهی او اتفاق افتاد.
- (۴) وی با تسلط بر مناطق وسیعی در سرتاسر ایران، قلمرو اشکانیان را افزایش داد.

۱۱۰- معماری ساسانی با ساخت چه بنايي آغاز شد؟

- (۱) کاخ تیسفون در کنار رود دجله (۲) کاخ اردشیر در فیروزآباد فارس
- (۳) معبد آناهیتا در کنگاور کرمانشاه (۴) کاخ الحضر در شهر هترای عراق کنونی

۱۱۱- کدام گزینه در ارتباط با روش تاریخ‌نگاری روایی صحیح می‌باشد؟

- (۱) در این روش تاریخ‌نگاری امکان دارد که برخی از جنبه‌های خبر از چشم مورخ دور بماند.
- (۲) تاریخ‌نگاران در این روش، بدون هیچ دخل و تصرفی در روایت‌ها، عیناً آن‌ها را ذکر می‌کنند.
- (۳) مورخ در این روش، با بررسی موشکافانه تمام اخبار، آثار و پیامدهای یک واقعه را تحلیل می‌کند.
- (۴) در این نوع تاریخ‌نگاری، با مطالعه و مطابقت دادن همه روایت‌ها، یک گزارش واحد تنظیم می‌شود.

۱۱۲- کدام گزینه بیانگر وضعیت اقتصادی دوران خلیفه دوم می‌باشد؟

- (۱) سیاست‌های اقتصادی او موجب اوج گرفتن تعصبات طائفه‌ای شد.
- (۲) توزیع عطایا توسط او، بر پایه مساوات و عدالت اسلامی انجام می‌شد.
- (۳) در مقابل اقدامات عدالت‌جویانه او، سه جنگ بر جامعه اسلامی تحمیل شد.
- (۴) سخت‌گیری وی، از ثروت‌اندوزی و تجمل‌گرایی کارگزاران خلافت جلوگیری کرد.

۱۱۳- مهم‌ترین پیامد سیاسی ظهور حکومت‌های ایرانی در سده‌های سوم تا پنجم هجری چه بود؟

- (۱) کاهش و زوال تدریجی سلطه سیاسی و نظامی خلفای عباسی بر ایران
- (۲) برقراری آرامش نسبی در جامعه و کاهش آشوب‌ها و جنبش‌های فرهنگی و اقتصادی
- (۳) قرار گرفتن زمام کارها به دست امیران و وزیران با تدبیر و علاقه‌مند به عمران و آبادانی
- (۴) شتاب گرفتن اسلام‌پذیری و تقویت و گسترش مذهب تشیع در ایران

۱۱۴- کدام گزینه در ارتباط با بافت مذهبی جمعیت شهری و روستایی ایران در دوره‌های غزنوی، سلجوقی و خوارزمشاهی صحیح نیست؟

- (۱) در این دوره، شیعیان دوازده امامی در شهرهای ایران پراکنده بودند و تنها در برخی نقاط اکثریت داشتند.
- (۲) از وجود پیروان ادیان زرتشتی، یهودی و مسیحی در برخی شهرهای ایران در این عصر، گزارش‌هایی در دست است.
- (۳) سادات علوی، مهم‌ترین مخالفان حکومت غزنوی و سلجوقی در این دوره، در شهرها و روستاها پراکنده بودند.
- (۴) بافت مذهبی جمعیت شهری و روستایی این دوره را عمدتاً اهل تسنن تشکیل می‌دادند.

۱۱۵- کدام مورد در روزگار جانشینان تیمور، در پدیدآمدن کتاب‌های مصوّر کمک زیادی کرد؟

- (۱) هنر و ذوق فراوان تهذیب‌کاران و جلدسازان
- (۲) کیفیت خوب و فراوانی کاغذ و مواد نگارگری
- (۳) وجود شاهنامه‌های فاخری چون دموت و بایسنقری
- (۴) پشتیبانی و تشویق سلاطین و شاهزادگان تیموری

۱۱۶- کدام‌یک از شخصیت‌های زیر، تاریخ‌نویسی سنتی را به شیوه علمی مورد انتقاد قرار داد؟

- (۱) میرزا آقاخان کرمانی
- (۲) محمدحسن خان اعتمادالسلطنه
- (۳) میرزا فتحعلی خان آخوندزاده
- (۴) میرزا محمد ناظم‌الاسلام کرمانی

۱۱۷- کدام گزینه از مفاد قرارداد گلداسمیت در دوره قاجار می‌باشد؟

- (۱) واگذاری مناطقی در شرق دریای کاسپی (خوارزم و ماوراءالنهر)
- (۲) جدا کردن مناطقی از سیستان و بلوچستان و ضمیمه کردن آن به هندوستان
- (۳) اعزام هیئتی نظامی از فرانسه برای تعلیم و تجهیز سپاه ایران
- (۴) واگذاری امتیازات رویتر و بانک شاهنشاهی به انگلستان

۱۱۸- کدام‌یک از برنامه‌های استالین برای ایجاد تغییر و تحول چشمگیر در شوروی، با اعمال قدرت و خشونت بسیار ادامه یافت؟

- (۱) تولید گسترده سلاح‌های جنگی
- (۲) اشتراکی کردن مزارع کشاورزی
- (۳) تسلط بر سرزمین‌های اروپای شرقی
- (۴) ایجاد نظام تک‌حزبی سلطنتی

۱۱۹- سیاست دوره چهاردهم مجلس شورای ملی در برابر دولت‌های سلطه‌جو چگونه بود؟

- (۱) اتخاذ سیاست موازنه مثبت در ارتباط با دولت‌های متخاصم اروپایی
- (۲) انعقاد موافقت‌نامه‌های متعدد برای واگذاری امتیاز نفت به کشورهای خارجی
- (۳) ممنوع کردن واگذاری امتیاز استخراج نفت و مشتقات آن به خارجی‌ها
- (۴) اتخاذ موازنه مثبت در برابر شوروی و موازنه منفی با سایر کشورهای غربی

۱۲۰- به دنبال وقوع چه حادثه‌ای، امام خمینی (ره) تقیه و سکوت در مقابل ظلم حکومت را حرام دانستند؟

- (۱) تصویب قانون کاپیتولاسیون
- (۲) حمله به مدارس فیضیه و طالبیه
- (۳) برگزاری همه‌پرسی انقلاب سفید
- (۴) اجرای همگانی برنامه اصلاحات ارضی

۱۲۱- چه عاملی سبب می‌شود که جغرافی‌دان با دید ترکیبی یا کل‌نگری موضوعات را مطالعه و بررسی کند؟

- (۱) مطالعه همه‌جانبه و جامع پدیده‌ها با تمام ویژگی‌های آن‌ها در یک مکان
- (۲) چگونگی شکل‌گیری محیط‌های جغرافیایی که حاصل روابط متقابل انسان و محیط است.
- (۳) عمل کردن اجزا و عوامل محیط جغرافیایی در ارتباط با یکدیگر
- (۴) شناخت توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی و حفظ تعادل محیط

۱۲۲- کدام گزینه در مورد چگونگی شکل‌گیری دشت زیر درست است؟

- (۱) در هنگام چین خوردن در حد فاصل تاقدیس‌ها و ناودیس‌ها ایجاد شده است.
- (۲) بر اثر انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست به وجود آمده است.
- (۳) حاصل انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین‌ها است.
- (۴) از دوران‌های زمین‌شناسی بسیار قدیم برجای مانده و ناهمواری‌های جدید در روی آن‌ها ایجاد شده است.

۱۲۳- رابطه آبدهی رودهای کشور ما با تغییر فصول و جهت جغرافیایی در کدام گزینه به‌درستی آمده است؟

- (۱) با نزدیک شدن به اوایل فصل بهار، آبدهی رودها بیشتر و با رفتن به سمت غرب کشور، مقدار آب رودها نیز بیشتر می‌شود.
- (۲) با نزدیک شدن به اوایل فصل پاییز، آبدهی رودها بیشتر و با رفتن به سمت غرب کشور، مقدار آب رودها نیز بیشتر می‌شود.
- (۳) با نزدیک شدن به اوایل فصل بهار، آبدهی رودها بیشتر و با رفتن به سمت شرق کشور، مقدار آب رودها نیز بیشتر می‌شود.
- (۴) با نزدیک شدن به اوایل فصل پاییز، آبدهی رودها بیشتر و با رفتن به سمت شرق کشور، مقدار آب رودها نیز بیشتر می‌شود.

۱۲۴- مهم‌ترین عوامل انسانی اثرگذار بر پراکندگی جمعیت کدام‌اند؟

- (۱) سیاست‌گذاری دولت‌ها - اثر مسائل بین‌المللی - میزان سرمایه و تولید - درصد اشتغال
- (۲) نحوه شکل‌گیری سکونتگاه‌ها - نقش بازار سرمایه - میزان ارتباط بین نواحی - نوع فعالیت جمعیت
- (۳) سیاست‌گذاری دولت‌ها - پیشینه و سابقه تاریخی - اثر مسائل بین‌المللی - ترکیب جمعیت
- (۴) حمل‌ونقل و ارتباطات - سرمایه و فناوری - سرمایه‌گذاری دولت‌ها - پیشینه و سابقه تاریخی

۱۲۵- بهره‌وری بهینه از استعدادهای محیطی کشور چگونه ممکن است؟

- (۱) لحاظ کردن شرایط اقلیمی و آب‌وهوایی
- (۲) در اختیار داشتن حمل‌ونقل مناسب
- (۳) ارتباط مناسب با سیاست‌های دولتی
- (۴) توجه به شیوه زندگی مردم این نواحی

۱۲۶- حضور «بادگیرها در معماری برخی از بناهای شهر یزد» و «برج خلیفه در امارات متحده عربی که عنوان مرتفع‌ترین چشم‌انداز مشاهده جهان

را به خود اختصاص داده است»، به ترتیب کدام وجه از ناحیه و ناحیه‌بندی را به خاطر می‌آورند؟

- (۱) نواحی با یکدیگر کنش متقابل دارند. - نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.
- (۲) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند. - نواحی با یکدیگر کنش متقابل دارند.
- (۳) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند. - نواحی با یکدیگر کنش متقابل دارند.
- (۴) نواحی به فعالیت‌های انسان شکل می‌دهند. - نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.

۱۲۷- در شهرهای نواحی مرکزی کشور با وجود رطوبت کافی در یک ناحیه، در چه صورتی بارش اتفاق می‌افتد؟

- (۱) وجود مراکز پرفشار در آن ناحیه
- (۲) برخورداری کمتر از انرژی خورشید
- (۳) وجود ناهمواری برای ایجاد عامل صعود
- (۴) ظهور بادهای حاوی گردوغبار

۱۲۸- در کدام‌یک از اشکال حاصل از فرسایش در بیابان‌ها «با وزش باد، ماسه‌های دامنه رو به باد، به‌طرف بالا رانده می‌شوند و پس از رسیدن به

قله، در دامنه پستی فرود می‌آیند» و «نتیجه این فرایند» چیست؟

- (۱) چاله بادی که موجب حرکت مداوم آن می‌شود.
- (۲) چاله بادی که باعث جابه‌جایی بخش نرم و باقی‌ماندن بخش‌های سفت‌تر می‌شود.
- (۳) تلماسه که موجب حرکت مداوم آن می‌شود.
- (۴) تلماسه که باعث جابه‌جایی بخش نرم و باقی‌ماندن بخش‌های سفت‌تر می‌شود.

۱۲۹- شرکت‌های چندملیتی در چه زمینه‌های فعال هستند و شعبه اصلی آن‌ها در کدام کشورها قرار دارد؟

- (۱) امور و مراودات سیاسی - کشورهای پیشرفته صنعتی
- (۲) امور و مراودات سیاسی - کشورهای میزبان این شرکت‌ها
- (۳) تجارت جهانی - کشورهای پیشرفته صنعتی
- (۴) تجارت جهانی - کشورهای میزبان این شرکت‌ها

۱۳۰- کدام گزینه با ویژگی‌های ناحیه سیاسی اتحادیه اروپا هم‌خوانی ندارد؟

- (۱) پیروی از شیوه مشترک در امور سیاست خارجی و تجارت
- (۲) انتخاب رؤسای برای شورا و مجلس قانون‌گذاری اروپا و بانک مرکزی آن
- (۳) اخذ روایت از اتباع کشورهای عضو در صورت سفر به منظور زندگی و کار
- (۴) کشورهای مستقل با تبعیت از نظام مدیریت مشترک

۱۳۱- دور شدن از قاعده هرم در رتبه‌بندی سکونتگاه‌ها به چه معنا است؟

- (۱) کاهش یافتن میزان و تنوع خدماتی که سکونتگاه‌ها ارائه می‌دهند.
- (۲) تفاوت قابل توجه نوع عملکرد و جمعیت سکونتگاه
- (۳) قرار گرفتن سکونتگاه‌هایی با کم‌ترین میزان جمعیت
- (۴) تنوع یافتن و بیشتر شدن خدماتی که سکونتگاه‌ها ارائه می‌دهند.

۱۳۲- «بازتوزیع تجهیزات و خدمات عمومی»، «توسعه امکانات گردشگری» و «بهبود روشنایی معابر» به ترتیب به حل کدام نیازها و مشکلات

شهرها کمک می‌کنند؟

- (۱) مبلمان شهری - محیط‌زیست - شهر هوشمند
- (۲) نابرابری فضایی - اشتغال شهری - امنیت شهری و آسیب‌های اجتماعی
- (۳) نابرابری فضایی - اشتغال شهری - شهر هوشمند
- (۴) کمبود مسکن - امنیت شهری و آسیب‌های اجتماعی - مبلمان شهری

۱۳۳- مطلوب‌ترین دسترسی برای یک مکان به مکان‌های دیگر در شبکه حمل‌ونقل در کدام حالت ممکن می‌شود؟

- (۱) بالاتر بودن طول مسیرهای پیموده شده، بالاتر بودن نقاط موجود بر سر راه آن
- (۲) کمتر بودن طول مسیرهای پیموده شده، کمتر بودن نقاط موجود بر سر راه آن
- (۳) افزایش طول مسیرهای پیموده شده به ازای کمتر کردن نقاط موجود بر سر راه آن
- (۴) کاهش طول مسیرهای پیموده شده به ازای افزایش نقاط موجود بر سر راه آن

۱۳۴- کدام مورد ویژگی‌های حوضه رود را به درستی بیان نکرده است؟

- (۱) هر قدر حوضه آبخیز یک رود، وسیع‌تر باشد، آبدهی آن نیز بیشتر است.
- (۲) هر چه شکل حوضه آبخیز گردتر و شیب آن بیشتر باشد، از سیل‌خیزی آن کاسته می‌شود.
- (۳) شکل حوضه، شیب و تعداد انشعابات آن رابطه مستقیمی با سیل‌خیزی رود دارد.
- (۴) کار شبکه زهکشی، جمع‌آوری و تخلیه آب حاصل از بارش در سطح زمین است.

۱۳۵- از اقدامات ضروری پس از وقوع زمین لغزش، ساماندهی شبکه زهکشی سطح توده لغزشی است، انجام زهکشی در چه صورتی مطلوب است؟

- (۱) طوری که در حین لغزش به سرعت گل و لای جاری شود. (۲) طوری که نفوذپذیری آن کاهش یابد.
- (۳) طوری که سرعت تخلیه آب را کاهش دهد. (۴) طوری که قدرت نفوذپذیری آن افزایش پیدا کند.

۱۳۶- کدام گزینه می‌تواند زمینه‌ساز مغالطه اشتراک لفظ باشد؟

- (۱) همراهی شما برای من بسیار لذت‌بخش است.
- (۲) مسیر تهران تا شمال بسیار پر پیچ و خم است.
- (۳) نمی‌توان از گفته خود بسیار مطمئن بود.
- (۴) پیاز خالی شکم انسان را سیر نمی‌کند.

۱۳۷- اگر رابطه میان مفهوم «الف» با مفهوم «ج» به لحاظ مصادیقشان، عموم و خصوص مطلق باشد؛ به طوری که مفهوم «ج» اعم باشد، و اگر

مفهوم «ب» مباین با مفهوم «الف» باشد، کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) رابطه «ب و ج» نیز حتماً عموم و خصوص مطلق است.
- (۲) «ب و ج» می‌توانند رابطه تباین داشته باشند.
- (۳) لزوماً رابطه «ج و ب» رابطه تباین خواهد بود.
- (۴) رابطه «ب و ج» نمی‌تواند عموم و خصوص مطلق باشد.

۱۳۸- کدام تعریف دارای هر دو شرط جامعیت و مانعیت می‌باشد؟

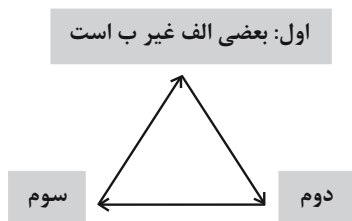
- (۱) مربع: شکل چهارضلعی با اضلاع برابر
- (۲) حیوان: جسم نامی دارای قوه تغذیه
- (۳) جسم: جوهری که فرض ابعاد سه‌گانه بر آن ممکن است.
- (۴) مثلث: شکل سه‌ضلعی با حداقل دو ضلع برابر

۱۳۹- کدام یک از استدلال‌های زیر از سایر استدلال‌ها قوی‌تر است؟

- (۱) زمین و عطارد هر دو سیاراتی جامد هستند و به دور خورشید می‌گردند، پس در عطارد نیز امکان حیات وجود دارد.
- (۲) این دو ماشین از نظر امکانات و تجهیزات با یکدیگر برابر هستند، بنابراین قیمت‌شان نیز باید حدوداً برابر باشد.
- (۳) بیل گیتس و دونالد ترامپ هر دو ثروتمند و از شهروندان آمریکا هستند، پس اخلاقشان نیز باید شبیه به هم باشد.
- (۴) این دو ماده، در دمای اتاق مایع هستند، پس سایر خواص شیمیایی آنان نیز باید نظیر و همانند یکدیگر باشد.

۱۴۰- با توجه به شکل مقابل اگر قضیه سوم عکس مستوی نقیض متداخل قضیه دوم باشد و نیز قضیه دوم از تضاد تناقض قضیه اول به دست آمده

باشد؛ آنگاه قضیه سوم کدام است؟

- (۱) هر غیر الف است.
- (۲) هیچ الف غیر نیست.
- (۳) بعضی غیر الف نیست.
- (۴) هیچ غیر الف نیست.

۱۴۱- کدام گزینه از لحاظ صورت و قواعد عکس مستوی از مصادیق مغالطه ایهام انعکاس محسوب نمی‌شود؟

- (۱) از قضیه «هر مثلثی سه‌ضلعی است» نتیجه می‌گیریم «هر سه‌ضلعی مثلث است».
- (۲) از قضیه «بعضی انسان‌ها راه‌رونده نیستند» نتیجه می‌گیریم «بعضی راه‌رونده‌ها انسان نیستند».
- (۳) از کذب قضیه اصل «هر سنگی انسان است»، کذب قضیه «بعضی انسان‌ها سنگ هستند» را می‌توانیم نتیجه بگیریم.
- (۴) به ترتیب از صدق یا کذب «هیچ انسانی اخلاق‌مدار نیست» به صدق یا کذب «هیچ اخلاق‌مداری انسان نیست» می‌رسیم.

۱۴۲- کدام گزینه از شرایط اعتبار قیاس اقترانی نیست؟

- (۱) مثبت‌بودن حد وسط حداقل در یکی از مقدمات
- (۲) مثبت‌بودن موضوع یا محمول نتیجه در صورت مثبت‌بودن آن‌ها در مقدمات
- (۳) سالبه‌نبودن هر دو مقدمه قیاس اقترانی
- (۴) سالبه‌بودن نتیجه در صورت وجود یک مقدمه سالبه

۱۴۳- به ترتیب باور و اهداف زندگی افراد سائر و واقف چگونه است؟

- (۱) دنباله‌روی از دیگران در انتخاب هدف - دستیابی به دانشی درست و اهدافی قابل قبول
- (۲) انتخاب اهداف قابل قبول توأم با معنایی درست از زندگی - تفکر فلسفی محدود و قناعت به شنیده‌ها
- (۳) نگرشی درست به زندگی اما اهدافی نادرست - اهل حرکت و پویایی در مسیر درست
- (۴) عبور از تنگنای محسوسات و راهیابی به جهان معقولات - نگرشی نادرست و مسیری خطا در انتخاب اهداف

۱۴۴- کدام گزینه درباره ابزار عقل از ابزارهای شناخت صحیح می‌باشد؟

- (۱) شناخت عقلی در همه موارد مستلزم بهره‌گیری از یافته‌های حسی است.
- (۲) یافته‌های علوم مختلف می‌تواند اساس قاعده‌های عقلی علوم به‌شمار رود.
- (۳) شناخت تجربی قادر به فهم تمامی قوانین حاکم بر طبیعت نیست.
- (۴) نیروی عقل استفاده‌ای از حواس بیرونی ندارد اما می‌تواند حالات درونی نفس را شناسایی کند.

۱۴۵- عبارت زیر با کدام عبارت و نظر کدام فیلسوف درباره نفس تناسب بیشتری دارد؟

«هستی راستین نه رنگ دارد و نه شکل و نه می‌توان آن را لمس کرد، دانش‌های راستین گرد آن قرار دارند و چون ازلی است و بعداً پدید نیامده، بالضروره ابدی است.»

- (۱) از نظر ارسطو نفس انسان در هنگام تولد، حالت بالقوه دارد و هیچ چیز بالفعلی ندارد.
- (۲) از نظر افلاطون، نفس باارزش‌ترین دارایی انسان است و مراقبت از آن باید وظیفه هر انسانی باشد.
- (۳) از نظر دکارت روح و بدن کاملاً از یکدیگر مجزا هستند و خاصیت‌های متفاوت دارند، گرچه با یکدیگر هستند.
- (۴) از نظر ماتریالیست‌ها ذهن چیزی جز مغز و سلسله اعصاب انسان نیست و انسان یک ماشین مادی بسیار پیچیده است.

۱۴۶- دیدگاه فیلسوفان در مورد اخلاق در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

- (۱) دیدگاه افلاطون در باب اخلاق و معیار فعل اخلاقی ریشه در نظریات ارسطو دارد.
- (۲) از نظر کانت انسانی اخلاقی است که وجدان او مقابل فعل غیراخلاقی واکنش نشان دهد.
- (۳) رعایت منفعت جمعی از جانب فیلسوفان طبیعت‌گرا صرفاً جهت تأمین منفعت فردی است.
- (۴) نزدیکی دیدگاه ابن‌سینا با افلاطون و ارسطو در مورد فعل اخلاقی، مبنای خاصی ندارد.

۱۴۷- کدام گزینه در مورد ماهیات ممکن‌الوجود درست است؟

- (۱) نسبت آنان با هستی مانند نسبت مفهوم «دو خط» و وصف «موازی بودن» است.
- (۲) برای خروج از حالت امکان و تساوی نیاز به علتی ذاتی دارند.
- (۳) فرض عدم آنان در زمانی که به واسطه علت موجود هستند، محال است.
- (۴) به خاطر امکان ذاتی، وجود و عدم همواره برای آنان در خارج بدون ترجیح است.

۱۴۸- تداعی علیت نزد هیوم حاصل و نتیجه کدام مورد نمی‌تواند باشد؟

- (۱) انعکاس علیت در ذهن
- (۲) مشاهده توالی پدیده‌ها
- (۳) تکرار توالی پدیده‌ها
- (۴) عادت ذهنی

۱۴۹- الزام و کفایت علت برای تحقق وجود معلول منحصر به علت ... می‌باشد و ... با نفی سنخیت بین علت و معلول منافات دارد.

(۱) تامه - پذیرش معنای دوم اتفاق (۲) ناقصه - بی‌اعتباری علوم و تحقیقات علمی

(۳) تامه - باور و پذیرش وجود هستی نظام‌مند و قانونمند (۴) ناقصه - تشویق دانشمندان به یافتن علت پدیده‌ها

۱۵۰- کدام گزینه جزء مقدمات برهان مشهور ارسطو بر اثبات خدا نیست؟

(۱) وجود حرکت و تغییر در جهان (۲) وابسته بودن حرکت به محرک

(۳) رد تسلسل نامتناهی محرک‌ها (۴) وجود محرک اول یا نخستین

۱۵۱- ابن‌سینا در برهان وجوب و امکان از واژه «طرف» برای ... استفاده می‌کند که معادل آن در برهان ملاصدرا ... می‌باشد.

(۱) واجب‌الوجود بالذات - وجود بی‌نیاز (۲) واجب‌الوجود بالغیر - وجود بی‌نیاز

(۳) واجب‌الوجود بالذات - وجود نیازمند (۴) واجب‌الوجود بالغیر - وجود نیازمند

۱۵۲- کدام گزینه بیانگر نظر کسی است که احتمالاً گوینده عبارت زیر است؟

«یک طبیعت پنهان شده است، گرچه همه چیز بر پایه آن رخ می‌دهد، مانند نآزموده‌ای است که سخنان و کارها را می‌آزماید.»

(۱) همه چیز پرتوی از عقل خداوند است و ما همه چیز را از دید خدا می‌نگریم.

(۲) عقل در مقام تحلیل و تفکر از مرتبه حس جدا است و می‌تواند مستقل بیندیشد.

(۳) حقیقت در باطن پدیده‌هاست و حس نمی‌تواند به طبیعت پنهان اشیاء دست پیدا کند.

(۴) همه چیز ظهور و پرتو یک عقل متعالی و برتر از ماده است و در جهان وحدت وجود دارد.

۱۵۳- کدام گزینه درباره نظر فیلسوفان مسلمان در باب عقل به مثابه دستگاه تفکر صحیح است؟

(۱) هیچ معرفتی بدون اتکا به عقل کسب نمی‌شود.

(۲) ایمان سراسر بر عقل متکی است و بدون آن وجود ندارد.

(۳) اعتبار فلسفی یکایک شناخت‌های ما با ابزار عقل سنجیده می‌شود.

(۴) می‌توان با هر یک از ابزارهای معرفت به حقیقت غایی و نهایی جهان رسید.

۱۵۴- عامل برتری شرق جغرافیای عرفانی بر غرب آن از منظر سهروردی در کدام گزینه دقیق‌تر بیان شده است؟

(۱) تقابل ذاتی و تفاوت با جهان مغرب (۲) غلبه نور بر ظلمت در جهان مشرق

(۳) عدم مشاهده از جانب موجودات فانی (۴) محل نور محض یا فرشتگان مقرب بودن

۱۵۵- اگر اصالت هم از آن وجود باشد و هم ماهیت ...

(۱) مغایرت وجود و ماهیت در ذهن منتفی خواهد شد. (۲) وحدت و کثرت در یک عامل معنا پیدا خواهند کرد.

(۳) واقعیت واحد در عین حال نشانگر دو واقعیت خواهد بود. (۴) تصور هر ماهیتی منجر به به‌وجود آمدن آن خواهد شد.

۱۵۶- در کدام گزینه به تبیین یک پدیده روان‌شناختی پرداخته شده است؟

- ۱) نظام باورهای هر فرد و جامعه، موتور محرکه قوی جهت دستیابی به هدف‌های فردی و جمعی است.
- ۲) نظام باورهای افراد به وسیله ارکانی همچون خانواده، مدرسه، اجتماع و خود فرد ساخته می‌شود.
- ۳) اعتقاد راسخ و واقعی به بودن یا نبودن چیزی یا انجام‌پذیر بودن یا نبودن کاری، باور ماست.
- ۴) هدف هر چیزی است که انسان سعی دارد به آن برسد و فکر می‌کند برای او مؤثر و مفید است.

۱۵۷- در خصوص گزاره «حوادث پرفشار زندگی می‌توانند آغازگر دوره‌های جدیدی از اختلال دوقطبی باشند.» کدام گزینه صحیح است؟

- ۱) زمانی که این گزاره توسط آزمایش و پژوهش تأیید شود، می‌تواند لزوماً مبنایی برای نظریه‌ای نو باشد.
- ۲) این گزاره در این راستا نوشته شده که بعدها به پیش‌بینی گزاره‌های دیگر بپردازد.
- ۳) این گزاره در پی کنترل روابط میان دو پدیده برآمده است.
- ۴) این گزاره می‌تواند تبیینی باشد برای مسئله‌ای که به طور مبهم بیان شده است.

۱۵۸- در مورد «رسش یا پختگی» در فرایند رشد، کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) رسش همان آمادگی زیستی است که برای برخی تغییرات لازم است.
- ۲) علاوه بر عوامل زیستی، عوامل محیطی هم می‌تواند بر رسش تأثیر بگذارد.
- ۳) گستره تأثیر رسش بر فرایند رشد، از دوره جنینی تا مرگ فرد را در بر می‌گیرد.
- ۴) رفتارها یا تغییرات مبتنی بر رسش، در یک بازه میانگین اتفاق می‌افتند، نه در یک زمان دقیقاً ثابت در فرایند رشد.

۱۵۹- کدام گزینه درباره عبارت «من یک نوجوان با فن بیان نسبتاً قوی هستم و دوست دارم در آینده وکیل بشوم» صدق نمی‌کند؟

- ۱) این جمله اساساً دلالت دارد بر یک مقوله ارتباطی.
- ۲) نشان می‌دهد که نوجوان از جهاتی خودش را شبیه به دیگران می‌داند.
- ۳) هویت محصول زندگی فردی است که بر مبنای جداسدن از پیوند با دیگران شکل می‌گیرد.
- ۴) نوجوانی که درگیر یافتن وجوهی از خود است خود را از دیگران جدا می‌کند.

۱۶۰- کدام گزینه ارتباط میان رشد شناختی و رشد اخلاقی در نوجوان را نشان می‌دهد؟

- ۱) رشد اخلاقی قطعاً منجر به رشد شناختی می‌شود.
- ۲) رشد اخلاقی می‌تواند منجر به رشد شناختی شود.
- ۳) رشد شناختی قطعاً منجر به رشد اخلاقی می‌شود.
- ۴) رشد شناختی می‌تواند منجر به رشد اخلاقی شود.

۱۶۱- در یک آزمایش، از آزمودنی خواسته می‌شود تا هرگاه نقطه نورانی زردرنگی بر صفحه رایانه تابیده شد، گزارش دهد؛ در طول آزمایش ۳۸ بار

نقطه نورانی تابانده می‌شود، اما آزمایش‌شونده تعداد دفعاتی که نقطه نورانی را دیده، ۲۹ بار اعلام می‌کند، در صورتی که آزمونگر بداند

آزمودنی در ۳ مورد علامت غایب را ردیابی کرده است، کدام عبارت در این رابطه نادرست است؟

- ۱) آزمودنی ۲۶ بار اصابت داشته است.
- ۲) آزمودنی ۹ بار محرک هدف را از دست داده است.
- ۳) مجموع خطاها در این آزمایش ۱۵ مرتبه است.
- ۴) تعداد هشدار کاذب در این آزمایش ۳ مرتبه است.

۱۶۲- با توجه به متن زیر کدام گزینه صحیح است؟

«چهار خلبان برای آزمون استخدامی در ارتش حاضر می‌شوند. خلبان اول در گذشته برای مدت بسیار کوتاهی با محرک‌های آزمون تمرین کرده است. وی پس از پرواز، سعی می‌کند علامت اصلی حاضر را ردیابی کند. اما نمی‌تواند تمرکز کافی و مورد انتظار خود را به‌جا آورد و متوجه هدف نمی‌شود. خلبان دوم که تلاش زیاد و سبک زندگی سالم و مناسبی دارد، تمرکز خود را بر کنار گذاشتن علامت‌های غایب قرار می‌دهد تا از این طریق هدف اصلی را پیدا کند، وی نهایتاً هدف را می‌یابد. خلبان سوم مدت زیادی در آسمان پرواز می‌کند و زمین زیر پایش را نگاه می‌کند. او همه چیز را مثل هم می‌بیند. نهایتاً او علامت غایبی را ردگیری می‌کند. خلبان چهارم سعی می‌کند محیط را از جنبه‌های مختلف بررسی کند و با دیدگاه‌های متفاوت آن را تحلیل کند. وی در نهایت با تمرکز بر روی علامت اصلی، هدف خود را پیدا می‌کند.»

- ۱) خلبان دوم از عامل ایجاد تمرکز تغییرات درونی محرک بهره برد و او با موقعیت ردیابی «اصابت یا تصمیم درست» به هدف خود رسید.
- ۲) خلبان سوم دچار عامل مانع تمرکز «یکنواختی و ثبات نسبی» شد که نهایتاً به موقعیت ردیابی «هشدار کاذب» منجر گشت.
- ۳) خلبان چهارم از عامل ایجاد تمرکز «درگیری و انگیزگی ذهنی» بهره برد و او با موقعیت ردیابی «رد درست» به هدف خود رسید.
- ۴) خلبان اول دچار مانع تمرکز «آشنایی نسبی محرک» شد و نهایتاً به موقعیت ردیابی «هشدار کاذب» دست یافت.

۱۶۳- کدام گزینه به مرحله متفاوتی از حافظه اشاره می‌کند؟

- ۱) در طی فرایند روان‌درمانی، برخی خاطرات دردناک را هر چه تلاش می‌کنیم به یاد نمی‌آوریم.
- ۲) پیش از سه سالگی، ساختار مغزی مربوط به حافظه شکل نگرفته و چیزی از آن موقع به یاد نمی‌آوریم.
- ۳) بیمار پس از تصادف و ضربه به سر، خاطرات پیش از تصادف را به یاد نمی‌آورد.
- ۴) نام دوست قدیمی‌ام نوک زبانم است.

۱۶۴- هر یک از موارد زیر به ترتیب مربوط به کدام یک از خطاهای حافظه است؟

- «تحریف خاطرات - ناتوانی در بازشناسی اطلاعات - عدم اتکا به شاهدان در محافل قضایی - بازشناسی اطلاعات غیرواقعی»
- ۱) اضافه کردن - اضافه کردن - حذف کردن - اضافه کردن
  - ۲) اضافه کردن - حذف کردن - حذف کردن - اضافه کردن
  - ۳) حافظه کاذب - حذف کردن - اضافه کردن - حذف کردن
  - ۴) حذف کردن - حذف کردن - اضافه کردن - حذف کردن

۱۶۵- به ترتیب، در گنجایش اندوزش کدام حافظه محدودیتی وجود ندارد و درجه‌بندی خاطرات براساس زمان در کدام مرحله حافظه مطرح است؟

- ۱) حافظه حسی - رمزگردانی
- ۲) حافظه حسی و بلندمدت - اندوزش
- ۳) حافظه بلندمدت - بازیابی
- ۴) حافظه کاری - ذخیره‌سازی

۱۶۶- هنگامی که بعد از تلاش‌های بی‌وقفه و امتحان کردن راه‌حل‌های مختلف مسئله، به نتیجه‌ای نمی‌رسیم، کدام یک پیشنهاد بهتری است؟

- ۱) ارزیابی مجدد راه‌حل
- ۲) استفاده از تجربه‌های دیگران
- ۳) تعویض نوع نگاه به مسئله
- ۴) نادیده گرفتن حل مسئله برای مدتی کوتاه

۱۶۷- وضعیت ناخوشایند ناشی از ناتوانی در حل مسئله چه نام دارد و چه نتیجه‌ای در پی دارد؟

- ۱) ناکامی - ایجاد روش‌های تهاجمی و پرخاشگری
- ۲) تعارض - ایجاد روش‌های تهاجمی و پرخاشگری
- ۳) پرخاشگری - ایجاد مشکلات عاطفی جدی
- ۴) فشار روانی - ایجاد مشکلات عاطفی جدی

۱۶۸- کدام گزینه درباره تصمیم‌گیری نادرست است؟

- ۱) می‌تواند از نوع بد و بدتر باشد.
- ۲) این عمل شناختی در میانه سطوح عالی شناختی است.
- ۳) توانایی‌های ما محدود است و موانع مشخصی در آن داریم.
- ۴) به معنای رسیدن به بهترین راه‌حل با توجه به ارزیابی راه‌های مختلف است.

۱۶۹- به ترتیب در سبک‌های تصمیم‌گیری «وابسته» و «احساسی» احتمال بروز کدام‌یک از موانع تصمیم‌گیری بیشتر است؟

- (۱) اعتماد افراطی - کنترل نکردن هیجانات
(۲) اعتماد افراطی - کوچک شمردن خود
(۳) سوگیری تأیید - کنترل نکردن هیجانات
(۴) سوگیری تأیید - کوچک شمردن خود

۱۷۰- کدام‌یک از ابیات زیر یادآور تنها سبک کارآمد تصمیم‌گیری است؟

- (۱) دنبال تو بودن گنه از جانب ما نیست
(۲) هر که بی‌مشورت کند تدبیر
(۳) دریاب دمی که می‌توانی
(۴) مرا به عشق تو اندیشه از ملامت نیست
با غمزه بگو تا دل مردم نستاند
غالبش بر غرض نیاید تیر
بشتاب که عمر در شتاب است
وگر کنند ملامت نه بر من تنهاست

۱۷۱- در کدام‌یک از موارد زیر، انگیزه بیرونی عامل انجام تکلیف است؟

- (۱) فوتبالیستی، به خاطر تعهد به باشگاه مورد علاقه‌اش، پیشنهادهای نجومی چند باشگاه دیگر را رد می‌کند.
(۲) امام علی (ع) کمک‌های خود به تهیدستان را شب‌هنگام و به صورت ناشناس انجام می‌داد.
(۳) فرید با وجود آسیب‌دیدگی، به شدت تمرینات خود را انجام می‌دهد تا عضو یک تیم معروف شود.
(۴) راننده‌ای در مسیر خود، برای کسب رضایت خداوند افرادی را بدون دریافت کرایه به مقصد می‌رساند.

۱۷۲- رابطه میزان بزرگی هدف و میزان تلاش فرد در کدام نمودار به درستی به نمایش گذاشته شده است؟

۱۷۳- موارد «الف، ب و ج» در جدول زیر، به ترتیب در کدام گزینه به درستی بیان شده‌اند؟

عامل روانی	بیماری جسمانی
استرس کاری	(الف)
ترس از دست دادن دوست	میگرن
بیماری جسمانی	پیامد روانی
بیماری ام‌اس	(ب)
دیابت	(ج)

- (۱) سکتة قلبی - افسردگی - قطع عضو
(۲) اختلال اضطراب فراگیر - فلج عضو - ضعف شنوایی
(۳) بیماری عروق کرونری - افسردگی - عصبانیت
(۴) اختلال اضطراب فراگیر - فلج عضو - غمگینی

۱۷۴- کدام مورد از مشخصه‌های مقابله‌های ناسازگارانه نمی‌باشد؟

- (۱) همیشه ناسازگار و مضر نیستند.
(۲) زندگی فرد را از حالت طبیعی خارج می‌کنند.
(۳) افراد در آن معمولاً موقعیت را انکار می‌کنند.
(۴) موجب بروز فشارهای روانی بیشتر می‌گردند.

۱۷۵- جملات و عبارات زیر، زبان حال یکی از بازماندگان حادثه زلزله است. کدام گزینه در ارتباط با این فرض نادرست است؟

«باورش برابم سخت است. هنوز نمی‌توانم با این قضیه کنار بیایم و دست به انکار می‌زنم. هنگام خواب احساس خفگی می‌کنم و بارها از خواب می‌پریم. زلزله سال قبل باعث شد تمام اعضای خانواده‌ام را از دست بدهم.»

- (۱) رویارویی با تغییر ناگهانی در زندگی
(۲) بر هم خوردن تعادل در زندگی و عدم سازگاری با اوضاع
(۳) تأثیر عوامل روانی بر عوامل جسمانی
(۴) ناتوانی کامل و شدید فرد در پیوستار سلامت و بیماری

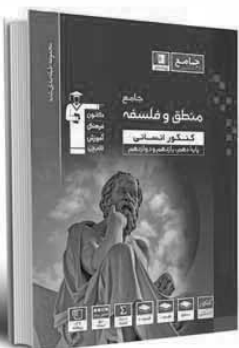

کانون
فرهنگی
آموزش
قلم چی

کتاب های آیة انسانی را

پیمانهای تمرین کنید

۸۴۵۱

www.kanoon.ir
www.kanoonbook.ir

آزمون آمادگی شناختی ۲۳ دی ۱۴۰۱

دانش آموز عزیز!

یادگیری فرایندی است که نیازمند پشتیبانی ساز و کارهای شناختی مغز است. آگاهی از این ساز و کارها می‌تواند توانایی یادگیری شما را توسعه دهد. آمادگی شناختی توانایی بهره‌مندی از کارکردهای شناختی مغز در موقعیت‌های مختلف است.

آمادگی شناختی					
توجه و حافظه	فراشناخت	حل مساله	تصمیم‌گیری	سازگاری	خلاقیت

بنیاد علمی آموزشی قلم چی در راستای حمایت از فراگیران با همکاری اساتید علوم اعصاب شناختی دانشگاه شهید بهشتی در مرکز پژوهشی علوم اعصاب شناختی رفتار در نظر دارد آمادگی شناختی داوطلبان را به صورت دوره‌ای مورد سنجش قرار دهد. سوالات این بخش پاسخ درست و یا غلط ندارد و هدف این سوالات آگاهی شما از میزان آمادگی شناختی خود است. هدف این بخش حمایت شرکت‌کنندگان برای استفاده بهتر از توانایی‌های شناختی خود در فرایند یادگیری است. ما برای ارتقاء این توانایی‌ها، توصیه‌هایی را برای شما فراهم خواهیم نمود. دانش آموزانی که در نوبت قبل در آزمون شرکت کرده بودند می‌توانند در این آزمون هم شرکت کنند. پس از ارزیابی‌های چندگانه با هدف شناخت وضعیت پایه آمادگی شناختی شما، ارزیابی‌های موقعیتی در فواصل بین آزمون‌ها اجرا خواهد شد. کارنامه این آزمون را در صفحه شخصی دریافت خواهید کرد.

سوالات را به دقت بخوانید و نزدیکترین پاسخ مرتبط با خود را انتخاب و در پاسخبرگ علامت بزنید. دقت داشته باشید که سوال‌ها از شماره ۲۶۱ شروع می‌شود.

۲۶۱. در هنگام مطالعه می‌توانم زیر مطالب مهم تر خط بکشم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۶۲. روخوانی برایم دشوار است و نمی‌توانم سریع بخوانم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۶۳. نمی‌توانم از مطالب درسی نکته‌برداری کنم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۶۴. من از روش‌های مطالعه خود آگاهم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۶۵. من می‌دانم چه مطالبی برای یادگیری مهم‌تر است.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۶۶. من ارتباط بین تلاش و هدفم را می‌دانم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۶۷. موانع برنامه‌ریزی ام را پیش‌بینی می‌کنم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۶۸. می توانم موانع پیش آمده در حین برنامه را مدیریت کنم.
۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۶۹. در برنامه ریزی وقت کم می آورم.
۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۷۰. نمی توانم پیامدهای مختلف انتخابم را در نظر بگیرم.
۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۷۱. در تصمیم گیری یک گزینه مانع فکر کردن من به سایر گزینه ها می شود.
۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۷۲. به خاطر برنامه ام از یک فعالیت تفریحی صرف نظر می کنم.
۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۷۳. کتاب های کمک درسی و آموزشی جدید را دوست دارم.
۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۷۴. اگر قبلا یک موضوع را اشتباه یاد گرفته باشم، تصحیح آن برایم سخت است.
۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۷۵. عضویت در یک گروه جدید مرا نگران می کند.
۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۷۶. برای یادگیری مطالب درسی از مثال های عجیب مخصوص خودم استفاده می کنم.
۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۷۷. دوست دارم راه حل های متفاوت برای حل یک مساله را پیدا کنم.
۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۷۸. دوست دارم مطالب مختلف ظاهرا غیرمرتبط را به هم ربط دهم.
۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۷۹. چه میزان مایل به دریافت توصیه های مرتبط با بهبود آمادگی شناختی خود هستید؟
۱. بسیار زیاد ۲. زیاد ۳. بسیار کم ۴. مایل نیستم
۲۸۰. تاچه میزان انتظار دارید این توصیه ها در بهبود آمادگی شناختی شما موثر باشند؟
۱. بسیار زیاد ۲. زیاد ۳. بسیار کم ۴. انتظار ندارم

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۲۳ دی ماه ۱۴۰۱

سایت کنکور

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام داری‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی	محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، احمدرضا ذاکرزاده، امیر زراندوز، علیرضا عبدی، جواد زنگنه قاسم‌آبادی، امیر محمودیان
اقتصاد	نسرین جعفری، علیرضا رضایی، سارا شریفی، مهدی ضیائی
زبان و ادبیات فارسی	سید علیرضا احمدی، محسن اصغری، سیدعلیرضا علویان، سجاد غلام‌پور سیوکی، فرهاد فروزان‌کیا، مجتبی فرهادی، کاظم کاظمی، یاسین مهدیان، رضا نوروزیگی
علوم اجتماعی	زینب آذری، رحانه امینی، آرزیتا بیدقی، فاطمه صفری، شهریار عبدالله، نگار غلامی
زبان عربی	درویشعلی ابراهیمی، بهروز حیدرکی، مرتضی کاظم‌شیرودی، اسماعیل علی‌پور، محمدعلی کاظمی نصرآبادی، علی محسن‌زاده، سیدمحمدعلی مرتضوی، سیده محیا مؤمنی، پیروز وجان
تاریخ و جغرافیا	میلاد باغ‌شیخی، علیرضا رضایی، فاطمه سخایی، علی محمد کریمی، جواد میربلوکی، میلاد هوشیار
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری، نیما جواهری، حسن صدری، فرهاد قاسمی‌نژاد، علیرضا نصیری
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، مهسا عفتی، فرهاد علی‌نژاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی‌فروشان، مهدی ملازمضانی، علی ارجمند	الهه شهبازی
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	فاطمه صفری	زهره قموشی
زبان و ادبیات فارسی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان، امیرحسین واحدی، هومن نمازی	فریبا رئوفی
علوم اجتماعی	فاطمه صفری	فاطمه صفری	کوشر شاه‌حسینی، سحر محمدی، سوگند بیگلری	زهره قموشی
زبان عربی	نوید امساک	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ	سیدعلیرضا علویان	سیدعلیرضا علویان	زهره دامیار	خدیجه
جغرافیا	سیدعلیرضا علویان	سیدعلیرضا علویان	زهره دامیار	جنت‌علی‌پور
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	نیما جواهری	فرهاد علی‌نژاد	زهره قموشی
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد	زهره قموشی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	زهره دامیار
گروه مستندسازی	مدیر: مازیار شیروانی‌مقدم، مسئول دفترچه: زهره قموشی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی

۱- گزینه «۲»

(امیر زراندوز)

۶ = مساحت مثلث - مساحت مستطیل $\Rightarrow 6 = مساحت قسمت رنگی$

$$\Rightarrow 4x - \frac{x \times x}{2} = 6 \rightarrow 8x - x^2 = 12$$

$$\Rightarrow x^2 - 8x + 12 = 0 \Rightarrow (x-6)(x-2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x=6 & \text{غ ق} \\ x=2 & \text{ق ق} \end{cases}$$

$$\text{مساحت مثلث} = \frac{x \cdot x}{2} = \frac{2 \times 2}{2} = 2$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دو، صفحه‌های ۱۹ تا ۲۲)

۲- گزینه «۱»

(پواد زنگنه قاسم‌آبادی)

اگر x_1 و x_2 ریشه‌های معادله باشد، با توجه به اطلاعات مسئله داریم:

$$x_1 = -\frac{1}{x_2} \Rightarrow x_1 x_2 = -1$$

$$\text{حاصل ضرب ریشه‌ها} = -1 \Rightarrow \frac{-2m}{m-1} = -1 \Rightarrow 2m = m-1 \Rightarrow m = -1$$

$$-2x^2 + 3x + 2 = 0$$

بنابراین:

$$\text{مجموع ریشه‌ها} = \frac{-3}{-2} = \frac{3}{2} = 1/5$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دو، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

۳- گزینه «۱»

(امیررضا ذاکر زاده)

فرض می‌کنیم ضابطه تابع خطی به فرم $f(x) = mx + n$ باشد. در این صورت داریم:

$$f(-1) = 1 \Rightarrow m \times (-1) + n = 1 \Rightarrow -m + n = 1 \quad (1)$$

$$f(3) = 3 \Rightarrow m \times (3) + n = 3 \Rightarrow 3m + n = 3 \quad (2)$$

$$\begin{cases} -m + n = 1 \\ 3m + n = 3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} m - n = -1 \\ 3m + n = 3 \end{cases} \Rightarrow 3m + m = 3 - 1$$

$$\Rightarrow m = \frac{1}{2}, n = \frac{3}{2}$$

برای به دست آوردن محل تلاقی خط با محور x ها، باید $y = 0$ باشد، بنابراین:

$$f(x) = \frac{x}{2} + \frac{3}{2} \Rightarrow 0 = \frac{x}{2} + \frac{3}{2} \Rightarrow -\frac{x}{2} = \frac{3}{2} \Rightarrow x = -3$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۱)

۴- گزینه «۲»

(مهمربیرایی)

چون هر داده به غیر از a یکبار تکرار شده و مد داده‌ها منحصر به فرد است، پس a برابر مد و در نتیجه برابر میانگین و میانه است.

$$\frac{17+8+4+a+10+11}{6} = a \Rightarrow \frac{50+a}{6} = a$$

$$\Rightarrow 50+a = 6a \Rightarrow 5a = 50 \Rightarrow a = 10$$

$$\Rightarrow \text{داده‌ها} : 4, 8, 10, 10, 11, 17 \Rightarrow Q_3 = 11$$

نیمه دوم داده‌ها

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۸ و ۹۳ تا ۹۵)

۵- گزینه «۱»

(امیر زراندوز)

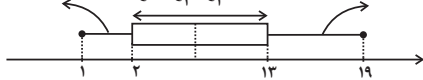
ابتدا داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب کرده سپس چارک‌ها را به دست می‌آوریم:

1, 1, 2, 2, 3, 4, 7, 8, 10, 12, 13, 13, 18, 19

$$Q_1 = 2$$

$$Q_2 = 7/5$$

$$Q_3 = 13$$

طول سیل چپ $2-1=1$ ، طول سیل راست $19-13=6$ ، $IQR = Q_3 - Q_1 = 13 - 2 = 11$

$$\Rightarrow \text{کسر خواسته شده} = \frac{1+6}{11} = \frac{7}{11}$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۶ تا ۱۰۹)

۶- گزینه «۲»

(امیر زراندوز)

می‌دانیم در نمودار حبابی، متغیر سوم متناسب با مجذور شعاع و متناسب با مساحت دایره است. پس متغیر سوم (جرم) متناسب با ۹ است.

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۰ تا ۱۱۳)

۷- گزینه «۴»

(ابوالفضل بوری)

ابتدا ضابطه جبری هر یک از توابع داده شده را به دست می‌آوریم:

$$f(x) = a(x+2)^2 + 2 \xrightarrow{(0,0)} a(0+2)^2 + 2$$

$$\Rightarrow 0 = 4a + 2 \Rightarrow a = -\frac{1}{2} \Rightarrow f(x) = -\frac{1}{2}(x+2)^2 + 2$$

$$= -\frac{1}{2}(x^2 + 4x + 4) + 2 = -\frac{1}{2}x^2 - 2x - 2 + 2 = -\frac{1}{2}x^2 - 2x$$

$$f(x) = -\frac{1}{2}x^2 - 2x$$

$$g(x) : (-2, 0), (0, 2) \Rightarrow m = \frac{0-2}{-2-0} = \frac{-2}{-2} = 1$$

$$\Rightarrow g(x) = x + 2$$

$$f(x) = g^2(x) \Rightarrow -\frac{1}{2}x^2 - 2x = (x+2)^2$$

$$\Rightarrow -\frac{1}{2}x^2 - 2x = x^2 + 4x + 4$$

$$\Rightarrow -\frac{1}{2}x^2 - x^2 - 2x - 4x - 4 = 0$$

$$\xrightarrow{\times 2} -x^2 - 2x^2 - 12x - 8 = 0 \Rightarrow -3x^2 - 12x - 8 = 0$$

$$\text{حاصل مجموع ریشه‌ها} : S = \frac{-b}{a} = \frac{-(-12)}{-3} = \frac{12}{-3} = -4$$

(ریاضی و آمار (۱) و (۲)، تابع و معادله درجه دو، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲ و ۵۶ تا ۷۰ و ۴۵ تا ۵۴)

۸- گزینه «۳»

(امیررضا ذاکر زاده)

با توجه به ضابطه f داریم:

$$f(\sqrt{3}) = [2\sqrt{3}] - 1 = 3 - 1 = 2$$

$$f\left(\frac{1}{2}\right) = \text{sign}\left(-\frac{1}{2}\right) = -1$$

$$\Rightarrow 2f(\sqrt{3}) + f\left(\frac{1}{2}\right) = 2(2) + (-1) = 3$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۹)

گزینه ۲»

(ابوالفضل بویاری)

چون g ثابت است، پس:

$$g(x) = c$$

$$\frac{2c-4}{c} + \frac{4c-4}{c+2} = 6$$

$$\xrightarrow{\text{مخرج مشترک}} \frac{2c^2 - 4c + 4c - 4}{c^2 + 2c} + \frac{4c^2 - 4c}{c^2 + 2c} = 6$$

$$\Rightarrow \frac{6c^2 - 4c - 4}{c^2 + 2c} = 6 \Rightarrow 6c^2 - 4c - 4 = 6c^2 + 12c$$

$$\Rightarrow -16c - 4 = 0 \Rightarrow 16c = -4 \Rightarrow c = \frac{-4}{16} = \frac{-1}{4}$$

$$3g(x+1) + g^2(0) = 3\left(\frac{-1}{4}\right) + \left(\frac{-1}{4}\right)^2 = \frac{-3}{4} + \frac{1}{16}$$

$$\Rightarrow \frac{-6}{4} + \frac{1}{16} = \frac{-5}{4}$$

(ریاضی و آمار، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۲)

گزینه ۱۰»

(امیر زراندوز)

با توجه به فرمول نرخ بیکاری داریم:

$$\text{نرخ اولیه بیکاری} = \frac{\text{تعداد بیکاران}}{\text{جمعیت فعال}} = \frac{x}{z} \Rightarrow x = yz$$

$$\text{نرخ جدید بیکاری} = \frac{\text{تعداد جدید بیکاران}}{\text{جمعیت جدید فعال}}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2}y = \frac{t}{3z} \Rightarrow \frac{y}{2} = \frac{t}{3z} \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}}$$

$$2t = 3yz \Rightarrow t = \frac{3}{2}yz \Rightarrow t = \frac{3}{2}x = 1/5x$$

بنابراین تعداد بیکاران جدید $1/5$ برابر تعداد بیکاران اولیه است.

(ریاضی و آمار، تابع، صفحه‌های ۶۰ تا ۶۱)

گزینه ۲»

(امیر مضموریان)

طبق خواسته مسئله، اعضای شورا باید از ۴ کلاس متمایز باشند. ابتدا به

$$\binom{6}{4}$$

انتخاب می‌کنیم. سپس از هر کلاس به ۳ حالت عضوی از بین ۳ داوطلب آن کلاس انتخاب می‌کنیم.

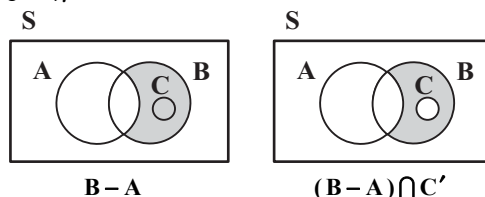
پس تعداد کل حالات برابر است با:

$$\binom{6}{4} \times 3^4 = 15 \times 81 = 1215$$

(ریاضی و آمار، آمار، احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

گزینه ۴»

(ابوالفضل بویاری)

(ریاضی و آمار، آمار، احتمال، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۶)

گزینه ۴»

(مهمرب بقیاری)

با توجه به قوانین احتمال داریم:

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B)$$

$$\frac{P(A \cap B) = \frac{1}{4}P(A \cup B)}{P(A) = P(B) = 0/2}$$

$$4P(A \cap B) = P(B) + 0/2 + P(B) - P(A \cap B)$$

$$\Rightarrow 5P(A \cap B) = 2P(B) + 0/2 \quad *$$

$$P(B - A) = P(B) - P(A \cap B) = 0/2$$

$$\Rightarrow P(A \cap B) = P(B) - 0/2$$

$$\xrightarrow{*} 5P(B) - 5 \times 0/2 = 2P(B) + 0/2$$

$$3P(B) = 1/2 \Rightarrow P(B) = 0/4$$

(ریاضی و آمار، آمار، احتمال، صفحه‌های ۱۶ تا ۲۷)

گزینه ۲»

(امیر رضا ذاکر زاده)

ابتدا قدر نسبت دنباله را به دست می‌آوریم:

$$d = \frac{b-a}{m+1} = \frac{62-18}{11} = 4$$

$$18, 22, 26, 30, 34, 38, 42, 46, 50, 54, 58, 62$$

سه جمله سوم سه جمله دوم

$$\frac{\text{مجموع سه جمله سوم}}{\text{مجموع سه جمله دوم}} = \frac{42 + 46 + 50}{30 + 34 + 38} = \frac{138}{102} = \frac{23}{17}$$

(ریاضی و آمار، آمار، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۶۱ تا ۷۲)

گزینه ۳»

(ابوالفضل بویاری)

با توجه به فرمول مجموع جملات دنباله هندسی داریم:

$$S_n = \frac{a_1(1-r^n)}{1-r} \Rightarrow \frac{a_1(1-r^8)}{1-r} = 7 \times \frac{a_1(1-r^4)}{1-r}$$

$$\Rightarrow a_1(1-r^8) = 7a_1(1-r^4)$$

$$\Rightarrow (1-r^8) = 7(1-r^4) \Rightarrow (1-r^4)(1+r^4) = 7(1-r^4)$$

$$\Rightarrow 1+r^4 = 7 \Rightarrow r^4 = 6$$

$$\xrightarrow{r>0} r = \sqrt[4]{6}$$

(ریاضی و آمار، آمار، الگوهای غیرقطعی، صفحه‌های ۷۴ و ۸۴)

گزینه ۴»

(ابوالفضل بویاری)

با به دست آوردن جملات دنباله داریم:

$$a_{n+1} = \frac{5}{2+a_n}, a_1 = 3$$

$$n=1 \Rightarrow a_2 = \frac{5}{2+3} = \frac{5}{5} = 1 \Rightarrow a_2 = 1$$

$$n=2 \Rightarrow a_3 = \frac{5}{2+1} = \frac{5}{3} \Rightarrow a_3 = \frac{5}{3}$$

$$n=3 \Rightarrow a_4 = \frac{5}{2+\frac{5}{3}} = \frac{5}{\frac{11}{3}} = \frac{15}{11} \Rightarrow a_4 = \frac{15}{11}$$

اقتصاد

۲۱- گزینه «۴»

(نسرین بیغری)

(الف)

قیمت هر واحد X تعداد تولید = درآمد سالانه
 تومان $150 \times 2000 = 300,000$ = درآمد سالانه
 $20,000 + 15,000 + 5,000 + 5,000 = 45,000$ = مجموع هزینه‌ها
 تومان $80,000$ =
 تومان $300,000 - 80,000 = 220,000$ = سود

(ب)

$(-10,000)$ - هزینه‌های قدیم - $(+30,000)$ درآمد قدیم = سود جدید
 $+30,000 + 10,000$ = هزینه‌های قدیم - درآمد قدیم = سود جدید
 $\Rightarrow +40,000$ = سود قدیم = سود جدید
 در نتیجه اگر این تولیدکننده تلاش کند با صرفه‌جویی در مصرف انرژی و مواد اولیه، هزینه‌های تولید خود را $10,000$ تومان کاهش دهد و با تبلیغات و بازاریابی بیشتر، درآمدش را $30,000$ تومان افزایش دهد، سود بنگاه $40,000$ تومان افزایش می‌یابد.
 (اقتصاد، کسب و کار و کارآفرینی، صفحه‌های ۸ و ۹)

۲۲- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی)

(الف) در نقطه A کارخانه می‌تواند 800 عدد چراغ خواب و 280 عدد لوستر تولید کند. در نقطه C کارخانه می‌تواند 200 عدد چراغ خواب و 520 عدد لوستر تولید کند. کارخانه در حال حاضر در نقطه A قرار دارد و می‌خواهد به نقطه C منتقل شود، هزینه فرصت این انتقال 600 عدد چراغ خواب است که از تولید آن صرف‌نظر شده است.

(ب) بررسی قسمت «ب» در گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست است؛ اگر این شرکت همه منابع کمیاب را فقط برای تولید کالای چراغ خواب به کار گیرد، حداکثر 1500 عدد می‌تواند تولید کند.

گزینه «۲»: نادرست است؛ اگر این شرکت همه منابع کمیاب را فقط برای تولید کالای لوستر به کار گیرد، حداکثر 600 عدد می‌تواند تولید کند.

گزینه «۳»: صحیح است.

گزینه «۴»: صحیح است.

(ج) تولید در نقطه E ناکارا است؛ زیرا می‌توان از یک کالا بیشتر تولید کرد بدون اینکه از تولید کالای دیگر کاسته شود.

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۷ تا ۴۱)

۲۳- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

$100 \times$ قیمت در ابتدای سال - قیمت در انتهای سال = نرخ تورم کالای C
 قیمت در ابتدای سال

$$= \frac{1,713,906 - 1,120,200}{1,120,200} \times 100$$

$$= \frac{593,706}{1,120,200} \times 100 = 53\% \text{ درصد}$$

$$n = 4 \Rightarrow a_5 = \frac{5}{2 + \frac{15}{11}} = \frac{5}{\frac{37}{11}} = \frac{55}{37} \Rightarrow a_5 = \frac{55}{37}$$

$$n = 5 \Rightarrow a_6 = \frac{5}{2 + \frac{55}{37}} = \frac{5}{\frac{129}{37}} = \frac{185}{129} \Rightarrow a_6 = \frac{185}{129}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۲ تا ۶۰)

۱۷- گزینه «۳»

(امیر زراندوز)

با ساده کردن مقدار x داریم:

$$x = \frac{4}{23} \times 2^2 = \frac{4}{23} \times 4 = \frac{16}{23}$$

$$A = x \cdot \sqrt{x} \cdot \sqrt[3]{x} = x^1 \cdot x^{\frac{1}{2}} \cdot x^{\frac{1}{3}} = x^{1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3}} = x^{\frac{11}{6}}$$

$$\xrightarrow{x = \frac{16}{23}} A = \left(\frac{16}{23}\right)^{\frac{11}{6}} = \frac{16^{\frac{11}{6}}}{23^{\frac{11}{6}}} = \frac{55}{29}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه‌های ۱۵ تا ۹۴)

۱۸- گزینه «۲»

(ابوالفضل بوعاری)

$$\sigma^2 = 64 = \sigma^2 \text{ واریانس}$$

$$\sigma = 8 \text{ انحراف معیار}$$

$99/9$ درصد از داده‌ها در فاصله 3 برابر انحراف معیار از طرفین میانگین قرار دارند. بنابراین فاصله مورد نظر به صورت $(\bar{x} + 3\sigma)$ و $(\bar{x} - 3\sigma)$ است. یعنی:

$$(171 - 3(8), 171 + 3(8)) \Rightarrow (147, 195)$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۹۱ تا ۹۵)

۱۹- گزینه «۲»

(امیر زراندوز)

چون ارزش گزاره $(\sim p \Rightarrow F)$ درست است، پس حتماً $\sim p$ نادرست و p درست است. ارزش $(p \Rightarrow \sim q) \wedge (\sim q \Rightarrow p)$ هم درست است از طرفی می‌دانیم گزاره اخیر، همان $p \Leftrightarrow \sim q$ است، پس الان چون ارزش p درست است، لذا ارزش $\sim q$ هم درست و q نادرست است. در نتیجه:

$$(\sim p \wedge \sim q) \equiv (F \wedge T) \equiv F$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۲۰- گزینه «۳»

(علیرضا عبیدی)

با بررسی هر مورد داریم:

$$\text{الف) } p \wedge (p \vee q) \equiv (p \vee F) \wedge (p \vee q) \equiv p \vee (F \wedge q)$$

$$\equiv p \vee F \equiv p \rightarrow \text{درست است.}$$

$$\text{ب) } (q \Rightarrow p) \equiv \sim q \vee p \not\equiv \sim p \vee q$$

$$\text{ج) } p \vee (p \wedge q) \equiv (p \wedge T) \vee (p \wedge q) \equiv p \wedge (T \vee q)$$

$$\equiv p \wedge T \equiv p \rightarrow \text{درست است.}$$

$$\text{د) } (p \Leftrightarrow q) \equiv (\sim p \Leftrightarrow \sim q) \rightarrow \text{درست است.}$$

۳ مورد صحیح است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

افزایش قیمت باعث می‌شود از یک سو، تولیدکنندگان به تولید رغبت بیشتری نشان دهند و از سوی دیگر، مصرف‌کنندگان از مصرف خود بکاهند. این افزایش قیمت تا سطحی ادامه می‌یابد که در آن، فاصله بین عرضه و تقاضا از بین برود و تعادل در بازار برقرار شود. بنابراین در سطح قیمت ۴۰۰ تومان، ۱۰۰ تومان افزایش قیمت موجب برقراری تعادل در بازار می‌شود. (اقتصاد، بازار پیست و چگونه عمل می‌کنند، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۳)

(سارا شریفی)

۲۶- گزینه «۲»

تولید خالص داخلی = $\frac{\text{تولید خالص داخلی}}{\text{جمعیت}}$

$$\Rightarrow \frac{3}{2} = \frac{\text{تولید خالص داخلی}}{50,000,000}$$

میلیون ریال ۱۶۰ = ریال ۱۶۰,۰۰۰,۰۰۰ = تولید خالص داخلی $\Rightarrow$

ارزش مواد غذایی $\frac{1}{3} \times$ = هزینه استهلاك

میلیون ریال ۲۰ = $\frac{1}{3} \times 60$ = هزینه استهلاك

هزینه استهلاك - تولید ناخالص داخلی = تولید خالص داخلی

هزینه استهلاك + تولید خالص داخلی = تولید ناخالص داخلی $\Rightarrow$

میلیون ریال ۱۸۰ = $20 + 160$ = تولید ناخالص داخلی $\Rightarrow$

ارزش ماشین‌آلات = x

$$\frac{x}{4} = \text{ارزش خدمات ارائه شده}$$

ارزش مواد غذایی + ارزش خدمات ارائه شده + ارزش ماشین‌آلات = تولید ناخالص داخلی

$$180 = x + \frac{x}{4} + 60 \Rightarrow 120 = \frac{5x}{4}$$

$$\Rightarrow x = \frac{120 \times 4}{5} = 96 \text{ میلیون ریال}$$

نکته: ارزش کالاهای واسطه‌ای در تولید کل جامعه، محاسبه نمی‌شوند.

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۲۰)

(مهروی ضیائی)

۲۷- گزینه «۴»

الف) بررسی قسمت «الف» در گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست است.

گزینه «۲»: نادرست است؛ در دوران قاجار، تلاش حاکمان صرف تحکیم پایه‌های حکومت خود، افزودن بر خزانه از طریق غارت دسترنج مردم، اعطای امتیازات به وابستگان و خادمان خود، تأمین هزینه‌های گزاف دربار، سفرهای خارجی و تجملات می‌شد.

گزینه «۳»: درست است.

گزینه «۴»: نادرست است؛ ویژگی عمده دوره پهلوی، جدا شدن اقتصاد ایران از ابعاد هویتی، فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و دینی خود بود.

ب) بررسی قسمت «ب» در گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست است.

گزینه «۲»: نادرست است؛ اینکه واحد ارزش در اتحادیه اروپا یورو، در آمریکا دلار و در ایران ریال (تومان) است، به وظیفه پول به عنوان «وسیله سنجش ارزش» اشاره دارد.

درصد ۵۳ = تورم کالای C = تورم کالای A = تورم کالای B

$$A = \frac{53}{100} \times 6,505,200 = \text{تورم کالای A}$$

$$\Rightarrow 0.53 \times 6,505,200 = \text{قیمت در انتهای سال}$$

$$\text{ریال } 9,952,956 = 6,505,200 + 3,447,756 = \text{قیمت در انتهای سال}$$

$$B = \frac{53}{100} \times 8,644,806 = \text{قیمت در ابتدای سال}$$

$$\text{قیمت در ابتدای سال } 8,644,806 - (\text{قیمت در ابتدای سال}) \times 0.53 =$$

$$\Rightarrow 8,644,806 \times 0.47 = \text{قیمت در ابتدای سال}$$

$$\Rightarrow \frac{8,644,806}{1.53} = 5,650,200 = \text{قیمت در ابتدای سال}$$

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۲)

(مهروی ضیائی)

۲۴- گزینه «۴»

الف) هدف اصلی از مالیات این است که درآمد دولت را تا حدی بالا ببرد که عملکرد دولت مؤثر واقع شود.

ب) بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست است.

گزینه «۲»: درست است.

گزینه «۳»: درست است.

گزینه «۴»: نادرست است:

جمعیت فعال - افراد ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت غیرفعال

ج) زمانی که اقتصاد کشور گرفتار تورم می‌شود، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، بانک مرکزی سیاست کاهش نقدینگی یا همان کاهش حجم پول در گردش (سیاست پولی انقباضی) را به کار می‌گیرد.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۶۰، ۸۵، ۸۶ و ۱۰۳)

(سارا شریفی)

۲۵- گزینه «۳»

(الف)

کیلو ۶ = مقدار تقاضای تعادلی

کیلو ۰ = میزان تقاضا در قیمت ۷۰۰ تومان

کیلو ۶ = ۰ = ۶ = میزان تقاضا در قیمت ۷۰۰ تومان - مقدار تقاضای تعادلی

ب) در سطح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی در بازار مازاد عرضه (کمبود تقاضا) داریم، یعنی در سطح قیمت ۶۰۰ تومان، معادل ۴ کیلو مازاد عرضه (کیلو ۴ = ۸ - ۴) داریم.

در سطح قیمت پایین‌تر از قیمت تعادلی در بازار مازاد تقاضا (کمبود عرضه) داریم، یعنی در سطح قیمت ۳۰۰ تومان، معادل ۱۰ کیلو کمبود عرضه (کیلو ۱۰ = ۰ - ۱۰) داریم.

ج) در سطح قیمت ۵۰۰ تومان و مقدار ۶ کیلو تولیدکننده بیشترین دریافتی را دارد. (همواره در قیمت تعادلی، دریافتی تولیدکننده به بیشترین مقدار خود خواهد رسید.)

تومان ۳۰۰۰ = 500×6

د) در بازار هنگامی «کمبود عرضه (مازاد تقاضا)» اتفاق می‌افتد که قیمت از سطح قیمت تعادلی پایین‌تر باشد. در نتیجه، گروهی از مصرف‌کنندگان موفق به خرید کالای مورد نیاز خود نخواهند شد. این گروه برای خرید کالا حاضرند مبلغ بالاتری بپردازند و این امر سبب افزایش قیمت کالا می‌شود.

(مهری رضایی)

۲۹- گزینه ۱

الف) برای محاسبه تولید ناخالص داخلی واقعی باید ارزش تولید کالاها را براساس قیمت‌های سال پایه (سال ۱۴۰۰) محاسبه کنیم؛ بنابراین خواهیم داشت:

تولید ناخالص داخلی واقعی در سال ۱۴۰۱:

$$(75 \times 150) + (400 \times 95) = 11,250 + 38,000 = 49,250$$

ب) برای محاسبه تولید ناخالص داخلی اسمی باید ارزش تولید کالاها را براساس قیمت‌های سال جاری یعنی سال ۱۴۰۱ محاسبه کنیم؛ بنابراین خواهیم داشت:

تولید ناخالص داخلی اسمی در سال ۱۴۰۱:

$$(75 \times 200) + (400 \times 100) = 15,000 + 40,000 = 55,000$$

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۱ و ۱۲۲)

(علیرضا رضایی)

۳۰- گزینه ۱

جمعیت فعال برابر با $\frac{2}{3}$ جمعیت بالای ۱۵ سال است، در نتیجه جمعیت غیرفعال برابر با $\frac{1}{3}$ جمعیت بالای ۱۵ سال خواهد بود، در نتیجه خواهیم داشت:

جمعیت بالای ۱۵ سال $\frac{1}{3} \times$ جمعیت غیرفعال

$$\Rightarrow \text{نفر } 13,200,000 = 4,400,000 \times 3 = \text{جمعیت بالای } 15 \text{ سال}$$

جمعیت کل کشور $\frac{1}{3} \times$ جمعیت بالای ۱۵ سال

$$\Rightarrow \text{جمعیت کل کشور} =$$

$$\text{میلیون نفر } 26 / 4 = 26,400,000 = \text{نفر } 13,200,000 \times 2$$

جمعیت بالای ۱۵ سال $\frac{2}{3} \times$ جمعیت فعال

$$\Rightarrow \text{نفر } 8,800,000 = \frac{2}{3} \times 13,200,000 = \text{جمعیت فعال}$$

جمعیت بیکار + جمعیت شاغل = جمعیت فعال

$$\Rightarrow \text{نفر } 2,640,000 = 8,800,000 - 6,160,000 = \text{جمعیت بیکار}$$

$$\text{درصد } 30 = \frac{2,640,000}{8,800,000} \times 100 = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100 = \text{نرخ بیکاری}$$

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

(سارا شریفی)

۳۱- گزینه ۲

• غلط است. در تولید ناخالص داخلی (GDP)، مجموع تولید یک کشور در داخل مرزهای آن مد نظر است اما در تولید (درآمد) ملی، ارزش همه کالاها و خدمات تولیدشده توسط مردم یک کشور، چه در داخل و چه در خارج مد نظر است.

• غلط است. ارزش حاصل از خرید و فروش کالاهای دست دوم از جمله خودرو، مبلمان یا خانه در محاسبات لحاظ نمی‌شوند. این قبیل کالاها زمانی که برای اولین بار تولید و فروخته شده‌اند، به حساب آمده‌اند.

• درست است.

• غلط است. نرخ بیکاری از مقدار واقعی‌اش فاصله دارد ولی در هر صورت، همچنان بهترین سنجه برای مشخص شدن وضعیت بیکاری در جامعه است.

• غلط است. عبارت «پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند.» به ویژگی «ریسک‌پذیر بودن» از ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق اشاره دارد.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۶، ۸۶، ۱۱۹، ۱۲۰ و ۱۲۵)

گزینه ۳: نادرست است؛ اینکه با پول می‌توان ارزش کالاها را مشخص کرد و سپس ارزش نسبی آن‌ها را با هم سنجید، به وظیفه پول به عنوان «وسیله سنجش ارزش» اشاره دارد.

گزینه ۴: درست است.

ج) آمریکا - کانادا - مکزیک - پیمان نفتا

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۷۳، ۹۸، ۱۰۸ و ۱۰۹)

(علیرضا رضایی)

۲۸- گزینه ۱

(الف)

= مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده

مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر

قیمت کالا در مرحله پایانی $\times$ نرخ مالیات بر ارزش افزوده =

$$\Rightarrow \text{نرخ مالیات بر ارزش افزوده} = 164,000 \times 18,040 = 18,040$$

$$\Rightarrow 11 / 100 = 0.11 = \text{نرخ مالیات بر ارزش افزوده}$$

$$\Rightarrow \text{درصد } 11 = 0.11 \times 100 = \text{نرخ مالیات بر ارزش افزوده بر حسب درصد}$$

(ب)

مرحله ۳	مرحله ۲	مرحله ۱	
$164,000 + (164,000 \times \frac{9}{100})$ $= 178,760$	$96,000 + (96,000 \times \frac{9}{100})$ $= 104,640$	$75,200 + (75,200 \times \frac{9}{100})$ $= 81,968$	قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده
$164,000 \times \frac{9}{100} = 14,760$	$96,000 \times \frac{9}{100} = 8,640$	$75,200 \times \frac{9}{100} = 6,768$	مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده
۸,۶۴۰	۶,۷۶۸	—	اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌ای که در مرحله قبل پرداخت شده
$14,760 - 8,640 = 6,120$	$8,640 - 6,768 = 1,872$	۶,۷۶۸	مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده
$6,768 + 1,872 + 6,120 = 14,760$			مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد چیست؟، صفحه ۶۳)

۳۲- گزینه «۳»

(الف)

(سارا شریفی)

$$\frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \text{شاخص توزیع درآمد}$$

$$\Rightarrow \text{سهم دهک اول} \times \text{شاخص توزیع درآمد} = \text{سهم دهک دهم}$$

$$\Rightarrow \text{درصد} = 22 = 11 \times 2 = \text{سهم دهک دهم}$$

$$\text{مجموع کل سهم دهکها به جز سهم دهک هشتم} = 100 - \text{سهم دهک هشتم}$$

$$\Rightarrow \text{سهم دهک هشتم} =$$

$$100 - (2 + 3 + 4 + 6 + 8 + 10 + 12 + 18 + 22)$$

$$\Rightarrow \text{درصد} = 15 = 100 - 85 = \text{سهم دهک هشتم}$$

(ب) ۳۰ درصد جمعیت کم درآمد جامعه یعنی مجموع سهم دهکهای اول،

دوم و سوم، در نتیجه ۳۰ درصد جمعیت پایین جامعه، ۹ درصد از درآمد

ملی را نصیب خود کرده است

$$\text{درصد} = 9 = 2 + 3 + 4 = \text{سهم} \quad 30 \text{ درصد پایین جامعه از درآمد ملی}$$

$$\text{میلیارد دلار} = 3/6 = \frac{9}{100} \times 40 = \text{سهم} \quad 30 \text{ درصد پایین جامعه از درآمد ملی}$$

(ج) در توزیع درآمد به روش شاخص دهکها مردم کشور به ده گروه

جمعیتی مساوی تقسیم می‌شوند در نتیجه اگر جمعیت کل کشور ۷ میلیون

نفر باشد، خواهیم داشت:

$$\text{هزار نفر} = 700 = 70 / 10 = \frac{7}{10} = \text{جمعیت دهک هشتم}$$

(د) ۴۰ درصد از درآمد ملی این کشور به ۲۰ درصد پر درآمد جامعه تعلق دارد.

۱۵ درصد از درآمد ملی این کشور به ۴۰ درصد پایین جامعه تعلق دارد.

۲۳ درصد از درآمد ملی به ۵۰ درصد کم درآمد جامعه تعلق دارد.

۵۵ درصد از درآمد ملی به ۳۰ درصد بالای جامعه تعلق دارد.

اطلاعات ذکر شده در مورد وضعیت توزیع درآمد کشور A در همه گزینهها

به جز گزینه «۱» صحیح است.

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۳ و ۱۲۴)

۳۳- گزینه «۱»

(نسرین معفری)

کشور ژاپن در تولید رایانه مزیت مطلق دارد. (این کالا را ارزان تر و با منابع

کمتری از سایر کشورها تولید می‌کند.)

کشور کره جنوبی در تولید خودرو مزیت مطلق دارد. (این کالا را ارزان تر و با

منابع کمتری از سایر کشورها تولید می‌کند.)

بهتر است هر کشور در محصولی که مزیت دارد، تخصص و تمرکز یابد و

سایر محصولات را از یکدیگر بگیرند.

بهتر است کشور ژاپن، رایانه را در داخل تولید کند و خودروی مورد نیاز

خود را از کشور کره جنوبی وارد کند.

کشور کره جنوبی نیز، خودرو را در داخل تولید کند و رایانه مورد نیاز خود را از کشور ژاپن وارد کند.

ملاحظه می‌شود که کشور استرالیا در تولید خودرو و رایانه نسبت به کشورهای ژاپن و کره جنوبی مزیت اقتصادی ندارد؛ یعنی هیچ یک از کالاها را به صرفه تولید نمی‌کند. اقتصاددانان در این حالت از مفهوم مزیت نسبی استفاده می‌کنند:

هر چند کشور استرالیا در تولید خودرو و رایانه نسبت به دیگر کشورها مزیت مطلق ندارد اما در کشور خود خودرو را ارزان تر و با منابع کمتری از رایانه تولید می‌کند و لذا در تولید خودرو مزیت نسبی دارد. بنابراین باید در تولید خودرو متمرکز شود و رایانه مورد نیاز خود را از کشور ژاپن وارد کند. (اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه‌های ۷۱ و ۷۲)

۳۴- گزینه «۲»

(علیرضا رضایی)

(الف) در معاملاتی که با چک انجام می‌شود در واقع پول نقد بین افراد رد و بدل نمی‌شود، بلکه بانک موجودی حسابی را کاهش و موجودی حساب دیگری را افزایش می‌دهد.

(ب) جنگها و تحریمهای اقتصادی قرنهای اخیر و رفتار خودخواهانه برخی کشورها موجب شده است تا اقتصاددانان به اهمیت خودکفایی در برخی از تولیدات داخلی و عدم وابستگی برای تأمین آنها از خارج تأکید کنند.

(ج) در بخش اقتصادی قانون اساسی بر آموزه‌هایی همچون اقتصاد مردمی، نفی سلطه بیگانگان و استقلال اقتصادی، حقوق اقتصادی شهروندان و عدالت اقتصادی تأکید شده است.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۷۵، ۹۵ و ۱۱۰)

۳۵- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

(الف) با محاسبه نسبت دهک دهم به دهک اول در کشورهای مختلف، شاخصی به دست می‌آید که برای مقایسه وضعیت توزیع درآمد بین آنها به کار می‌رود. هرچه این نسبت «بیشتر» باشد، توزیع درآمد در آن جامعه «نامناسب‌تر» است.

(ب) ثبات اقتصادی - استحکام اقتصادی - تاب‌آوری اقتصاد - پایداری

(ج) - کالاهای جانشین کالاهایی هستند که در استفاده یا مصرف جایگزین یکدیگر می‌شوند. در این زمانی که قیمت یک کالا افزایش می‌یابد، تقاضا برای آن کاهش و تقاضا برای کالای جانشین افزایش می‌یابد. برعکس زمانی که قیمت یک کالا کاهش می‌یابد، تقاضا برای آن افزایش و تقاضا برای کالای جانشین کاهش می‌یابد. کالاهای جانشین مانند: گوشت سفید و قرمز - کالاهای مکمل کالاهایی هستند که به صورت تکمیلی و با هم مصرف می‌شوند. مثل: قند و چای، اتومبیل و بنزین، مسواک و خمیردندان و ... افزایش قیمت یکی از کالاهای مکمل باعث کاهش در میزان تقاضا برای کالاهای دیگر خواهد شد و برعکس.

(د) بیکاری ساختاری: بیکاری‌ای که ناشی از عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت‌هاست. مثلاً نیروی کار ساده در اقتصاد وجود دارد؛ ولی نیروی کار متخصص مورد نیاز است.

(ه) عملکرد بانکها

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۵۱، ۸۷، ۹۸، ۱۱۱، ۱۲۳ و ۱۲۴)

زبان و ادبیات فارسی (اختصاصی)

۳۶- گزینه ۱

مجتبی فرهادی)
در این دوره ادبیات رونقی تازه گرفت و کسانی مانند جامی و دولت‌شاه کتاب‌های ارزشمندی نوشتند؛ هرچند این رونق، بنیادی نبود.
(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۳۷- گزینه ۲

(سیدعلیرضا علویان)
دولت سامانی در قرن چهارم هجری روی کار آمد و رسم‌ها و سنت‌های فرهنگی کهن ایرانی را رواج داد. بخارا در زمان سامانیان عمده‌ترین مرکز فرهنگی به‌شمار می‌رفت.
(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه ۳۱)

۳۸- گزینه ۴

(رضا نوروزیگی)
عبارت «الف» مربوط به قرن نهم، عبارت «ب» مربوط به قرن یازدهم، عبارت «ج» مربوط به قرن هشتم، عبارت «د» مربوط به قرن هفتم و عبارت «ه» مربوط به قرن دهم است.
(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۴، ۱۶، ۱۸، ۵۹ و ۶۱)

۳۹- گزینه ۲

(رضا نوروزیگی)
عبارت‌های «ب» و «د» صحیح می‌باشند.
بررسی سایر عبارت‌ها:
«الف»: زبان شعر معاصر ساده و روان می‌باشد.
«ج»: زبان و واژگان قاصید دوره انقلاب به سبک خراسانی نزدیک است.
«ه»: تفکر اومانیستی گاهی در آثار بعد از انقلاب به‌طور کم‌رنگ دیده می‌شود.
«و»: داستان‌های دهه اول انقلاب، ابتدا سیاسی و بعد اجتماعی بودند.
(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۹۶ تا ۱۰۲)

۴۰- گزینه ۴

(یاسین مهریان)
زبان پهلوی، در مرحله‌ای میان فارسی باستان و «فارسی نو (دری)» قرار دارد.
سایر ویژگی‌ها، همگی درست هستند.
(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۰)

۴۱- گزینه ۲

(یاسین مهریان)
محتوای نثرهای دوره سامانی، بیشتر «علمی» است و گاهی نثرهای حماسی، تاریخی و دینی هم دیده می‌شود.
(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۲ تا ۶۵)

۴۲- گزینه ۲

(فرهاد فروزان‌کیا)
تشریح عبارت‌ها:
الف) این عبارت صحیح است.
ب) شاعرانی از قبیل صائب از به کار بردن زبان قدیم پرهیز می‌کردند؛ چراکه شعر از مدرسه به بازار آمده بود.
ج) زبان سبک هندی را باید زبانی واقع‌گرا قلمداد کرد؛ زیرا زبان حقیقی مردم آن دوره بوده است.
د) این عبارت صحیح است.

ه) نمونه‌های معروف نثر بینابین در دوره صفویه، حبیب‌السیر از خواندمیر و احسن‌التواریخ از حسن‌بیگ روملو می‌باشند.

توجه داشته باشید که دیباچه شرفنامه بدلیسی و عیار دانش به نثر مصنوع نوشته شده است. متن اصلی کتاب شرفنامه بدلیسی (به‌جز دیباچه این اثر) به نثر ساده است. در مورد متن اصلی عیار دانش هم اطلاعاتی در کتاب درسی داده نشده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۸۱ تا ۸۴)

۴۳- گزینه ۴

(فرهاد فروزان‌کیا)
تشریح ابیات:
الف) استفاده از هر پدیده‌ای برای مضمون‌سازی در شعر از ویژگی‌های شعر سبک هندی است. صائب خود را چنان دور از خنده می‌بیند که اگر حتی خنده‌ای غنچه‌وار داشته باشد، تبدیل به خمیازه می‌شود.

ب) کاربرد فراوان لغات عربی از ویژگی‌های برجسته سبک عراقی است. شعر، سروده خاقانی است.

ج) برتری عشق بر عقل از ویژگی‌های برجسته سبک عراقی است.

د) تک‌بیت‌گویی تحسین‌برانگیز در شعر از ویژگی‌های شعر سبک هندی است. در این شاه‌بیت، صائب استادانه و رندانه به دشوارترین موضوع عرفانی (وحدت وجود) پرداخته است، البته با زبان و طرز خاص نگرشش. ضمناً استفاده از اسلوب معادله از ویژگی‌های ادبی بارز سبک هندی است.

ه) در این بیت هم خواجه از لغات عربی و زبان فاخر استفاده کرده است که در سبک هندی کمتر دیده می‌شوند. خواجه از شاعران سبک عراقی است.
(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۶، ۳۷ و ۸۱ تا ۸۳)

۴۴- گزینه ۲

(فرهاد فروزان‌کیا)
در مصراع دوم بیت گزینه ۲، «آ» دو بار «نه» آمده است که هیچ‌کدام نشانه منفی‌ساز فعل نیستند. این ساختار در زبان امروز هم به کار می‌رود. این مصراع را می‌توان این‌گونه بازنویسی کرد: نه جست‌وجوی آب و نه سراغ‌گرفتن از دانه لازم بود. ملاحظه می‌کنید که در دستور امروزی هم فعل مثبت است.

تشریح سایر ابیات:

گزینه ۱: «۱» در مصراع اول فعل منفی است، اما نشانه منفی‌ساز آن جداگانه نوشته شده است: اگر رضایت تو [شاه] را نجست، به‌زودی کیفر آن را دید و اگر بابت این کوتاهی رضایت تو را نجوید، کیفر [دوچندان] خواهد دید!

گزینه ۳: «۳» دل‌نهادن همیشگی نه رواست. = دل‌نهادن برای همیشه روا نیست.

گزینه ۴: «۴» اگر نه گفت ادیبانش [ادیبان دربار شاه] آب حیوان است = اگر گفت (سروده‌های) ادیبان آب حیوان نیست ...

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۱۷)

۴۵- گزینه ۲

(سیدعلیرضا احمدی)
تشبیه مضمّر (پنهان)، تشبیهی است که در آن مشبه (که در اغلب موارد معشوق یا پدیده‌ای مربوط به اوست) به‌طور ضمنی و زیرپوستی به مشبه‌به (که اکثراً پدیده‌ای طبیعی است) مانند می‌شود. در این بیت قائل، به‌طور پنهان، یار (آن ترک) را پری فرض می‌کند و مادر او را مورد پرسش قرار می‌دهد که اگر خود پری نیستی، چرا پری به‌دنیا می‌آوری؟! در این کلام ادعایی نهفته است. ادعای همانندی یار و پری!

گزینه «۳»: متناقض‌نما: کاهش (نقصان) از بالیدن (تناور شدن و رشد کردن) / مجاز: آب و نان ← رزق و روزی
گزینه «۴»: مقابل هم قرار گرفتن سجع‌های متوازن و متوازی (کلمات هم‌وزن) در هر دو مصراع / جناس: ندارد.
(علوم و فنون ادبی (۱)، (۲) و (۳)، بیان و بریع، ترکیبی)

۴۹- گزینه «۳»

(مفسر اصفری)
بیت (الف) تشبیه: لعل لب (تشبیه لب به لعل) - باده لعل لب (تشبیه لب به باده لعل) - باده لعل (تشبیه باده به لعل) / استعاره: نرگس مخمور
بیت (ج) تشبیه: مهر رخ (تشبیه رخ به مهر: خورشید) - یاقوت صفت (تشبیه گوینده به یاقوت) / استعاره: ماه دل افروز

تشریح گزینه‌های دیگر:

بیت (ب) تشبیه: ترجیح قامت یار بر قامت شمشاد / استعاره: سرو چمان (استعاره از یار)
بیت (د) تشبیه: غمت کیمیاست / استعاره: زر و سیم مذاب
(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

۵۰- گزینه «۱»

(سیرعلیرضا امیری)
«دور» در دو معنای احتمالی «چرخش مدور جام شراب» و «دوران» مورد استفاده قرار گرفته است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: واژه «مهر» در معنای محبت و عاشقی مورد استفاده قرار گرفته است و معنای دوم آن (مهرپرستی یا همان میترائیسم) با واژه «آیین» تناسب دارد.

گزینه «۳»: واژه «مدام» در معنای همیشه و پیوسته آمده است و معنای دوم آن با «شیشه» تناسب دارد.

گزینه «۴»: واژه «موبه‌مو» در معنای دور و نزدیکش ایهام می‌سازد. یکی به معنای کنایی با دقت (موبه‌مو شمردن = با دقت شمردن) و دیگری در معنای لفظ به لفظ این عبارت (تک‌تک موها را شمردن). هم‌چنین در این بیت ایهام تناسب هم به چشم می‌خورد. واژه «تار» در معنای تاریک آمده است و معنای دوم آن (تار مو) با واژه‌های «زلف» و «موبه‌مو» تناسب دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بریع معنوی، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۱)

۵۱- گزینه «۴»

(سیرعلیرضا امیری)
بیت اول: حسن تعلیل: آوردن دلیل غیرمنطقی برای دل‌بستن به خال یار / تشبیه: «دانه‌های خال» و «دام بلا»

بیت دوم: حسن تعلیل: آوردن دلیل غیرمنطقی برای خم شدن شاعر / تشبیه: تن به چنگ (که سازی خمیده‌قامت است) تشبیه شده است و تشبیه «اشک» به «تار» (تار و پود لباس) از لحاظ کشیده شدن و پایین آمدن مشهود است. (تار بافت عمودی لباس یا پارچه است و پود بافت افقی آن)

(علوم و فنون ادبی (۱)، (۲) و (۳)، بیان و بریع، ترکیبی)

۵۲- گزینه «۳»

(یاسین مهریان)
بیت، در وزن «مفاعلتن مفاعلتن مفاعلتن» سروده شده است:
بِ نَو كِ خَا / رِ جَ فَا خَس / تِ يَمَ نَا / يَا / زَرِ دَمِ
چَ بَرِ گِلِ / سَخِ نِي گَف / تَ مَتِ بَا / يَا / زَرِ دِي
(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

نکته: «آن ترک»، یعنی آن «یار ترک». فرق است میان استعاره مصرحه و صفت جانشین اسم. در استعاره مصرحه، مشبه‌به به جای مشبه می‌آید. اگر استعاره باشد می‌توانیم بگوییم «یار» مانند «ترک» است! بدیهی است که نمی‌شود چنین گفت؛ پس استعاره منتفی است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تشبیه: «تو سایه خدایی» / استعاره: «چشم عقل»

گزینه «۳»: تشبیه: «جهانی» = جهان هستی / استعاره: «جهان پیرگشته»

گزینه «۴»: تشبیه: «سنگدل» و «سیم‌سینه» / استعاره: «نگار» ← یار
(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

۴۶- گزینه «۳»

(یاسین مهریان)

نکته مهم درسی:

برای تشخیص جناس، باید علامت جمع، ضمیر، تر و ترین و ... را کنار بگذاریم و فقط اصل واژه‌ها را بررسی کنیم؛ برای مثال در گزینه «۳»، بین «کام» و «کامم» جناس ناقص افزایشی برقرار نیست؛ چون «م» در واژه «کامم» ضمیر است و به حساب نمی‌آید.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بین «یاسمن» و «یاس من» جناس مرکب وجود دارد. آدر این نوع جناس، یک کلمه معنادار، به اجزای معناداری تقسیم می‌شود؛ مثل «بیدار» و «بی دار» در بیت «ای دل از این واقعه بیدار شو / کشته در این معرکه، بی دار شو»

گزینه «۲»: «آنی» اول: لحظه‌ای؛ «آنی» دوم: آن هستی ← جناس تام (همسان)

گزینه «۴»: «حق» اول: خدا؛ «حق» دوم: سزاواری، حقوق ← جناس تام (همسان)

(علوم و فنون ادبی (۱)، بریع لفظی، ترکیبی)

۴۷- گزینه «۲»

(سپار غلام‌پور سیوکی)
ب) «دانه انسان» اضافه تشبیهی است (انسان به دانه‌های تشبیه شده که بعد از فرورفتن در زمین دوباره می‌روید).

ج) شاعر علت رفتن ذره را به سمت خورشید همت بلند او می‌داند، در صورتی که دلیل غیرواقعی برای این موضوع آورده است.

الف) کلمه «بو» در این بیت ایهام دارد: ۱- رایحه ۲- امید

د) «روده و گرفته و برده»: (لف ۱، لف ۲، لف ۳) و «زل لاله تاج و ز گل یاره و از سمن دستار»: (نشر ۱، نشر ۲، نشر ۳) لف و نشر مرتب می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع، ترکیبی)

۴۸- گزینه «۴»

(کاظم کاظمی)

بررسی آرایه‌های ابیات:

گزینه «۱»: لف و نشر: لف‌ها: زلف، ابرو - نشرها: کمان و کمند (لف و نشر مشوش) / کنایه: گره به ابرو افکندن ← نشان دادن خشم و ناراحتی

گزینه «۲»: تضاد: درنگ و شتاب / تضمین: حزین لاهیجی مصراع دوم را از بیت زیر از حافظ تضمین کرده است: صبح است ساقیا قدحی پر شراب کن /

دور فلک درنگ ندارد شتاب کن

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اختیارات وزنی: بلند بودن هجای پایانی در هر دو مصراع / حذف همزه: یک مورد در «صلاح از»

گزینه «۲»: اختیارات وزنی: بلند بودن هجای پایانی در هر دو مصراع و آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن در هر دو مصراع / حذف همزه: یک مورد در «ساختم از»

گزینه «۳»: اختیارات وزنی: بلند بودن هجای پایانی در مصراع دوم و آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن در مصراع نخست / حذف همزه: یک مورد در «آگهی از»

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۵۷- گزینه «۳»

(یاسین موریان)

این بیت، در وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» سروده شده است و نام بحر عروضی آن، درست مشخص شده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مصراع در وزن «مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن» سروده شده است و نام بحر آن، «رجز مثنیٰ سالم» است.

گزینه «۲»: مصراع در وزن «فعولن فعولن فعولن فعولن» سروده شده است و نام بحر آن، «مقتارب مثنیٰ سالم» است.

گزینه «۴»: مصراع در وزن «مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن» سروده شده است و نام بحر آن، «هزج مسدس سالم» است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۱۰۷ تا ۱۰۸)

۵۸- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا علویان)

این گزینه از وزن‌واژه «مفاعلن» تشکیل شده است؛ وزن سایر گزینه‌ها درست ذکر شده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۱۰۴ تا ۱۰۷)

۵۹- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا علویان)

قاعده قافیه در این گزینه قاعده اول قافیه می‌باشد، ولی قاعده قافیه سایر ابیات، قاعده دوم قافیه است.

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بشارت‌ها و حرارت‌ها، «ت» حروف قافیه و «ها» حروف الحاقی.

گزینه «۲»: میغ‌ها و تیغ‌ها، «یغ» حروف قافیه و «ها» حروف الحاقی.

گزینه «۳»: بلاست و ماجراست، «ا» حرف قافیه و «ست» ردیف می‌باشد.

گزینه «۴»: خارخار و داردار، «ار» حروف قافیه.

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۲)

۶۰- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

ردیف: زنم / واژه‌های قافیه: هم، دم / حروف قافیه: - م (مصوت کوتاه + صامت)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ردیف: دارم از او / واژه‌های قافیه: جنون، خون / حروف قافیه: ون (مصوت بلند + صامت)

۵۳- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

وزن این بیت «مفاعلن فاعلاتن مفاعلن فاعلن» است که فاقد اختیار شاعری زبانی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: بیت در وزن «مفاعلن فاعلاتن مفاعلن فاعلن» سروده شده است که در هجای هفتم هر دو مصراع (و، ی) اختیار «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» به کار رفته است.

گزینه «۲»: وزن بیت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است که در هجای هشتم مصراع اول (ذ) اختیار «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» به کار رفته است.

گزینه «۴»: وزن این بیت «مفاعلن فاعلاتن مفاعلن فاعلن» است که در هجای پنجم مصراع اول از اختیار شاعری «کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند» استفاده شده است و «زی» باید کوتاه تلفظ شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۴)

۵۴- گزینه «۳»

(کاظم کاظمی)

وزن بیت گزینه «۳»:

UU--	U-U-	---
مستفعل	فاعلات	مستفعل
(مفعولن)		

یا

U--	-U-U	---U
مفعول	مفاعلن	مفاعیلن

اوزان سایر ابیات:

گزینه «۱»:

-UU-	-UU-	-U-
مفتعلن	مفتعلن	فاعلن

گزینه «۲»:

-U-U	--UU	-U-U	-UU
مفاعلن	فاعلاتن	مفاعلن	فعلن

گزینه «۴»:

-UU-	U-U-	-UU-	-
مفتعلن	فاعلات	مفتعلن	فع

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۵۵- گزینه «۳»

(سپار غلام‌پور سیوکی)

در این گزینه وزن صحیح بیت به صورت «مفعول مفاعلن فعولن» می‌باشد. وزن‌های سایر گزینه‌ها به صورت صحیح نوشته شده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۵۶- گزینه «۴»

(سیرعلیرضا احمدی)

اختیارات وزنی بیت: آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن در مصراع دوم / ابدال (تبدیل فعلن به فعلن) در انتهای مصراع نخست / بلند تلقی کردن هجای پایانی در مصراع دوم

اختیارات زبانی: حذف همزه در عبارات: «کم است»، «است از»، «مور این‌جا» و «نامید از»

علوم اجتماعی

۶۶- گزینه «۳» (آزیتا بیدری)
پدیده‌های اجتماعی به مرور از انسان‌هایی که آن‌ها را به‌وجود آورده‌اند مستقل می‌شوند و برای شناخت عمیق‌تر کنش اجتماعی لازم است کمی بیشتر به واژه دیگران بیندیشیم. کنش اجتماعی، تنها در حضور فیزیکی دیگران صورت نمی‌گیرد. رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی در نیمه‌شب و به دور از چشم دیگران و حتی دوربین مخفی، کنش اجتماعی است.
(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۴)

۶۷- گزینه «۳» (فاطمه صفری)
- جهان‌های اجتماعی مختلف را می‌توان براساس آرمان‌ها و ارزش‌های آن‌ها و نیز فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که به‌دنبال می‌آورند، ارزیابی کرد.
- از فرایند از دست رفتن دانش اهداف و ارزش‌ها با عنوان زوال عقلانیت ذاتی و زوال معنا یاد می‌شود.
- ناپسند بودن اسراف و تبذیر در جامعه ما، آرمانی است که بیرون از قلمرو واقعی قرار دارد.
- جهان اساطیری طبیعت را قلمرو قدرت‌های فوق طبیعی و محصور رازها و افسون‌های آن‌ها می‌بیند و با طرد دانش ابزاری متناظر با طبیعت، امکان بهره‌وری معقول انسان از طبیعت را دور از دسترس می‌سازد.
(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۴۴، ۴۷، ۴۹ و ۵۳)

۶۸- گزینه «۴» (ریحانه امینی)
- طبقه متوسط (سوم) جهت کسب اعتبار برای خودش، به ارزیابی گروه‌های دیگر براساس مفید بودن یا نبودن آن‌ها پرداخت و با ارزیابی اشراف با معیار فایده‌مندی، آن‌ها را بی‌اعتبار ساخت.
- در جوامع سکولار و دنیوی، امکان رأی دادن به قوانین الهی وجود ندارد. اکثریت مردم الجزایر در سال ۱۹۹۱ میلادی به حاکمیت اسلامی رأی دادند، اما کودتای نظامی مانع از اجرای نتایج انتخابات شد.
- بحران هویت فرهنگی در جایی به وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.
- علل درونی یا به ابداعات و نوآوری‌های مثبت و منفی افراد و اعضای جهان اجتماعی مربوط می‌شود یا به کاستی‌ها و بن‌بست‌های موجود در هویت فرهنگی جهان اجتماعی باز می‌گردد.
(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۴، ۸۶، ۹۲ و ۹۳)

۶۹- گزینه «۱» (نگار غلامی)
- هنگامی که قدرت برخلاف حکم و قانون الهی باشد و تبعیت از قدرت هم از روی احساس رضایت باشد، اقتداری غیرمشروع شکل می‌گیرد.
- اگر قدرت موافق حکم و قانون و اراده تشریحی خداوند اعمال شود، مشروعیت حقیقی دارد.
- اگر عملکرد نظام سیاسی در جهت عقاید و ارزش‌های فرهنگی جامعه باشد، نظام فرهنگی اقتدار نظام سیاسی را نیز تأمین می‌کند.
(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۱۹ تا ۱۲۱)

گزینه «۲»: ردیف: دادند / واژه‌های قافیه: امید، خورشید / حروف قافیه: ید (مصوت بلند + صامت)
گزینه «۴»: ردیف: ندارد / واژه‌های قافیه: تیو، غریو / حروف قافیه: یو (مصوت بلند + صامت)

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۱)

۶۱- گزینه «۲» (مسن اصغری)
مفهوم مشترک ابیات مرتبط: تأسف خوردن شاعر به‌دلیل از دست دادن یاران و عزیزان و تنها گذاشتن او
مفهوم بیت گزینه «۲»: راه برگشتی به این دنیا برای مردگان نیست.
(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه ۴۷)

۶۲- گزینه «۱» (مسن اصغری)
مفهوم مشترک عبارت صورت سؤال و گزینه‌های مرتبط:
بی‌فایده بودن تلاش و کوشش انسان در روی آوردن بخت و اقبال و رسیدن رزق و روزی
مفهوم بیت گزینه «۱»: بدون تلاش و کوشش رزق و روزی میسر نمی‌شود.
(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهومی، صفحه ۵۴)

۶۳- گزینه «۲» (مسن اصغری)
مفهوم مشترک ابیات: کامروایی انسان با تسلیم شدن در برابر اراده و خواست الهی (ترجیح رضای حق بر رضای خود)
مفهوم بیت گزینه «۲»: خشنودی شاعر از گرفتار شدن در دام عشق و حسرت او از ناکامی
(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه ۱۴)

۶۴- گزینه «۱» (مسن اصغری)
«محبوبه نیلگون عماری» استعاره از خورشید و مفهوم بیت هم بیانگر طلوع خورشید است.
(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه‌های ۳۷، ۶۴ و ۱۱۳)

۶۵- گزینه «۳» (فرهاد فروزان‌کیا)
مفهوم کلی بیت صورت سؤال «در رنج دوری یار بودن و زردویی» است که مفهوم مقابل آن در گزینه «۳» آمده است.
تشریح مفهوم ابیات:

گزینه «۱»: شاعر به خماری بعد از نوشیدن می‌اشاره می‌کند و می‌گوید کسانی که خون دل می‌خورند، سرخ‌رویی‌شان از همین می‌آید، نه اینکه حالشان خوب باشد.
گزینه «۲»: در این بیت، صائب بر این باور است که زردویی و اندوه او به آسانی درمان‌پذیر نیست.
گزینه «۳»: شاعر با وجود زردویی و گریه در هجران یار، از این غم بالارزش راضی و خرسند است.
گزینه «۴»: صائب در این بیت بی‌بهرگان از عواطف انسانی را شایسته اندوه قلبی می‌داند.
(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه ۹۰)

۷۰- گزینه «۳»

(نگار غلامی)

- با رشد تجارت، کشف آمریکا و بالا گرفتن تب طلا، زمینه‌های عبور از اقتصاد کشاورزی ارباب-رعیتی فراهم آمد.
 لیبرالیسم اولیه، بیشتر رویکردی فردی و اقتصادی داشت.
 - جوامع سوسیالیستی با دو مشکل اساسی روبه‌رو شدند:
 الف) از بین رفتن آزادی افراد: به بهانه عدالت اقتصادی، نه تنها آزادی معنوی، بلکه آزادی دنیوی افراد نیز از بین رفت.

ب) پیدایش طبقه جدید: با اینکه مارکس و مارکسیست‌ها طبقه و نظام طبقاتی را محصول سرمایه‌داری می‌دانستند و به آن انتقاد داشتند، در کشورهای سوسیالیستی طبقه جدیدی شکل گرفت که نه براساس ثروت بلکه بر مدار قدرت سازمان می‌یافت.

انقلاب فرانسه ریشه در دوران رنسانس، اندیشه‌های فلسفی روشنگری و تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی دارد.

(جامعه‌شناسی (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۴۸، ۵۳، ۷۶ و ۸۰)

۷۱- گزینه «۱»

(شهریار عبدالله)

- در نیمه دوم قرن بیستم، با روشن شدن اینکه علم تجربی دارای مبانی غیرتجربی است، علم مدرن زیر سؤال رفت.

- با انتقال فشار ناشی از بحران اقتصادی به اقشار ضعیف و تولیدکنندگان خرد توسط سرمایه‌داران، بحران اقتصادی با چالش فقر و غنا پیوند می‌خورد و بر دامنه آن افزوده می‌شود.

- با گسترش زندگی مدرن انواع آسیب‌های زیست‌محیطی نیز گسترش یافت.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های جهانی، صفحه‌های ۹۳، ۹۵، ۹۶ و ۱۰۰)

۷۲- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)

پایامد
 - مشروعیت قرارداد کمپ دیوید در باور مسلمانان مخدوش شد. ←
 بازگشت به اسلام با شکل‌گیری انقلاب اسلامی

- کشورهای اسلامی همچنان در جایگاه کشورهای پیرامونی و استعمارزده باقی ماندند. ← علت
 اعتراض نسل دوم روشنفکران به عملکرد روشنفکران نسل اول

- هراسی که پس از جنگ جهانی دوم نسبت به بلوک شرق وجود داشت

متوجه جهان اسلام شد. ← پیامد
 طرح جنگ تمدن‌ها و توجیه رویکرد خصمانه جهان غرب به جنبش‌های اسلامی

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۱۲، ۱۲۷ و ۱۳۲)

۷۳- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)

- عامل ادغام جوامع غیرغربی در نظام جهانی جدید است. ← استعمار
 - مستقل از پذیرش یا عدم پذیرش جهان‌های اجتماعی‌اند. ← عقیده به توحید و ارزش‌های توحیدی

- فرهنگ سلطه، جامعه جهانی را به مرکز و پیرامون تقسیم می‌کند. ← چالش‌های درون فرهنگی

- نظام معیار جهان اجتماعی است. ← قلمرو آرمانی و آرمان‌ها

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۵۲ و ۵۴)

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۵۵ و ۶۰)

۷۴- گزینه «۴»

(نگار غلامی)

- دانش علمی با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی، شکل می‌گیرد و پیشرفت می‌کند.

- علوم اجتماعی با داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.

- خلاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی، موجب پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۵، ۱۳ و ۵۰)

۷۵- گزینه «۴»

(آزیتا بیرقی)

اشتراک جامعه‌شناسی انتقادی و جامعه‌شناسی تفسیری ← تأکید بر توانایی و خلاقیت افراد در ساختن جهان اجتماعی

پیامد تأکید بر تنوع و تکثر هویت‌ها ← انکار اشتراک و وحدت انسان‌ها
 اشتراک رویکردهای تبیینی و تفسیری ← نمی‌توانند ملاک و معیاری برای ارزیابی و داوری علمی درباره قدرت و سیاست به‌دست آورند.

(جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۶۷، ۸۲ و ۹۴)

۷۶- گزینه «۳»

(آزیتا بیرقی)

اشتراک قدرت تنبیهی و تشویقی ← پیروی‌کننده نسبت به تبعیت و پیروی خود آگاهی دارد.

مطالعه سیاست و قدرت براساس رویکرد جامعه‌شناسی تفسیری ← سیاست و قدرت خارج از ذهن مردم و مستقل از ادراک آن‌ها و جوهی محسوس و واقعی دارد و رویکرد تفسیری به علت تمرکز بر ذهنیت‌ها، توان مطالعه آن‌ها را ندارند.

ویژگی نظام سیاسی لیبرال دموکراسی ← فقط می‌توان از مقبولیت حرف زد و نمی‌توان از مشروعیت حقیقی سخن گفت.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۶۰، ۶۷ و ۶۹)

۷۷- گزینه «۳»

(آزیتا بیرقی)

عقل انتقادی ← ارزیابی درباره مناسبات و ارتباطات انسانی در سخن گفتن با دیگری از زبان خود برای ترغیب او به انجام کاری که ما می‌پسندیم، استفاده می‌کنیم. ← عقل تجربی (ابزاری)

عالمان و عموم مردم به ترتیب در دانش علمی و دانش عمومی از آن بهره می‌برند. ← عقل عام

عقل تفسیری ← برای انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی از این عقل مدد گرفته می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۱۰۶ و ۱۰۷)

۷۸- گزینه «۴»

(آزیتا بیرقی)

هدف جامعه‌شناسی انتقادی ← نقد شعارهای ناپسند و رفتارهای نامطلوب در هواداری از یک تیم ورزشی

روش جامعه‌شناسی تبیینی ← میان هواداری از یک تیم ورزشی و خواب و پرخاشگری و وضعیت تحصیلات و هیجان رابطه وجود دارد.

موضوع جامعه‌شناسان تفسیری ← مطالعه هواداران با توجه به معنای آن‌ها

(جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۲۷، ۵۱ و ۸۳)

۷۹- گزینه «۲»

(شعربار عبدالله)

بررسی عبارت‌های نادرست بخش اول:

سیاست هویت محصول دوران پسامدرن است و بر تفاوت‌ها و هویت‌های خاص و محلی تأکید می‌کند.

در مدل تکثرگرا، تفاوت‌های میان گروه‌های قومی و زبانی حفظ و حتی تشدید می‌شود و البته در این الگو همچنان وجود یک ساختار مشترک سیاسی و اقتصادی ضروری دانسته می‌شود.

بررسی عبارت‌های نادرست بخش دوم:

الگوی تعارف همان الگوی قرآنی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۵۸۷ تا ۹۱)

۸۰- گزینه «۱»

(آزیتا بیرقی)

عقلانیت مورد استفاده در جهان اسلام ← همه عرصه‌های علمی را به‌تنهایی سامان نمی‌دهد.

موضع رهبران دینی پس از شکست در مشروطه ← از موضع فعالیت رقابت‌آمیز به موضع مقاومت منفی بازگشتند.

علت تبیین نظام مشروطه از سوی میرزای نائینی ← واقعیت‌های اجتماعی ایران

علت طرح مسئله ولایت فقیه توسط امام خمینی (ره) ← شرایط اجتماعی پایان قرن بیستم

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه ۱۱۸)

(جامعه‌شناسی (۳)، افق علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۱۱۳ و ۱۱۶)

۸۱- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی که فقط مخالف با قدرت پاپ بودند و با جریان دنیاجرایی تقابل نداشتند، با حمایت قدرت‌های محلی توانستند بخشی از اروپای مسیحی را از تسلط کلیسا خارج سازند.

استعمار نو پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره، طی قرن بیستم به وجود آمد.

روش این‌خلدون در علوم اجتماعی مشابه روشی است که چهارصد سال بعد، کنت در جامعه‌شناسی تبیینی به کار گرفت.

مستشرقان یا شرق‌شناسان به جمعی از محققان غربی گفته می‌شود که از منظر جهان غرب و با اهداف مواضع غربی، جوامع شرقی و میراث فرهنگی آن‌ها را مطالعه می‌کنند. در واقع به جای بازخوانی و مطالعه به بازسازی و خلق هویت شرقی از منظر جهان غرب می‌پردازند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۰۵)

(جامعه‌شناسی (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۲۴ و ۴۸)

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه ۱۰۴)

۸۲- گزینه «۴»

(فاطمه صفری)

تشریح موارد نادرست:

نادیده گرفتن معنای کنش، سبب شده است که بیشتر مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده ما محدود شوند.

در سده‌های پیشین، نظریه استعمار به معنای طلب آبادانی برای جوامع عقب‌مانده بود.

دورکیم با نگاه طولی به تاریخ بشر معتقد است در جوامع مکانیکی، تقسیم کار اجتماعی شکل نگرفته اما در جوامع ارگانیکی تقسیم کار گسترده‌ای وجود دارد.

(جامعه‌شناسی (۱)، (۲) و (۳)، ترکیبی)

۸۳- گزینه «۳»

(زینب آذری)

هویت فرهنگی جهان اجتماعی براساس عقاید و ارزش‌های اجتماعی آن شکل می‌گیرد.

جهان غرب برای مدیریت فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی از رسانه استفاده می‌کند ولی برای نخبگان آن‌ها از شیوه‌های دیگر مانند تثبیت مرجعیت علمی غرب و توزیع هدفمند علوم طبیعی و انسانی کمک می‌گیرد.

به کارگیری روش تجربی توسط گالیله در زمان قرون وسطی که شهود آباء کلیسا تنها روش علمی قابل قبول بود، اشاره به فراتر رفتن از نظم موجود در جامعه دارد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۹۰)

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۷۰ و ۷۱)

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه ۳۷)

۸۴- گزینه «۳»

(نگار غلامی)

سرمایه‌داری عامل اصلی هویت‌یابی این جوامع است: جوامع غربی

شناسایی نظم در کنار بی‌نظمی: آشنایی‌زدایی

توجه به ابعاد فرهنگی در کنار ابعاد اقتصادی چالش فقر و غنا: اصطلاح کشورهای استعمارگر و استعمارزده

فراهم آوردن امکان مشارکت ما در زندگی اجتماعی: قواعد اجتماعی

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۳۳)

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه ۸۹)

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۰، ۲۱ و ۲۳)

۸۵- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

رسانه‌ها و فضای مجازی عرصه مهم‌ترین منازعه هویتی می‌گردد.

اومانیسیم در بخش‌های مختلف فرهنگ غرب نظیر هنر بروز یافته است. هنر مدرن، بر بُعد جسمانی و زیبایی‌های بدنی تمرکز می‌کند.

قرآن کریم، باورها و اعمالی را که نمی‌گذارند انسان حقیقت خویش و جهان هستی را درک کند، اغلال و سلاسل می‌نامد.

نظم یعنی قرار گرفتن هر پدیده در جای خود که جای پدیده‌ها را همین قواعد تعیین می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۹۹)

(جامعه‌شناسی (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۸ و ۳۰)

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه ۲۱)

زبان عربی (اختصاصی)

۸۶- گزینه ۳»

(سیر ممدعلی مرتضوی)

«مَنْ» چه کسی (رد گزینه ۱) / «بِعِثْنَا» ما را برانگیخت (رد گزینه ۴) / «مَنْ مَرَقَدْنَا» از آرامگاهمان / «هَذَا مَا» این همان چیزی است (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «وَعَدَ» وعده داد (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «صَدَقَ» (در اینجا) راست گفتند (رد گزینه ۴) / «الْمُرْسَلُونَ» فرستادگان (رد گزینه ۱) در گزینه ۲، «به ما - نیز» هم اضافی هستند.

(ترجمه)

۸۷- گزینه ۲»

(پرویز هیدرکی)

«أَكْثَرُ» (بیشتر) مربوط به فعل «أَسْمَعُ» است (رد سایر گزینه‌ها) / «أَنْ أَسْمَعُ» بشنوم، گوش فرا دهم / «قَدْ أَتَيْتُ» (ماضی مجهول) سروده شده‌اند (رد گزینه ۴) / «مَمْرُوجَةٌ» آمیخته (رد گزینه ۱)

(ترجمه)

۸۸- گزینه ۲»

(سیره میا مؤمنی)

«لَا يَسْتَفِيدُ» (در اینجا) استفاده نمی‌کنند (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «الْفَصْلُ الرَّابِعُ» فصل چهارم، چهارمین فصل (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «لَكِنْ» اما، ولی (رد گزینه ۱) / «أَنْ يُصْبِحَ» که ... بشود (رد سایر گزینه‌ها) / «يُشْعَلُونَ» روشن می‌کنند (رد گزینه ۴) / «كَوْلِرْشَان» هم در گزینه ۴ نادرست است (رد گزینه ۴)

(ترجمه)

۸۹- گزینه ۲»

(اسماعیل علی‌پور)

«شَبَّهَ» تشبیه کرد / «الذَّمُوعُ عَلِيٌّ وَجَهَ الْبِنْتُ» اشک‌های روی صورت دختر (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «قَطْرَاتُ الْمَطَرِ عَلَيَّ الْوَرْدَةُ» قطره‌های باران روی گل (رد گزینه ۴) / «أَسْنَانُهَا بِالذَّرْرِ الْبِيضَاءُ» دندان‌هایش را به مرواریدهای سفید (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

(ترجمه)

۹۰- گزینه ۴»

(علی مفسس زاده)

«التَّقَدُّمُ» پیشرفت (رد گزینه ۲) / «لَا يَحْصُلُ إِلَّا بِال...» حاصل نمی‌شود مگر با ... ، به دست آورده نمی‌شود به‌جز با ... ، تنها با ... حاصل می‌شود (رد گزینه ۳) / «أَنْ نَصْبِرَ صَبْرًا كَثِيرًا» (مفعول مطلق نوعی) که بسیار صبر کنیم (رد سایر گزینه‌ها) / «الدَّهْرُ» روزگار، زمانه (رد گزینه ۱)

(ترجمه)

۹۱- گزینه ۴»

(سیره میا مؤمنی)

در این گزینه، «كَانَ + يَيْسُوا (فعل ماضی)» آمده است و باید به صورت «ماضی بعید» ترجمه شود. ترجمه صحیح عبارت: «دانشمندان از شناخت راز این پدیده‌های عجیب ناامید شده بودند!» دقت کنید: «يَيْسُ» ماضی و «يَيْسُ» مضارع آن می‌باشد.

(ترجمه)

۹۲- گزینه ۳»

(اسماعیل علی‌پور)

موارد نادرست در سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «أَسْخَطَ» عصبانی کرد

گزینه ۲: «يَهْتَدِي» هدایت شود

گزینه ۴: «عَوَّقَ» (فعل ماضی مجهول) کیفر داده شد

(ترجمه)

۹۳- گزینه ۳»

(پرویز وغان)

«أَي كَاشَ بَازِيكَانَ غَيُورَ مَا»: لیت لایعینا الْمُتَحَسِّنِ (نون مثنی و جمع سالم در مضاف حذف می‌شود) ← رد گزینه ۱؛ اسم حروف مشبّهه و به تبعیت از آن صفتشان باید منصوب باشد ← رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «مسابقات جام جهانی»: مَبَارِيَاتُ الْكَأْسِ الدَّوْلِيَّةِ (رد گزینه ۴) / «با پیروزی و شادی»: فَائِزِينَ وَ فَرِحِينَ (رد گزینه ۱) ← حال از نظر جنس و تعداد، با مرجع حال مطابقت می‌کند، چون «لَا عَيْبَانَ» جمع مذکر است، پس «فَائِزِينَ وَ فَرِحِينَ» درست است اما در گزینه ۱، حال و مرجع حال مطابق نیستند) / «بر می‌گشتند»: رَجَعُوا (رد گزینه‌های ۱ و ۲) ← «لیت» همراه با فعل ماضی به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود)

(ترجمه)

۹۴- گزینه ۲»

(درویشعلی ابراهیمی)

معنا و مفهوم عبارت شریفه در گزینه ۲ این است: نیرنگ بد تنها صاحبش را احاطه می‌کند؛ در حالی که در گزینه‌های دیگر، مفهوم عبارت این است که: آن چه بر خود نمی‌پسندی بر دیگران هم نپسند.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «أَي هَمَانَ كَوْنَهُ كَه رِفَاتَر مِي كُنِي بَا تُو رِفَاتَر مِي شُود!»

گزینه ۳: «أَي كَوْنَهُ كَوْنَهُ خُود زَشْت مِي دَانِي، بَرَاي دِيگَرِي نِيز زَشْت بَدَان!»
گزینه ۴: «بَرَاي مَرْدَم چِيْزِي رَا دُوسْت بَدَار كِه بَرَاي خُودت دُوسْت مِي دَارِي!»

(مفهوم)

۹۵- گزینه ۱»

(علی مفسس زاده)

در گزینه ۱، «أُمَّةٌ» مفعول نیست (اصلاً قبل از آن یک فعل متعدی نیامده است)؛ در این آیه شریفه، «أُمَّةٌ» خبر کان (از افعال ناقصه) و منصوب است. (تفلیل صرفی و مغل اعرابی)

۹۶- گزینه ۳»

(سیر ممدعلی مرتضوی)

در گزینه ۳، «تَتَعَلَّمُونَ» از باب تَفَعَّلَ است و اسم فاعل آن، «مُتَعَلِّمٌ» می‌شود، نه «مُعَلِّمٌ»!

(تفلیل صرفی و مغل اعرابی)

۹۷- گزینه ۴»

(سیر ممدعلی مرتضوی)

«تُسَاعِدُ» فعل معلوم است، نه مجهول؛ «الانسان» نیز مفعول است که بعد از آن ذکر شده است.

نکته مهم درسی:

فعل‌های تک‌مفعولی اگر همراه با مفعول بیابند، حتماً معلوم هستند.

(تفلیل صرفی و مغل اعرابی)

۹۸- گزینه ۲»

(مفرد علی کاتمی نمر آبراری)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «مُساعدَة» نادرست و صحیح آن «مُساعدَة» (مصدر باب مُفاعلة بر وزن «مُفاعَلَة») است.

گزینه ۳: «يَكْتَشِفُ» نادرست و صحیح آن «يَكْتَشِفُ» (فعل مضارع از باب إفتعال) است.

گزینه ۴: «حاوَلُوا» نادرست و صحیح آن «حاوَلُوا: تلاش کنید» (فعل امر از باب مُفاعلة) است.

(ضبط حرکات)

۹۹- گزینه ۱»

(مترقی کاظم شیروزی)

سبزیجات: به درختانی گفته می‌شود که در پارک‌ها و دشت‌های قابل کشت رشد می‌کنند. (نادرست است)

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: پنهان کرد: چیزی را آشکار نکرد بلکه آن را مخفی نگه داشت تا دور از نگاه‌ها باشد.

گزینه ۳: تپه: آن در بالای سطح زمین قرار دارد و کوچک‌تر از کوه است.

گزینه ۴: نجات‌دهنده: کسی که دیگری را از خطری که دچارش کرده است، نجات می‌دهد.

(واژگان)

۱۰۰- گزینه ۳»

(مفرد علی کاتمی نمر آبراری)

«آیه» موصوف و صفت آن، «واحد» است که به صورت مؤنث می‌آید.

کلمه «حدیث» موصوف و صفت آن، «واحد» به صورت مذکر می‌آید.

در جای خالی سوم هم با توجه به معنای عبارت، عدد شمارشی «خمسة» به کار می‌رود، نه عدد ترتیبی «خامس»!

ترجمه عبارت تکمیل شده: دخترکم! دنبال یک آیه در قرآن کریم و یک حدیث در پنج کتاب دینی بگرد!

(عذر)

۱۰۱- گزینه ۴»

(پیروز ویان)

«لَمْ يَضَعْفَ»: فعل مجهول و «عزم» نائب فاعل آن است. (اراده‌اش ضعیف نشد)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «لَمْ يَتَّقِ»: فعل متعدی از باب افعال و معلوم است، چون بعدش «الأَسْرَاءُ» به عنوان مفعول و «نبي» به عنوان فاعل آمده است.

گزینه ۲: «يَفَكِّرُ»: با وجود اینکه از باب تفعیل است، فعلی لازم است و از فعل لازم، مجهول ساخته نمی‌شود.

گزینه ۳: «سَقَطَتْ»: فعل لازم است و از فعل لازم، مجهول ساخته نمی‌شود.

(قواعد فعل)

۱۰۲- گزینه ۲»

(سیره میا مؤمنی)

«مَنْ» در این گزینه «پرسی» و به معنی «چه کسی» است.

ترجمه عبارت: «چه کسی هنگامی که به مردم احتیاج دارد، در کارش به خدا توکل می‌کند؟»

در سایر گزینه‌ها «مَنْ» شرطی است:

گزینه ۱: «يُعَلِّمُ» فعل شرط و «هُوَ عَالِمٌ» جواب شرط است.

گزینه ۳: «سَعَى» فعل شرط و «يُصْبِحُ» جواب شرط است.

گزینه ۴: «أَرَادَ» فعل شرط و «لِيَتَّبِعَ» جواب شرط است.

(انواع هملات)

۱۰۳- گزینه ۳»

(بهرروز هیدربگی)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه ۱: هر چند فعل «شاهد» بعد از اسم نکره «یوم» آمده، اما چون آن را توصیف نکرده، پس جمله وصفیه نیست. «الشدیدة» نیز صفت از نوع اسم برای «الأَمطار» است. ترجمه: «روز بعد، مردم بارش باران‌های شدید را دیدند.»

گزینه ۲: «مذموم» صفت از نوع اسم برای «شخص» است. «لَا يُحِبُّ» نمی‌تواند جمله وصفیه برای «شخص» باشد؛ چون «ف» ارتباط میانشان را قطع کرده است. ترجمه: «او شخصی نکوهیده است پس هیچ‌کس از نزدیکان ما او را دوست ندارد.»

گزینه ۳: «أشياء» اسم نکره‌ای است که جمله «كُنْتُ بِحَاجَةٍ...» آن را وصف کرده است. ترجمه: «در اتاق به‌دنبال چیزهایی گشتم که بسیار به آن‌ها نیاز داشتم.»

گزینه ۴: «علیاً» اسم معرفه (عَلِمَ) و «یَمشی» جمله حالیه است نه وصفیه. دقت کنید جمله وصفیه اسم نکره را توضیح می‌دهد. «عالی» نیز صفت از نوع اسم برای «صوت» است. ترجمه: «علی را در خیابان دیدیم درحالی که راه می‌رفت و با صدایی بلند می‌خندید.»

(انواع هملات)

۱۰۴- گزینه ۴»

(اسماعیل علی‌پور)

بعد از «واو» حالیه همیشه یک ضمیر می‌آید، پس گزینه‌های «۱» و «۳» حذف می‌شوند، همچنین می‌دانیم که «حال» حالت یک اسم را هنگام وقوع فعل مشخص می‌کند و در گزینه ۲ «فعلی نداریم، پس پاسخ سؤال، گزینه ۴» می‌باشد.

ترجمه عبارت گزینه ۴: «در کلاس به سخن معلم شیمی گوش می‌کنیم در حالی که به این درس مشتاق هستیم!»

(حال)

۱۰۵- گزینه ۱»

(درویشعلی ابراهیمی)

در گزینه ۱، «المسائل» مستثنی منه است که در جمله موجود است و حذف نشده است.

(استثناء)

تاریخ

۱۰۶- گزینه «۳»

(میلاد هوشیار)

در گاه‌شماری مصری، سال به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم می‌شد و پنج روز اضافی، به آخر ماه دوازدهم افزوده می‌گردید. همچنین برای محاسبه یک چهارم شبانه‌روز اضافی، هر چهار سال یک روز به سال می‌افزودند و به قولی کبیسه می‌گرفتند.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۵)

۱۰۷- گزینه «۳»

(پواد میربلوکی)

شی‌هوانگ‌تی به‌منظور تسلط بیشتر حکومت مرکزی بر سرزمین چین، تشکیلات اداری و مالیاتی را نوسازی کرد و شبکه گسترده‌ای از جاده‌ها ساخت.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۴۷)

۱۰۸- گزینه «۴»

(میلاد باغ‌شیفی)

داریوش بزرگ پس از فرونشاندن شورش‌های داخلی و برقراری امنیت در سرتاسر قلمرو شاهنشاهی، به منظور دفع حملات قبایل صحراگرد سکایی، به مناطق دوردستی در شمال دریای سیاه و جنوب روسیه کنونی لشکرکشی کرد.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۸۵)

۱۰۹- گزینه «۴»

(میلاد هوشیار)

مهرداد یکم با تسلط بر مناطق وسیعی در سرتاسر ایران، قدرت و قلمرو حکومت اشکانی را به طور چشمگیری افزایش داد.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۹۲)

۱۱۰- گزینه «۲»

(علی‌ممد کریمی)

معماری ساسانی با بنای کاخ اردشیر در فیروزآباد فارس (گور) آغاز شد و با ساخت کاخ تیسفون به اوج رسید.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۵۰)

۱۱۱- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

مهم‌ترین ویژگی تاریخ‌نگاری روایی در این بود که تاریخ‌نگاران، بدون هیچ‌گونه دخل و تصرفی در روایت‌ها، عیناً آن‌ها را ذکر می‌کردند.

(تاریخ (۲)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۱۷)

۱۱۲- گزینه «۴»

(علیرضا رضایی)

خلیفه دوم، درآمدی را که از فتح سرزمین‌های ثروتمند به خزانه مسلمانان سرازیر می‌شد، به عنوان عطایا میان مسلمانان توزیع کرد. نحوه توزیع عطایا توسط خلیفه دوم، اگرچه بر پایه مساوات اسلامی نبود، اما ساده‌زیستی و سخت‌گیری او نسبت به کارگزاران خلافت و بزرگان قریش، از ثروت‌اندوزی و تجمل‌گرایی آنان جلوگیری کرد.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام، شرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۴۷)

۱۱۳- گزینه «۱»

(علیرضا رضایی)

علت نادرستی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: جنبش‌های سیاسی، اجتماعی و مذهبی نه فرهنگی و اقتصادی
گزینه «۳»: پیامد اقتصادی است.
گزینه «۴»: پیامد مذهبی است.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۹۴)

۱۱۴- گزینه «۳»

(میلاد هوشیار)

در دوره‌های حکمرانی غزنویان، سلجوقیان و خوارزمشاهیان، پیروان مذهب اسماعیلیه در شهرها و روستاهای ایران پراکنده بودند. این گروه، مهم‌ترین مخالفان خلافت عباسی و دو حکومت غزنوی و سلجوقی بودند و به همین دلیل همیشه از سوی این حکومت‌ها مورد تعقیب و آزار قرار داشتند.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه‌های ۱۰۷ و ۱۰۸)

۱۱۵- گزینه «۲»

(علیرضا رضایی)

کیفیت خوب و فراوانی کاغذ و مواد نگارگری از قبیل رنگ و طلا در روزگار جانشینان تیمور، در پدیدآمدن کتاب‌های مصور به هنرمندان کمک زیادی کرد.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۲۹)

۱۱۶- گزینه «۳»

(علی‌ممد کریمی)

میرزا فتحعلی خان آخوندزاده، یکی از متفکران دوره قاجار، با اینکه مورخ نبود، تاریخ‌نویسی سنتی را به شیوه علمی نقد کرد. وی در رساله ایراد، شیوه تاریخ‌نویسی رضاقلی‌خان هدایت را به دلیل استفاده او از شعر در بیان رویدادها و به‌کار بردن الفاظ مصنوع ادبی مورد انتقاد قرار داد.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۵)

۱۱۷- گزینه «۲»

(میلاد باغ‌شیفی)

انگلستان با تحمیل قرارداد گلداسمیت، مناطقی از سیستان و بلوچستان را از ایران جدا و ضمیمه خاک هندوستان کردند که خود بر آن فرمان می‌راندند.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه ۴۴)

۱۱۸- گزینه «۲»

(پواد میربلوکی)

حکومت استالین با ادامه برنامه‌های مختلف اقتصادی و فرهنگی که از زمان لنین آغاز شده بود و اجرای برنامه‌های جدید، تغییر و تحول چشمگیری در شوروی ایجاد کرد. یکی از این برنامه‌ها، طرح اشتراکی کردن مزارع کشاورزی بود که با اعمال قدرت و خشونت بسیار ادامه یافت.

(تاریخ (۳)، جنگ جهانی دوم و جهان پس از آن، صفحه ۱۰۱)

۱۱۹- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی)

سیاست دوره چهاردهم مجلس شورای ملی در ارتباط با صنعت نفت، اتخاذ سیاست موازنه منفی، یعنی ایستادگی در برابر امتیازخواهی دولت‌های سلطه‌جو بود و واگذاری هرگونه امتیاز استخراج نفت و مشتقات آن را به خارجی‌ها ممنوع کردند.

(تاریخ (۳)، نهضت ملی شدن صنعت نفت ایران، صفحه ۱۱۸)

۱۲۰- گزینه «۲»

(پوار میربلوکی)

در حمله مأموران رژیم پهلوی به مدرسه فیضیه قم و مدرسه طالبیه تبریز، تعدادی از طلاب شهید و مجروح شدند. به دنبال این جنایت، امام خمینی (ره) طی اعلامیه مهمی، شاه را به طور مستقیم سرزنش کردند و تقیه و سکوت در مقابل ظلم حکومت را حرام دانستند.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی ایران، صفحه ۱۲۹)

جغرافیا

۱۲۱- گزینه «۲»

(علیرضا رضایی)

چگونگی شکل گیری محیط های جغرافیایی، که حاصل روابط متقابل انسان و محیط است، سبب می شود جغرافی دان با دید ترکیبی یا کل نگر، موضوعات را مطالعه و بررسی کند.

(جغرافیای ایران، جغرافیا چیست؟، صفحه ۷)

۱۲۲- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

بعضی از دشت ها بر اثر انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست به وجود آمده اند. مانند شکل صورت سؤال که دشت نهاوند در استان همدان را نمایش می دهد.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۳۰)

۱۲۳- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

در ایران بیشتر بارش ها در اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار می بارد، به این دلیل هر چه به پایان این دوره نزدیک تر می شویم، آبدهی رودها بیشتر می شود. با توجه به ناهمواری ها و جهت آن ها نیز هر چه از غرب به سمت شرق کشور برویم، مقدار آب رودها کم تر می شود.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۳۸)

۱۲۴- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

عوامل انسانی اثرگذار بر پراکندگی جمعیت شامل حمل و نقل و ارتباطات، سرمایه و فناوری، سرمایه گذاری دولت ها و پیشینه و سابقه تاریخی است.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه های ۶۳ و ۶۴)

۱۲۵- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

نواحی مختلف، اگر امکانات حمل و نقل مناسب در اختیار نداشته باشند، امکان بهره برداری بهینه از استعداد های محیطی برای آن نواحی وجود نخواهد داشت.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه ۹۶)

۱۲۶- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

محدودیت ها و موانع محیطی موجب می شود، انسان ها برای کنترل محیط و شرایط خاص آن چاره اندیشی کنند. برای مثال مردم نواحی گرم و خشک مانند شهر یزد بادگیرها را برای غلبه بر میزان گرمای محیط به کار می گرفتند. نواحی فقط تحت تأثیر روابط معمول انسان ها و محیط طبیعی نیستند، بلکه حکومت ها و تصمیم گیری های سیاسی نیز به شدت بر نواحی تأثیر می گذارند. مانند اقداماتی که دولت امارات متحده عربی در منطقه انجام می دهد.

(جغرافیای (۲)، نامه چیست؟، صفحه های ۱۱ تا ۱۳)

۱۲۷- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

توده هوای مرطوب باید تا ارتفاع معینی بالا برود و سرد شود تا به نقطه اشباع برسد و پس از تشکیل ابر، بارندگی، یکی از انواع بارندگی، بارندگی کوهستانی است که در آن، نواحی مرتفع مانع آن می شوند که توده هوای مرطوب به طور افقی حرکت کند و باعث صعود توده هوا می شوند.

(جغرافیا (۲)، نواحی طبیعی، صفحه ۲۷)

۱۲۸- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

برخی تلماسه ها می توانند طی یک سال، ۱۰ تا ۲۰ متر در جهت وزش باد حرکت کنند. با وزش باد، ماسه های دامنه رو به باد، به طرف بالا رانده می شوند و پس از رسیدن به قله، در دامنه پستی فرود می آیند و همان جا انباشته می شوند. این فرایند موجب حرکت مداوم تلماسه می شود.

(جغرافیا (۲)، نواحی طبیعی، صفحه ۳۹)

۱۲۹- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

شرکت های چندملیتی نقش مهمی در تجارت جهانی دارند و شعبه اصلی این شرکت ها در کشورهای پیشرفته صنعتی (مادر) است.

(جغرافیا (۲)، نواحی انسانی، صفحه های ۱۰۲ و ۱۰۳)

۱۳۰- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

در کشورهای اتحادیه اروپا، برای تسهیل رفت و آمد مردم به برخی کشورهای عضو به منظور زندگی، کار، تحصیل یا سرمایه گذاری، اخذ روادید (ویزا) بین این کشورها لغو شده است.

(جغرافیا (۲)، نواحی سیاسی، صفحه ۱۱۹)

۱۳۱- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

در رتبه بندی سلسله مراتب سکونتگاه ها، با حرکت به سوی بالای هرم، جمعیت سکونتگاه ها بیشتر می شود و خدماتی هم که ارائه می دهند، بیشتر و متنوع تر است.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه ها، صفحه ۷)

۱۳۲- گزینه «۲»

(علیرضا رضایی)

یکی از پدیده های ناشی از نظام سرمایه داری، نابرابری فضایی است. در بیشتر شهرها امکانات و خدمات شهری به طور عادلانه و متوازن توزیع نشده اند و بین مناطق برخوردار و مرفه و مناطق محروم تفاوت های چشمگیری از نظر فضای جغرافیایی مشاهده می شود.

یکی از راه های حل مشکل اشتغال شهری، توسعه امکانات گردشگری برای جذب گردشگر و ایجاد شغل است.

افزایش نظارت و نصب دوربین های مدار بسته در نقاط مختلف شهر، بهبود روشنایی معابر و بازسازی محله های فرسوده و مخروبه از جمله کارهایی است که می توان برای حل مشکل امنیت شهری و آسیب های اجتماعی انجام داد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه ها، صفحه های ۲۱، ۲۳ و ۲۴)

البته رابطه بین ب و ج علاوه بر این موارد می تواند عموم و خصوص من وجه نیز باشد.

(منطق، مفهومی و مفردات، صفحه های ۲۲ و ۲۳)

۱۳۸- گزینه «۳» (حسن صبری)

بررسی گزینه ها:

گزینه «۱»: مانع نیست، چون لوزی را هم دربرمی گیرد.

گزینه «۲»: مانع نیست، چون شامل گیاهان نیز می شود.

گزینه «۳»: همه مصادیق جسم را شامل می شود و مصادیق غیر از جسم را شامل نمی شود؛ پس جامع و مانع است.

گزینه «۴»: جامع نیست، چون مثلث مختلف الاضلاع را دربر نمی گیرد.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه های ۳۴ تا ۳۶)

۱۳۹- گزینه «۲» (علیرضا نصیری)

همه استدلال های مطرح شده در گزینه ها از نوع استقرای تمثیلی می باشند. در استقرای تمثیلی هر چقدر وجه شباهت دو چیز بیشتر باشد و حکم سرایت داده شده نیز با وجوه شباهت در ارتباط باشد، استحکام و صحت استقرای تمثیلی بیشتر خواهد بود.

بررسی گزینه ها:

گزینه «۱»: زمین و عطارد هر دو در جامد بودن و چرخش به دور زمین یکسان هستند اما امکان حیات به عواملی غیر از این ها مرتبط است.

گزینه «۲»: این که دو ماشین در امکانات و تجهیزات شبیه به هم باشند یعنی وجوه مشابهت بسیاری با یکدیگر دارند و از طرفی قیمت هر خودرو براساس امکاناتش تعیین و محاسبه می شود؛ بنابراین این استقرای تمثیلی از قوت زیادی برخوردار خواهد بود.

گزینه «۳»: از آن جایی که بین ثروت مند بودن و آمریکایی بودن و اخلاقیات فرد ارتباطی وجود ندارد پس می توان این استدلال را یک استقرای تمثیلی ضعیف به حساب آورد.

گزینه «۴»: جامد یا مایع بودن یک ماده در دمای اتاق، ارتباط مستقیمی با سایر خواص شیمیایی آن ندارد. بنابراین این استدلال نیز یک استقرای تمثیلی ضعیف خواهد بود.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه های ۴۲ تا ۴۴)

۱۴۰- گزینه «۴» (سبا معفرزاده مابری)

ابتدا باید قضیه دوم را پیدا کرده سپس با توجه به آن قضیه سوم را بیابیم. روش پاسخ گویی سریع تر: تضاد تناقض یک قضیه همیشه هم کیف با خود آن قضیه است.

قضیه دوم: تضاد تناقض «بعضی الف غیر است» می شود «هر الف غیر است». فقط کافی بود سور قضیه را تغییر دهید.

قضیه سوم: نقیض متداخل قضیه دوم می شود «هیچ الف غیر نیست» (ابتدا متداخل و سپس نقیض می کنیم). عکس مستوی این قضیه هم می شود «هیچ غیر الف نیست».

(منطق، املاک قضایا، صفحه های ۶۳ تا ۶۸)

۱۳۳- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

هرچه مجموع طول مسیرهای پیموده شده، از یک مکان به مکان های دیگر کمتر باشد، دسترسی آن مکان به سایر مکان ها بهتر است. و همین طور هرچه تعداد نقاطی که بر سر راه قرار می گیرند، کمتر باشد، قابلیت دسترسی آن مکان مطلوب تر است.

(مغرافیا (۳)، مغرافیای عمل و نقل، صفحه ۶۱)

۱۳۴- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

هرچه شکل حوضه آبخیز گردتر و شیب آن بیشتر باشد، سیل خیزتر است. به عکس، هرچه حوضه درازتر و کشیده تر باشد، سیل خیزی آن کمتر است.

(مغرافیا (۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه ۹۰)

۱۳۵- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

از اقدامات پس از وقوع زمین لغزش، ساماندهی شبکه زهکشی سطح توده لغزشی است به طوری که نفوذپذیری آن کاهش یابد. در صورت اصلاح و مرمت شبکه زهکشی سطح لغزش، آب باران کم تر نفوذ می کند و به سرعت تخلیه می شود.

(مغرافیا (۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه ۱۰۸)

فلسفه و منطق

۱۳۶- گزینه «۱»

(نیما پوراهی)

عبارت «همراهی شما» دو معنای مختلف می تواند داشته باشد. این که «من شما را همراهی کنم» لذت بخش است یا اینکه «شما من را همراهی کنید». در سایر عبارات نیز گاهاً مشترک لفظی دیده می شود. ولی جملات این گزینه ها دارای قرینه های کافی هستند و معنای مشترک لفظی مشخص است و ابهامی بر سر معنای آن شکل نمی گیرد.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه های ۱۳ و ۱۴)

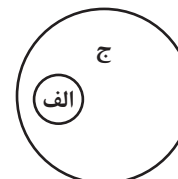
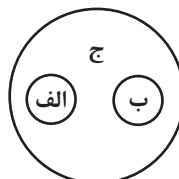
۱۳۷- گزینه «۲»

(حسن صبری)

اگر مفهوم «ج و الف» با یکدیگر رابطه عموم و خصوص مطلق داشته باشند، با فرض عام تر بودن «ج»، بنابراین «ج» تمام مصادیق «الف» را دربرمی گیرد و نه برعکس. به طور مثال «ج» می تواند مفهوم «حیوان» باشد و «الف» مفهوم «انسان». حال مفهوم «ب» با «الف» رابطه تباین دارد، یعنی هیچ مصداق مشترکی میان آن ها نیست. در این صورت رابطه «ج و ب» هم می تواند عموم و خصوص مطلق باشد، هم تباین (رد گزینه های ۱ و ۳ و ۴). حالت اول: مثلاً اگر مفهوم «ب» را «اسب» در نظر بگیریم، رابطه حیوان (ج) و اسب (ب) عموم و خصوص مطلق است. حالت دوم: اما اگر مفهوم «ب» را «درخت» در نظر بگیریم، رابطه حیوان (ج) با درخت (ب) رابطه تباین است. بنابراین مفهوم «ج و ب» می تواند رابطه تباین داشته باشند.

حالت اول

حالت دوم

و پویایی است و به شنیده‌ها بسنده نمی‌کند. او در تلاش است که از تنگنای ظواهر و محسوسات عبور کند و به جهان وسیع معقولات راه یابد. او همواره در تکاپوست حال در انتخاب اهداف نیز برخی آدمها (واقف) کمتر به اموری مانند حقیقت انسان و جهان می‌اندیشند و به همان اندازه‌ای که از دوروبرشان آموخته‌اند، قناعت می‌کنند، در نتیجه در انتخاب هدف نیز دقت نظر چندانی ندارند و بیشتر دنباله‌رو دیگرانند اما برخی آدمها (سائر) در این امور می‌اندیشند و در بسیاری موارد به دانشی درست درباره جهان و انسان می‌رسند؛ در نتیجه می‌توانند هدف قابل قبولی برای زندگی برگزینند و زندگی آنان معنای درستی پیدا کند.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه و فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۵، ۲۱ و ۲۲)

۱۴۴- گزینه «۳»

(سبا پعفرزاده مابری)

عقل با کمک حواس و تحلیل عقلانی یافته‌های حسی می‌تواند به (بسیاری) از اسرار و رموز طبیعت پی ببرد و قوانین طبیعی را بشناسد. این نوع شناخت را که عقل با همکاری حس به دست می‌آورد، «شناخت تجربی» می‌گویند. پس عقل قادر به شناخت تمامی رموز طبیعت نیست. نکته: به تفاوت شناخت عقلی و عقل به‌عنوان یک ابزار توجه کنید.

علاورد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: عقل قادر است بدون استفاده از یافته‌های تجربی و صرفاً با تفکر و چینش استدلال، به حقایق برسد و دانش‌هایی را پایه‌گذاری کند. به این قبیل دانش‌ها «شناخت عقلی» می‌گوییم پس شناخت عقلی بی‌نیاز از حس و تجربه است.

گزینه «۲»: قدرت و توانایی عقل، به انسان امکان می‌دهد تا یافته‌هایی سودمند درباره کل هستی، به دست بیاورد که امکان درک تجربی آن هیچ‌گاه وجود ندارد و این یافته‌های عقلانی را اساس سایر دانش‌ها قرار دهد پس یافته‌های عقلانی اساس سایر دانش‌ها است نه برعکس.

گزینه «۴»: نیروی عقل، علاوه بر استفاده از حواس بیرونی، مانند چشم و گوش، می‌تواند حالات درونی نفس مانند شادی، درد، محبت، دشمنی، عصبانیت و خوشحالی را شناسایی کند و درباره آن‌ها نظر دهد.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۲ تا ۵۴)

۱۴۵- گزینه «۲»

(نیم پواهری)

عبارت ذکرشده در صورت سؤال، بخشی از سخنان افلاطون درباره نفس است. افلاطون به صورت روشن بیان کرد که انسان، علاوه بر بدن، دارای حقیقتی برتر است که محدودیت‌های بدن را ندارد. این حقیقت برتر همان نفس است که قابل رؤیت نیست. از نظر افلاطون، نفس باارزش‌ترین دارایی انسان است و توجه و مراقبت از نفس باید وظیفه اصلی هر انسانی باشد تا بدین وسیله نفس زیبا شود و به فضایل آراسته گردد. او می‌گوید: «تنها موجودی که به طور خاص دارای عقل و خرد است، نفس است و این نفس چیزی نامرئی است».

شاید به این سمت رفته باشید که این عبارت را با نظر ارسطو هم متناسب بگیرد. اما توجه کنید که از نظر ارسطو نفس انسان حالت بالقوه دارد و در ابتدا هیچ‌کدام از علوم و معارف را دارا نیست و سپس به تدریج کسب می‌کند اما در نظر افلاطون نفس مرکز معارف و شناخت‌ها است که از عالم بالا و از نزد خدایان هبوط کرده است. در این عبارت به صراحت می‌بینید که گفته می‌شود: «دانش‌های راستین گرد آن قرار دارند».

۱۴۱- گزینه «۴»

(نیم پواهری)

هر کدام از قواعد و اصول عکس مستوی نقض شوند به مغالطه ایهام انعکاس دچار می‌شویم. دقت کنید که در عکس مستوی می‌توانیم از صدق قضیه اصل به صدق عکس آن برسیم (ولی برعکس این عبارت درست نیست، یعنی از لحاظ صوری اگر قضیه اصل کاذب باشد عکس مستوی آن می‌تواند صادق یا کاذب باشد). همچنین می‌توانیم از کذب عکس به کذب اصل پی ببریم (ولی برعکس این عبارت درست نیست. یعنی اگر قضیه عکس صادق باشد، قضیه اصل ممکن است صادق یا کاذب بوده باشد).

بنابراین در گزینه چهارم (از آنجایی که عکس سالبه کلی باز هم قضیه سالبه کلی است) می‌توانیم از صدق یک طرف به صدق طرف دیگر برسیم و از کذب یک طرف به کذب طرف دیگر برسیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: عکس مستوی موجب کلی می‌شود موجب جزئی. نه موجب کلی! گزینه «۲»: سالبه جزئی عکس مستوی لازم‌الصدق ندارد.

گزینه «۳»: اگر قضیه اصل (موجب کلی) کاذب باشد، عکس مستوی آن (موجب جزئی) از لحاظ صوری می‌تواند صادق یا کاذب باشد. پس این نتیجه‌گیری از لحاظ صوری و بدون دخالت دادن محتوای قضایا غلط است.

برای اینکه در سالبه کلی از کذب اصل به کذب عکس آن برسیم، باید از یک قاعده دیگر هم استفاده کنیم و آن این است که اگر قضیه اصل کاذب باشد، متناقض آن صادق است. متناقض سالبه کلی می‌شود موجب جزئی. حال اگر این موجب جزئی را عکس کنیم، به موجب جزئی دیگری می‌رسیم که صادق است. صادق بودن این قضیه اخیر است که کذب عکس آن قضیه سالبه کلی اول را نتیجه می‌دهد.

(منطق، اقسام قضایا، صفحه‌های ۶۷ تا ۶۹)

۱۴۲- گزینه «۲»

(حسن صدیقی)

شرط سوم اعتبار قیاس اقتراعی این است که «اگر موضوع یا محمول در نتیجه مثبت بود، باید در مقدمات نیز مثبت باشد»، اما نه برعکس! گزینه دوم را می‌توان به این قضیه شرطی تبدیل کرد: «اگر موضوع یا محمول نتیجه در مقدمات مثبت بود، باید در نتیجه نیز مثبت باشد». این قضیه دوم جزو شرایط اعتبار قیاس نیست و در صورت رعایت نشدن آن قیاس می‌تواند معتبر باشد. مثال:

هر ب الف است. هر ج ب است؛ پس بعضی الف ج است.

این قیاس کاملاً معتبر است. هر چند «ج» که محمول نتیجه است در مقدمه دوم علامت مثبت دارد، اما لزومی ندارد در نتیجه هم علامت مثبت داشته باشد. پس دقت کنید که برای بررسی شرط سوم ما از «نتیجه» شروع می‌کنیم، نه مقدمات.

گزینه «۴» بیانی دیگر از قانون نتیجه‌گیری قیاس است که برای معتبر بودن قیاس اقتراعی ضروری است.

عبارات گزینه‌های «۱» و «۳» نیز مستقیماً در کتاب درسی ذکر شده است.

(منطق، قیاس اقتراعی، صفحه‌های ۷۴، ۷۷ تا ۷۹)

۱۴۳- گزینه «۲»

(سبا پعفرزاده مابری)

«واقف» کسی است که به همین دانش ظاهری دل خوش کرده و متوقف شده و دروازه جهان بزرگ و برتر به رویش گشوده نشده است. او فقط از شنیده‌ها بهره می‌برد و کارش تقلید از دیگران است. اما «سائر» اهل حرکت

(سبا بیقرزازه صابری)

۱۴۹- گزینه ۳»

علت لازم و کافی برای تحقق معلول علت تامه می‌باشد و این ویژگی مختص علت تامه است. علت ناقصه صرفاً شرط لازم برای تحقق معلول است نه کافی.

همچنین فردی که وجود سنخیت را نفی می‌کند اتفاق به معنای دوم را پذیرفته است؛ پس در نتیجه نمی‌تواند قائل به وجود یک جهان قانونمند باشد؛ چرا که با رد سنخیت نظم جهان پشتوانه عقلی نخواهد داشت و پذیرش این نظم با رد سنخیت منافات دارد.

(فلسفه دوازدهم، کرامت‌نویس از بهمان، صفحه‌های ۷۲ و ۷۴)

(حسن صدری)

۱۵۰- گزینه ۴»

وجود محرک نامتحرک یا محرک نخستین، نتیجه برهان حرکت ارسطو است نه مقدمه آن. سایر گزینه‌ها جزو مقدمات استدلال ارسطو می‌باشند.

(فلسفه دوازدهم، فردا در فلسفه- قسمت اول، صفحه ۳۴)

(نیمای پوهاری)

۱۵۱- گزینه ۱»

برهان وجوب و امکان سینوی است، به برهان «وسط و طرف» شهرت یافته است؛ زیرا شیخ‌الرئیس در توضیح آن از واژه «طرف» برای علل و اجاب‌الوجود بالذات استفاده کرده است. از نظر ملاصدرا واجب‌الوجود بالذات (همان خداوند در برهان ابن‌سینا) وجودی بی‌نیاز و غیروابسته است و آن را غنی بالذات می‌نامد.

(فلسفه دوازدهم، فردا در فلسفه- قسمت دوم، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

(نیمای پوهاری)

۱۵۲- گزینه ۴»

عبارت ذکرشده بیانگر نظر هراکلیتوس فیلسوف یونان باستان است. از نظر هراکلیتوس حقیقتی هست به نام لوگوس که همه چیز پرتو و ظهور آن عقل متعالی برتر و غیرمادی است. همه چیز بر پایه لوگوس روی می‌دهد و ظهور آن است. بنابراین در جهان یک حقیقت برتر و عمیق‌تر حاکم است که همه چیز در ظهور آن دارای حقیقت می‌شود، پس در جهان وحدتی حقیقی برقرار است. از نظر هراکلیتوس همان طور که سخن و کلمه بیانگر افکار و اندیشه‌های انسان است و آنچه را که انسان در ذهن دارد، با کلام ظاهر می‌کند و به دیگران می‌رساند، جهان و اشیا نیز ظهور آن وجود و آن حقیقت متعالی و برتر هستند.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه- قسمت اول، صفحه ۵۴)

(نیمای پوهاری)

۱۵۳- گزینه ۳»

معیار اعتبار فلسفی یک شناخت عقل است و هیچ شناخت فلسفی غیرعقلی نداریم. هر شناخت با هر ابزاری باید به محک و اعتبار عقل سنجیده شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» فیلسوفان مسلمان با اینکه اساس پذیرش هر اعتقاد و آیینی را استدلال عقلی می‌دانند، راه کسب معرفت را به عقل منحصر نمی‌کنند بلکه حس و شهود را هم معتبر می‌شمارند.

گزینه ۲» ساحت ایمان لزوماً بر عقل منطبق نیست و ایمان بدون پشتوانه عقلی ممکن است؛ اما از نظر این فلاسفه، ایمانی ارزشمند است که پشتوانه عقلی داشته باشد. ایمانی که از این پشتوانه تهی است، ارزش چندانی ندارد و چه بسا انسان را به سوی کارهای غلط و اشتباه نیز بکشاند.

نکته فرادرس: یکی از وجه تمایزهای خاص و مهم نظر افلاطون درباره نفس این است که او نفس را ازلی می‌داند و برای آن به حدوث و پیدایش قائل نیست.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۱)، صفحه‌های ۷۲ و ۷۴)

(فرهاد قاسمی نژاد)

۱۴۶- گزینه ۳»

از دیدگاه فیلسوفان طبیعت‌گرا انسان ناگزیر است منفعت دیگران را رعایت کند زیرا در غیر این صورت منفعت خودش نیز حفظ نمی‌شود.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» دیدگاه ارسطو به دیدگاه افلاطون نزدیک است. چون مبنای این دیدگاه از افلاطون است. نه اینکه افلاطون از ارسطو تأثیر پذیرفته باشد.

گزینه ۲» از نظر کانت فعل اخلاقی فعلی است که وجدان انسان بدان دعوت می‌کند. بنابراین انسانی اخلاقی است که افعال او مطابق وجدان او باشد. (مطابقت فعل انسان با وجدان مورد نظر کانت است نه عکس‌العمل وجدان در برابر فعل غیراخلاقی)

گزینه ۴» دیدگاه ابن‌سینا در مورد فعل اخلاقی و نزدیکی این دیدگاه با فلاسفه یونان باستان به خاطر تأثیرپذیری او از فلاسفه یونان باستان خصوصاً ارسطو است که به استدلال عقلی توجه ویژه‌ای داشت.

(فلسفه یازدهم، انسان موهوبی اطلاق‌گرا، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

(علیرضا نصیری)

۱۴۷- گزینه ۱»

ممکنات - همان‌طور که از اسمشان پیداست! - با وجود و هستی رابطه امکانی دارند. از طرفی رابطه دو خط نیز با وصف موازی بودن، امکان است. چون دو خط می‌توانند موازی باشند و می‌توانند نباشند. بنابراین این گزینه درست خواهد بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲» ممکنات برای وجود یافتن یا واجب‌الغیر شدن نیازمند علتی خارج از خود هستند؛ نه «علتی ذاتی». ذات و ماهیت ممکنات اساساً ترجیحی نسبت به هستی و نیستی ندارد و صرف ذات آن‌ها نمی‌تواند باعث هستی باشد.

گزینه ۳» ممکنات را در هر حالتی می‌توان معدوم فرض کرد چون ذات آن‌ها معیتی با هستی و وجود ندارد که نتوان آن دو را از یکدیگر تفکیک کرد.

گزینه ۴» ممکنات در ذات خود ترجیحی نسبت به وجود و هستی ندارند اما چنانچه علت آنان موجود باشد، این ماهیات واجب‌الغیر خواهند بود و نمی‌توانند از هستی سر باز بزنند. بنابراین نمی‌شود به‌طور کلی گفت که همیشه نسبت به هستی بدون ترجیح هستند.

(فلسفه دوازدهم، بهمان ممکنات، صفحه‌های ۹ تا ۱۲)

(حسن صدری)

۱۴۸- گزینه ۱»

انعکاس علیت در ذهن بانی دیگر از همان تداعی علیت در ذهن است و تداعی حاصل از انعکاس نیست، بلکه خود آن است. هیوم معتقد است: ۱- ما توالی پدیده‌ها را مشاهده می‌کنیم ۲- این توالی تکرار می‌شود ۳- ذهن ما به این تکرار توالی پدیده‌ها عادت می‌کند ۴- رابطه علیت در ذهن ما تداعی یا منعکس می‌شود. به ترتیب موارد «۱ تا ۳»، زمینه‌ساز باور به علیت هستند و تداعی علیت در ذهن حاصل آن‌هاست.

(فلسفه دوازدهم، بهمان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

گزینه «۳»: این گزاره هنوز به مرحله کنترل نرسیده است.
گزینه «۴»: مسئله باید به طور واضح بیان شود تا پاسخ فرضیه هم روشن و هم دقیق باشد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۵)

۱۵۸- گزینه «۱»
طبق تعریف کتاب درسی، «تغییرات یا رفتارهایی که وابسته به آمادگی زیستی هستند» «رشد یا پختگی» نام دارند، نه خود آمادگی زیستی.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۴۱)

۱۵۹- گزینه «۳»
توضیح نکات درسی:

هویت یک مقوله تماماً ارتباطی است و مربوط به بُعد اجتماعی رشد می‌شود؛ زیرا اگر دیگران وجود نداشته باشند و ارتباط با دیگران وجود نداشته باشد، فرایندی به نام فردیت و جداسدن از آن‌ها هم وجود نخواهد داشت، بنابراین هویتی هم نخواهد بود. پس گزینه «۱» درست است.

نکته: هویت فرایندی نیست که تماماً از دیگران و از همه لحاظ متمایز شویم بلکه انسان همیشه از جهاتی شبیه به دیگران خواهد بود. پس گزینه «۲» منافاتی با فرایند هویت ندارد.

تشریح عبارت نادرست:

گزینه «۳»: نادرست است؛ زیرا انسان هرگز در فرایند هویت‌یابی، ارتباط خود را از دیگران قطع نمی‌کند. هویت به معنای قطع ارتباط نیست.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۵۹)

۱۶۰- گزینه «۴»
رشد اخلاقی به شکل‌گیری شناخت وابسته است، اما در بسیاری از موارد صرف شناخت به رفتار اخلاقی منجر نمی‌شود. برای اینکه شناخت به اخلاق منتهی شود، شناخت باید به عقاید و باورها و ارزش‌های فرد تبدیل شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۶۲)

۱۶۱- گزینه «۲»
آزمایش‌شونده تعداد دفعاتی که نور تابیده شده را ۲۹ بار اعلام کرده که از این ۲۹ بار، ۳ مورد هشدار کاذب بوده و ۲۶ بار اصابت یا تصمیم درست داشته و ۱۲ بار محرک هدف را از دست داده است.

(روان‌شناسی، احساس، توفه، ادراک، صفحه ۷۷)

۱۶۲- گزینه «۲»

عوامل ایجادکننده یا مانع تمرکز	موقعیت ردیابی
آشنایی نسبی با محرک (مانع)	از دست دادن محرک هدف
درگیری و انگیزگی ذهنی (ایجادکننده)	اصابت یا تصمیم درست
یکنواختی و ثبات نسبی (مانع)	هشدار کاذب
تغییرات درونی محرک (ایجادکننده)	اصابت یا تصمیم درست

(روان‌شناسی، احساس، توفه، ادراک، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

گزینه «۴»: هر یک از ابزارهای عقل و شهود و وحی مستقلاً ممکن است که به شناخت‌های خاص خود دست یابند ولی حقیقت‌غایی برآیندی از همه ابزارهای معرفت است و این‌گونه نیست که با یک ابزار به تنهایی و بدون توجه به سایر ابزارهای شناخت به تمام شناخت‌های ممکن و حقیقت‌غایی نهای برسیم.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

۱۵۴- گزینه «۴»

آنچه که در فلسفه سهروردی عامل برتری مشرق بر مغرب می‌گردد این است که شرق عالم محل فرشتگان مقرب و نورانیت محض است که جهان مغرب بهره‌ای از آن ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: این دو با یکدیگر تقابل دارند اما این تقابل و تفاوت عامل برتری یکی بر دیگری نیست.

گزینه «۲»: در جهان شرق هیچ ظلمت و تاریکی راه ندارد که بتوانیم بگوییم نور بر ظلمت غلبه دارد.

گزینه «۳»: این مورد از جمله ویژگی‌های جهان مشرق است اما عامل برتری آن نمی‌باشد.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه ۸۴)

۱۵۵- گزینه «۳»

با توجه به معنای اصیل، آن چیزی اصیل است که مصداق و مابه‌ازای واقعی در عالم خارج دارد. اگر هم وجود و هم ماهیت اصیل باشند پس یک واقعیت همزمان هم مصداق وجود خواهد بود هم مصداق ماهیت. پس یک واقعیت دو واقعیت خواهد شد که منجر به تناقض می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: اصالت دوگانه وجود و ماهیت در خارج ربطی به مغایرت آن‌ها در ذهن ندارد.

گزینه «۲»: اگر وجود و ماهیت هر دو اصیل باشند دیگر وجود هم عامل وحدت و هم کثرت نخواهد بود. این حالت در اصالت وجود مطرح است.

گزینه «۴»: این حالت در هنگام عدم مغایرت وجود و ماهیت در ذهن یا همان عینیت وجود و ماهیت در ذهن رخ می‌دهد.

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۲ و ۹۳)

روان‌شناسی

۱۵۶- گزینه «۲»

در این گزینه علل به وجودآورنده نظام باورهای افراد بیان شده است که بیانگر مفهوم تبیین است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۴)

۱۵۷- گزینه «۲»

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دقت کنید که هر فرضیه‌ای که تأیید شود، برای صحت خود الزامی را به همراه ندارد و چه بسا توسط پژوهش‌های بعدی باطل شود.

گزینه «۲»: مراد از این گزینه این است که این گزاره، فرضیه‌ای است که تأیید شده و به تبیین روابط می‌پردازد و گزاره‌ای که قدرت تبیین داشته باشد، می‌تواند به پیش‌بینی هم پردازد.

۱۶۳- گزینه «۲»

(عمیدرضا توکلی)

سایر گزینه‌ها در مرحله بازیابی مشکل دارند و گزینه «۲» در مرحله آندوزش.

دقت کنید که شکل‌نگرفتن ساختار مغز باعث ثبت‌نشدن خاطرات می‌شود نه بازیابی‌نشدن آن‌ها.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۲ تا ۹۴)

۱۶۴- گزینه «۲»

(مهری باهدری)

در خطای اضافه کردن یا حافظه کاذب فرد اطلاعاتی را بازشناسی می‌کند که پیشتر وارد حافظه نشده‌اند و در خطای فراموش کردن یا حذف کردن فرد قادر به بازشناسی اطلاعاتی نیست که پیشتر وارد حافظه شده‌اند. خطای اضافه کردن می‌تواند منجر به تحریف اطلاعات یا افسانه‌بافی شود و همین دلیل (یعنی بازشناسی اطلاعات غیرواقعی)، مانع اتکالی محافل قضایی به شاهدان عینی است.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۹ و ۱۰۰)

۱۶۵- گزینه «۲»

(فرهاد علی‌نژاد)

ظرفیت یا گنجایش آندوزش در حافظه‌های حسی و بلندمدت نامحدود است، اما در حافظه کوتاه‌مدت و کاری ظرفیت محدود است.

براساس زمان «ذخیره‌سازی» یا «آندوزش»، می‌توان خاطرات را درجه‌بندی کرد.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۳ و ۹۷)

۱۶۶- گزینه «۴»

(موسا عفتی)

هنگامی که سماجت بر حل مسئله برای مدت زمانی نادیده گرفته می‌شود، عواملی که مانع حل مسئله هستند فراموش می‌شوند.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۲۳)

۱۶۷- گزینه «۱»

(موسا عفتی)

ناتوانی در حل مسئله، وضعیت عاطفی ناخوشایندی را ایجاد می‌کند که ناکامی نام دارد. ناکامی باعث پرخاشگری می‌شود.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۳۰ و ۱۳۱)

۱۶۸- گزینه «۲»

(عمیدرضا توکلی)

گزینه «۲» نادرست است؛ زیرا تصمیم‌گیری سطح عالی شناخت است و نه میانه.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۳۶ تا ۱۳۸)

۱۶۹- گزینه «۳»

(مهری باهدری)

در سبک تصمیم‌گیری وابسته فرد به جای فکر کردن اطاعت کورکورانه می‌کند و تصمیم دیگری را تکرار می‌کند. در این سبک تصمیم‌گیری، بیشتر احتمال دارد تا فرد سوگیری تأیید دیگری را داشته باشد تا اعتماد افراطی به خود داشته باشد. (سوگیری تأیید ناظر به دیگری و اعتماد افراطی ناظر به خود است). همچنین در سبک تصمیم‌گیری احساسی، زیربنای تصمیم‌گیری هیجانات و احساسات زودگذر هستند و ممکن است فرد به دلیل کنترل نکردن هیجانات خود تصمیمی ناکارآمد بگیرد.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۴۴ تا ۱۴۶ و ۱۴۹)

۱۷۰- گزینه «۲»

(موسا عفتی)

سبک تصمیم‌گیری منطقی، بهترین شیوه تصمیم‌گیری است. زیربنای این سبک تصمیم‌گیری «اندیشیدن» است. یکی از روش‌های منطقی، مشورت کردن با افراد صاحب صلاحیت است.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه ۱۴۷)

۱۷۱- گزینه «۳»

(موسا عفتی)

علاقه‌مندی یک فوتبالیست ماهر به انجام تمرینات، تحت تأثیر علاقه عضویت در یک تیم مشهور، نمونه‌ای از انگیزه بیرونی است.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۶۳ و ۱۶۴)

۱۷۲- گزینه «۲»

(موسا عفتی)

اگر اهدافمان را بسیار بالا و دست‌نیافتنی انتخاب کنیم، از تلاش باز می‌مانیم. همچنین اگر اهدافمان را بسیار کوچک و بی‌ارزش و زودگذر انتخاب کنیم، هرگز انگیزه تلاش و عمل ایجاد نمی‌شود.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه ۱۶۸)

۱۷۳- گزینه «۳»

(فرهاد علی‌نژاد)

الف) در این مورد باید یک بیماری جسمانی ذکر شود. اختلال اضطراب فراگیر، اختلالی روانی است و بنابراین، گزینه‌های «۲» و «۴» حذف می‌شوند. فشار و استرس شدید کاری می‌تواند منجر به بیماری‌های قلبی عروقی (مانند سکته قلبی و بیماری عروق کرونری) شود.

ب) بیماری ام‌اس می‌تواند منجر به افسردگی شود که پیامدی روانی است.

ج) «قطع عضو» پیامدی جسمانی است که ممکن است در اثر دیابت رخ دهد (رد گزینه ۱)، اما در این بخش ما به دنبال پیامد روانی دیابت می‌گردیم که «عصبانیت» و «غمگینی» است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۱۹۱)

۱۷۴- گزینه «۲»

(موسا عفتی)

فشار روانی روبه‌رو شدن با تغییر در زندگی است و چنین تغییری باعث به هم خوردن تعادل در زندگی می‌شود و لازم است برای سازگار شدن با شرایط جدید بیشتر تلاش کنیم. مقابله‌هایی که به حل مسئله و برطرف کردن فشار روانی کمک نمی‌کنند، معمولاً مقابله‌های ناکارآمد، ناسازگار و مضر هستند. فرد در مقابله‌های ناسازگارانه به منظور کاهش فشار روانی به رفتارهای مضر و مخرب روی می‌آورد.

تکته: فرد زندگی‌اش از حالت طبیعی خارج شده و برای رسیدن به تعادل از روش‌های مقابله‌ای استفاده می‌کند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۹۵ و ۲۰۲)

۱۷۵- گزینه «۴»

(موسا عفتی)

در این فرض فرد دچار فشار روانی ناشی از زلزله (از دست دادن عزیزان) شده است (گزینه ۱). این فشار روانی باعث عدم تعادل در زندگی او شده است (گزینه ۲). و فشار روانی (عامل روانی) باعث بیماری و مشکلات جسمانی در او شده است (گزینه ۳).

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۹۰، ۱۹۱، ۱۹۵ و ۱۹۶)